

371.3
น 1767
ร.3

การศึกษารูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา

ปริญญานิพนธ์

ของ

บรรพต วงศ์ทองเจริญ

23 ส.ค. 2539

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา

ตุลาคม 2538

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

197048

การศึกษารูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา

บทคัดย่อ

ของ

บรรพต วงศ์ทอง เจริญ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา

ตุลาคม 2538

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอรูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารในกรมการศาสนา 2 คน ผู้บริหารโรงเรียน 14 รูป และผู้สอน 210 รูป/คน ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย สรุปว่า

ควรจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา ณ โรงเรียนปริยัติสามัญนครราชสีมา โดยจัดบริการร่วมกับงานห้องสมุด โดยใช้อาคารเป็นเอกเทศหรือใช้พื้นที่ร่วมอยู่ในอาคารเรียนที่สะดวกในการติดต่อและให้บริการ งานที่ปฏิบัติแบ่งเป็น 3 ฝ่าย ได้แก่ งานเลขานุการ งานผลิต/บริการ และงานวิจัยและพัฒนา มีบุคลากรรับผิดชอบอย่างน้อย 3 คน และควรจัดสรรงบประมาณให้สามารถจัดหาสื่อการสอนไว้บริการอย่างเพียงพอ

**A STUDY OF EDUCATIONAL MEDIA CENTER MODEL
FOR ECCLESIASTICAL EDUCATION SCHOOLS
IN CHANGWAT NAKHON RATCHASIMA**

**AN ABSTRACT
BY
BUNPHOT WONGTONGCHAROEN**

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Educational Technology
at Srinakharinwirot University**

October 1995

This study aimed to present Educational Media Center model for Ecclesiastical Education Schools in Changwat Nakhon Ratchasima.

The subjects consisted of 2 administrators of Religious Affairs Department, 14 school administrators and 210 instructors at Ecclesiastical Education Schools in Changwat Nakhon Ratchasima. Questionnaires were administered. Data were analyzed through percentage, mean and standard deviation.

The findings concluded that there should have Educational Media Center for Ecclesiastical Education Schools in Changwat Nakhon Ratchasima at Pariyatsaman Nakhon Ratchasima school. Therefore it should provide service which coordinated with library tasks, has its own building or share space with school building to make convenience for service and communication. Its tasks were divided into 3 sections, namely ; secretary, production, service, and research and development sections, and there should have at least 3 personnel and appropriate budget for providing sufficient instructional media service.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานันท์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
เทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(ผศ. สมศักดิ์ เจียมทะวงษ์)

.....กรรมการ

(ผศ. องอาจ จิยะจันทร์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(ผศ. สมศักดิ์ เจียมทะวงษ์)

.....กรรมการ

(ผศ. องอาจ จิยะจันทร์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รศ. ชุติร์ วงศ์รัตนะ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานันท์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร. ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 4 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2538

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความรู้จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมศักดิ์ เจียมทะวงษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ อดิศักดิ์ จิยะจันทร์ ประธานกรรมการและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ที่ได้เสียสละเวลาเป็นอย่างมากในการให้ข้อเสนอแนะ การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมทั้งให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์มาตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตน์ ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ และให้คำปรึกษาแนะนำวิธีการทางสถิติ

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์ ลิกขานันท์ นายคมสัน สังฆมณี ผู้ช่วยอธิบดีกรมการศาสนา ดร.กมล รอดคล้าย นักวิชาการศาสนา นายสาคร อัมจักร นักวิชาการศาสนา กรมการศาสนา ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ นายนิพนธ์ กาญจนะ รองอธิบดีกรมการศาสนา นายยุทธชัย อุตมา ผู้อำนวยการกองศาสนศึกษา ที่กรุณาในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ที่สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ในภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาทั้งมวล

อนึ่ง คุณความดีและประโยชน์ที่พึงมีของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแก่บุพการี ผู้ให้กำเนิด อบรมเลี้ยงดู ส่งเสริมการศึกษา และสนับสนุนผู้วิจัยจนได้มีโอกาสถึงระดับนี้

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณ คุณสมลดา วงศ์ทองเจริญ และเด็กหญิงปัทมรัตน์ วงศ์ทองเจริญ ที่ให้ความช่วยเหลือและกำลังใจในการทำวิจัยในครั้งนี้มาตลอด

บรรพต วงศ์ทองเจริญ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ประวัติของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	8
การบริหารการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	10
หลักสูตรของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	14
แนวคิดในการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา	19
ความหมายของศูนย์สื่อการศึกษา	20
ประเภทของศูนย์สื่อการศึกษา	20
หน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา	22
การดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา	25
การบริหารของศูนย์สื่อการศึกษา	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
3 วิธีดำเนินการวิจัย	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล	40

การวิเคราะห์ข้อมูล	40
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์	42
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
ตอนที่ 1 สถานภาพผู้บริหารโรงเรียน	44
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่องานสื่อการสอน ...	47
ตอนที่ 3 สถานภาพสื่อการสอน	48
ตอนที่ 4 ความคิดเห็นที่มีต่อข้อเสนอเบื้องต้น ต่อความต้องการจัดตั้งศูนย์ ศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ของผู้บริหารโรงเรียนและครูสอน	54
ตอนที่ 5 สถานภาพครูสอน	57
ตอนที่ 6 ความคิดเห็นของครูสอนที่มีต่องานสื่อการสอน	60
ตอนที่ 7 สถานภาพในการใช้ ความต้องการและปัญหาการใช้สื่อการสอน ของครูสอน	62
ตอนที่ 8 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ชุดที่ 2	71
ตอนที่ 9 ความคิดเห็นของผู้บริหารในกรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียน และครูสอนต่อรูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติ ธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา	72
ตอนที่ 10 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	86
5 สรุปผล อภิปรายผล	87
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	87
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	87
สรุปผลการวิจัย	89
อภิปรายผล	99

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	103
ภาคผนวก	109
ประวัติย่อผู้วิจัย	149

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2534	16
2 โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2534	18
3 ค่าความถี่และค่าร้อยละของสถานภาพผู้บริหารโรงเรียน	44
4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ต่องานสื่อการสอน	47
5 ค่าความถี่และค่าร้อยละของสถานภาพสื่อการสอน	48
6 ค่าความถี่และค่าร้อยละของแหล่งที่มาของสื่อการสอน	51
7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นความต้องการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ของผู้บริหารโรงเรียนและครูสอน	54
8 ค่าความถี่และค่าร้อยละของความคิดเห็นต่อสถานที่ตั้งศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ของผู้บริหารโรงเรียนและครูสอน	55
9 ค่าความถี่และค่าร้อยละของสถานภาพครูสอน	57
10 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูสอนต่องานสื่อการสอน	60
11 ค่าความถี่และค่าร้อยละของสื่อการสอนที่ครูสอนไม่รู้จัก ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสถานภาพในการใช้สื่อการสอนของครูสอน	62
12 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการใช้สื่อการสอนของครูสอน	66
13 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการใช้ การผลิตการจัดหาสื่อการสอนของครูสอน	69

14	ค่าความถี่และค่าร้อยละของสภาพผู้ตอบแบบสอบถามชุดที่ 2	71
15	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น ของผู้บริหารใน กรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและครูสอน ต่อรูปแบบโครงสร้างการ จัดหน่วยงานและการจัดหน่วยบริการสื่อ	72
16	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น ของผู้บริหารใน กรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและครูสอน ต่อรูปแบบการจัดอาคาร สถานที่ การจัดพื้นที่ในศูนย์สื่อการศึกษา	74
17	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น ของผู้บริหารใน กรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและครูสอน ต่อรูปแบบการจัดบุคลากร การปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์สื่อการศึกษา	76
18	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น ของผู้บริหารใน กรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและครูสอน ต่อรูปแบบหน้าที่ของ ศูนย์สื่อการศึกษา	78
19	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น ของผู้บริหารใน กรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและครูสอน ต่อรูปแบบการบริหารของ ศูนย์สื่อการศึกษา	79
20	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น ของผู้บริหารใน กรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและครูสอน ต่อรูปแบบการจัดบริการ ด้านวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ประจำศูนย์สื่อการศึกษา	83

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนภูมิการศึกษาของสงฆ์ในปัจจุบัน	11
2 แผนภูมิการบริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	12
3 รูปแบบการให้บริการสื่อการสอน	23
4 รูปแบบการให้บริการสื่อการสอน	24
5 แผนที่ตั้ง โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา	91
6 แผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานภายนอกศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา	92
7 แผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานภายในศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา	93

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สังคมไทยในอดีตมีความสัมพันธ์แนบแน่นกับสถาบันศาสนาก็ด้วยเหตุที่ว่า วัดมีฐานะเป็นศูนย์กลางของสังคม ซึ่งนอกจากจะอบรมสั่งสอนศีลธรรมแก่ประชาชนแล้วยังเป็นศูนย์กลางที่รวมจิตใจของประชาชนสังคมไทย ในอดีตจึงมีประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาและการศึกษาอยู่ 2 อย่างคือ ประเพณีที่วัดเป็นศูนย์กลางการศึกษาเล่าเรียนของชุมชน โดยพระสงฆ์เป็นครูผู้ทำหน้าที่อบรมสั่งสอน และประเพณีบวชเรียนซึ่งมีความหมายว่า บวชคู่กับเรียน (พระราชวรมนี. 2529 : 2-3)

แต่สภาพสังคมในปัจจุบันมีความเจริญทางวัตถุสูง ทำให้คนสนใจศาสนาน้อยลง ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมที่แปรเปลี่ยนอยู่เสมอ ทำให้มนุษย์ต้องต่อสู้ดิ้นรนแข่งขันกันมากยิ่งขึ้น จิตใจของประชาชนถูกเรื่องของโลกครอบงำไว้เสียหมดเป็นเหตุให้ความสนใจธรรมะหรือศาสนาของประชาชนน้อยลงไป การที่จะทำให้ประชาชนเกิดความสนใจและซาบซึ้งธรรมะเป็นงานที่หนักและยากยิ่ง ต้องอาศัยนักเผยแผ่ธรรมที่มีความสามารถและมีวิธีการเผยแผ่ที่เหมาะสม (เสาวลักษณ์ ชำนิล. 2529 : 187)

คณะสงฆ์จึงได้มองเห็นความสำคัญของการปรับปรุงการศึกษาของสงฆ์ เพื่อให้พระภิกษุสามเณรมีความรู้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมและสถานการณ์ของโลกปัจจุบัน ตลอดจนรู้ถึงวิถีทางที่จะเข้าถึงประชาชน พร้อมกันนั้นเพื่อให้พระภิกษุสามเณรได้รับการศึกษาในหลักธรรมแห่งพระพุทธศาสนาแล้ว ยังต้องมีความรู้ความเข้าใจในวิชาทางโลกมากยิ่งขึ้น เพื่อจะสามารถเป็นผู้ชี้นำด้านคุณธรรม จริยธรรมให้แก่สังคม ประกอบด้วยประชาชนที่มาบวชเรียนส่วนมากเป็นผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษา เพราะครอบครัวมีฐานะยากจน และไม่สามารถเข้าสู่ระบบการศึกษาปกติได้ หากพระภิกษุสามเณรเหล่านี้ลาสิกขาไปแล้ว ก็จะสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปสมัครเรียนต่อหรือไปประกอบอาชีพได้ ดังนั้นจึงปรากฏว่ามีพระภิกษุสามเณรจำนวนมาก ไปศึกษาเล่าเรียนกับโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาสามัญและวิชาอาชีวะมาก คณะสงฆ์เกรงว่าจะไม่เหมาะสมในฐานะที่ดำรงเพศบรรพชิต มหาเถร-

สมาคมจึงร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ใน พ.ศ.2514 ขึ้นโดยใช้หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการเรียนการสอน (สมชาย บัวเล็ก. 2535 : 5)

การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งของการศึกษาคณะสงฆ์ซึ่งจัดขึ้นเพื่อให้พระภิกษุสามเณร ได้มีโอกาสศึกษาสายสามัญตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย โดยเทียบกับชั้นมัธยมศึกษาสายสามัญ จัดหลักสูตรให้มีวิชาที่เหมาะสมแก่ภาวะของพระภิกษุสามเณร ที่ศึกษาได้ โดยไม่ขัดต่อพระธรรมวินัยและเป็นวิชาที่จำเป็นแก่งานของพระพุทธศาสนา เป็นหลักสูตรที่ให้การศึกษาวิชายพระปริยัติธรรมควบคู่กับวิชาสามัญ ได้แก่ ภาษาบาลี ธรรมวินัย ศาสนปฏิบัติ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษา (กมล รอดคล้าย. 2532 : 26-27) อันเป็นพื้นฐานการประพฤติปฏิบัติธรรมวินัย ตามควรแก่ฐานะรูปและความสนใจ เป็นหลักสูตรที่โรงเรียนสามารถจัดแผนการเรียนให้จบในตัวเองได้หรือเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อของพระภิกษุ สามเณร เมื่อเรียนจบแต่ละชั้นย่อมได้ความรู้ เป็นเครื่องบริหารรักษาตนขณะบวชอยู่ เมื่อลาสิกขาออกไปย่อมมีความรู้พอควรแก่อัตภาพเป็นทวัชยากรบุคคลที่มีคุณค่าต่อสังคมมวลวาส และหากมุ่งหมายจะเรียนให้สูงขึ้นไปในระดับอุดมศึกษาก็ย่อมได้ (กรมการศาสนา. 2527 : 142) โดยมีมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ราชวิทยาลัย รับพระภิกษุสามเณร ที่เรียนจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เข้าศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยทั้งสองโดยตรง (กมล รอดคล้าย. 2532 : 27)

การดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นเรื่องของ วัด กรมการศาสนาภายใต้การกำกับดูแลของสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ทำหน้าที่เพียงอนุมัติการจัดตั้งและให้การส่งเสริมสนับสนุนเท่านั้น ทั้งนี้เพราะโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มิได้เป็นโรงเรียนของกรมการศาสนาโดยตรงเหมือนกับโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา หรือสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แต่มีลักษณะคล้ายกับโรงเรียนเอกชน ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

หน่วยงานที่รับผิดชอบการบริหารการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มี 4 หน่วยงาน คือ สภาการศึกษาของคณะสงฆ์ กรมการศาสนา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

และศูนย์ครูพระปริยัตินิตยเทศก์ประจำจังหวัด สำหรับหน่วยงานที่ให้ความสนับสนุนด้านวิชาการ ได้แก่ กลุ่มโรงเรียน โดยมีจำนวน 12 กลุ่ม ใน 58 จังหวัด (กรมการศาสนา. 2537 : 7) นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในลักษณะให้ความช่วยเหลือและส่งเสริม ได้แก่ หน่วยงานนิตยเทศก์ สังกัดกรมสามัญศึกษาและกรมการศึกษานอกโรงเรียน (สมชาย บัวเล็ก. 2535 : 11)

เพื่อเป็นการฟื้นฟูและสนับสนุนการศึกษาพระปริยัติธรรมให้มีประสิทธิภาพ และเน้นการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของพระสงฆ์ให้มีความรู้และประสบการณ์ที่สอดคล้อง กับ การเปลี่ยนแปลงของสังคมและวิทยาการสมัยใหม่ และทำให้ผู้เรียนเป็นผู้สืบพระศาสนา หรือเป็นประชากรที่คุณภาพของสังคมต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินงานด้านการศึกษา สงฆ์เป็นอย่างยิ่งเพื่อสนับสนุนและตอบสนองนโยบายของรัฐบาล ตามที่ ฯพณฯ ชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2535 ได้เน้นในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับศาสนาไว้คือ "ทำนุบำรุงศาสนาและส่งเสริมสถาบันทางศาสนา โดยการพัฒนา การศึกษาของสงฆ์และฝึกอบรมบุคลากรทางศาสนาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้เป็นผู้นำใน การพัฒนาจิตใจจริยธรรมและคุณธรรมของประชาชน" (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2535 : 37)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความสำคัญเป็นพิเศษและเป็นนโยบายเร่งด่วนของ กระทรวงศึกษาธิการ โดยได้มอบหมายให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นายสุวิชัย รัศมีภูติ) เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการในการพัฒนาการศึกษาสงฆ์ ซึ่งเน้นการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และแผนกธรรม-บาลีก่อน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มี คำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการอำนวยการติดตามและประเมินสภาพการดำเนินงานของโรงเรียน พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและแผนกธรรม-บาลี ขึ้น

จากการติดตามและประเมินสภาพการดำเนินงาน ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม ผลสรุปการสำรวจพบว่า การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม ทั้ง 2 แผนก ยังไม่มีรูปแบบ/ ระบบการจัดการศึกษาที่ชัดเจน ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เช่น ระบบการเรียนการสอน ระบบการบริหาร การจัดการ การวัดผล อุปกรณ์การเรียนการสอน ตลอดจนนวัตกรรม ต่าง ๆ จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้ง 2 หลักสูตร ไม่ดีเท่าที่ควร (สำนักงานปลัด

กระทรวงศึกษาธิการ. 2537 : 2) จากสภาพปัญหาดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการได้เสนอร่างนโยบายเพื่อปฏิบัติสนับสนุนการศึกษานพระปริยัติธรรมทั้ง 2 แผนก พร้อมทั้งกำหนดมาตรการแนวทางที่จะต้องดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีระบบ มีความชัดเจนเพียงพอที่จะนำไปสู่การกำหนดความต้องการ

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มอบหมายให้ กรมการศาสนาซึ่งมีหน้าที่ดูแลด้านการศึกษาของสงฆ์อยู่ จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาการศึกษาสงฆ์ขึ้น ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่อง 3 ปี ตั้งแต่ พ.ศ.2537-2539 โดยมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพพระสงฆ์จัดกิจกรรมพัฒนาการศึกษาให้พระสงฆ์มีความรู้ด้านพระปริยัติธรรม วิชาการพระพุทธศาสนา เทคโนโลยีสมัยใหม่ อันเป็นพื้นฐานในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและพัฒนาคุณธรรมของประชาชน ในรูปแบบต่าง ๆ

เพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายพัฒนาการศึกษาสงฆ์ ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ กรมการศาสนาได้กำหนดแนวทางดำเนินการ ในส่วนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และจัดทำโครงการ ดังนี้

1. โครงการฝึกอบรมครูสอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
2. โครงการจัดตั้งและพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
3. โครงการจัดสรรอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม

แผนกสามัญศึกษา (กรมการศาสนา. 2537 : ม.ป.บ.)

จากโครงการดังกล่าวจะเห็นได้ว่า กรมการศาสนาได้ตระหนักถึงคุณค่าของสื่อการเรียนการสอน เนื่องจากเป็นตัวกลางที่ช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจความหมายของเนื้อหาบทเรียนได้ตรงกับที่ผู้สอนต้องการไม่ว่าสื่อนั้นจะเป็นสื่อในรูปแบบใดก็ตาม (กิดานันท์ มลิทอง. 2536 : 75)

ปัจจุบันการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในกลุ่มจังหวัดนครราชสีมา ในปีการศึกษา 2536 มีโรงเรียน จำนวน 14 โรงเรียน โดยมีครูที่เป็นพระสงฆ์ จำนวน 83 รูป และคฤหัสถ์ จำนวน 127 คน มีนักเรียน จำนวน 2,003 รูป (กรมการศาสนา. 2537 : 4)

เนื่องจากสภาพการจัดการศึกษาที่มีโรงเรียนขนาดแตกต่างกัน พบว่าคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกันคือคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดใหญ่สูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก (กรมการศาสนา. 2537 : ม.ป.น.) เนื่องจากโรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อม สามารถจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนได้เพียงพอ ดังนั้นการร่วมมือกันทางวิชาการของกลุ่มในแต่ละจังหวัดอาจเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาด้านคุณภาพได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2532 : 3) การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมาเป็นการจัดขึ้นสำหรับกลุ่มโรงเรียน จัดเป็นศูนย์บริการกลาง เป็นวิธีที่จัดขึ้นในลักษณะของกลุ่มโรงเรียน เป็นการรวมพลังกันจัดหาสื่อการสอนและการให้บริการทางด้านสื่อการสอนร่วมกัน เพื่อเปิดโอกาสให้โรงเรียนเล็ก ๆ ที่มีกำลังงบประมาณน้อยได้หมุนเวียนกันใช้สื่อการสอนที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและคุ้มค่า (องอาจ จิยะจันทร์. 2523 : 4)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีส่วนในการดูแลการศึกษาสงฆ์ในระดับจังหวัดจึงมีความเห็นว่าควรจะทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การใช้สื่อการสอนและความต้องการศูนย์สื่อการศึกษา ของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ในกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมาและกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของกรมการศาสนา ซึ่งจะเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสงฆ์ และสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเนื่องในพัฒนาการศึกษาสงฆ์

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อนำเสนอรูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อได้รูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา และผลที่ได้จากการวิจัยนำไป เป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงงานด้านสื่อการสอน ของกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ
2. ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูสอน ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา ในปีการศึกษา 2537 จำนวน 14 โรงเรียน และผู้บริหารที่ดูแลในส่วนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของกรมการศาสนา
3. กลุ่มตัวอย่าง ศึกษาจากประชากรทั้งหมด ประกอบด้วย
 - 3.1 รองอธิบดีกรมการศาสนา ผู้ที่ดูแลในส่วนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา 1 คน และผู้อำนวยการกองศาสนศึกษา 1 คน
 - 3.2 ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา 14 รูป
 - 3.3 ผู้สอน โดยมีครูที่เป็นพระสงฆ์ 83 รูป และคฤหัสถ์ จำนวน 127 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา หมายถึง สถาบันที่จัดตั้งขึ้นในวัดหรือธรรมสังฆหรือที่ดินของมูลนิธิทางพุทธศาสนา โดยได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการด้วยความเห็นชอบของคณะสงฆ์ เพื่อให้การศึกษาแก่ พระภิกษุ สามเณร ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2534 รับพระภิกษุ สามเณร ที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าอาวาสที่ปกครองดูแลให้เข้าศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6

2. กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา หมายถึง โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จัดตั้งอยู่ในเขตจังหวัดนครราชสีมา

3. ผู้บริหาร หมายถึง พระภิกษุที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสถานศึกษามูลนิธิทางพระปริยัติธรรมไม่ต่ำกว่าชั้นเปรียญธรรม 4 ประโยค มีพรรษามากกว่า 5 พรรษา ทำหน้าที่ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการและต้องประจำอยู่ที่โรงเรียนตลอดเวลาที่โรงเรียนเปิดทำการสอน

4. ผู้สอน หมายถึง พระภิกษุหรือคฤหัสถ์ อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ ที่ได้รับใบแต่งตั้งให้เป็นผู้สอนจากกรมการศาสนา ซึ่งในวิจัยนี้ศึกษาจากผู้สอน 3 กลุ่ม คือผู้สอนวิชาพระปริยัติธรรมหมวดภาษาบาลี ผู้สอนวิชาพระปริยัติธรรมหมวดพระธรรมวินัย และผู้สอนวิชาสามัญ

5. รูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา หมายถึง ลักษณะอันพึงประสงค์ของศูนย์บริการสื่อที่เป็นแหล่งกลางของวัสดุ เครื่องมือ เป็นที่รวมโสตทัศนูปกรณ์และสิ่งพิมพ์เข้าไว้ด้วยกันและเป็นที่วางแผน ผลิต ทดลองใช้และประเมินผลสื่อการสอน ให้กับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้รวมทั้งการหมุนเวียนการใช้สื่อการสอนในโรงเรียน โดยมีรูปแบบด้านการจัดโครงสร้างของหน่วยงาน การจัดหน่วยงานบริการสื่อการสอน อาคารสถานที่และพื้นที่ บุคลากรและการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร หน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา การบริหารงาน วัสดุอุปกรณ์ที่ให้บริการยืมและครุภัณฑ์ประจำศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยในครั้งนี้ มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พอสรุปเนื้อหาได้ดังนี้

1. ประวัติของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
2. การบริหารการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
3. หลักสูตรของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
4. แนวคิดในการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา
5. ความหมายของศูนย์สื่อการศึกษา
6. ประเภทของศูนย์สื่อการศึกษา
7. หน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา
8. การดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา
9. การบริหารของศูนย์สื่อการศึกษา
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประวัติของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งของการศึกษาคณะสงฆ์ เป็นการศึกษาที่รัฐกำหนดให้มีขึ้นตามความประสงค์ ซึ่งมีมูลเหตุสืบเนื่องมาจากการจัดตั้งโรงเรียนบาลีมัธยมศึกษาและบาลีวิสามัญศึกษาล้านกเรียนวัด กล่าวคือ ภายหลังจากที่การศึกษาในมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้งสองแห่ง คือ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และสภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งเปิดดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2432 และ พ.ศ. 2489 ตามลำดับได้เจริญก้าวหน้ามากขึ้น ทางมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจึงจัดแผนกมัธยมขึ้นมา เรียกว่าโรงเรียนบาลีมัธยมศึกษา กำหนดให้มีการเรียนบาลี นักธรรม และความรู้ชั้นมัธยม โดยรับผู้ที่สำเร็จ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อมาเมื่อโรงเรียนบาลีมัธยมศึกษานี้ได้แพร่ขยายออกไปยังต่างจังหวัดหลายแห่ง มีพระภิกษุสามเณรเรียนกันมาก ทางคณะสงฆ์ โดยองค์การศึกษาจึง ได้กำหนดให้เรียกโรงเรียนประเภทใหม่นี้ว่า โรงเรียนบาลีวิสามัญศึกษา

สำนักเรียนวัด โดยมตคณะสังฆมนตรีและกระทรวงศึกษาธิการ ก็ได้ออกระเบียบกระทรวง ให้โรงเรียนบาลีวิสามัญศึกษาสำนักเรียนวัดนี้เปิดทำการสอบสมทบ ในชั้นตัวประโยคคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 เป็นต้นมาและเมื่อ สอบได้แล้ว ก็ยังจะได้รับประกาศนียบัตรจากกระทรวงศึกษาธิการอีกด้วยด้วยเหตุนี้จึงทำให้ มีพระภิกษุสามเณรนิยมเรียนกันมาก โรงเรียนประเภทนี้ จึงแพร่หลายออกไปยังจังหวัด ต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง จนทำให้ทางการคณะสงฆ์เกรงว่าการศึกษาทางธรรมและบาลีจะ เสื่อมลง เพราะพระภิกษุและสามเณรต่างมุ่งศึกษาวิชาทางโลกมากไปเป็นเหตุให้ต้องละทิ้ง การศึกษาทางธรรมและบาลีเสีย แต่ทางการคณะสงฆ์ก็ยังพิจารณาเห็นความจำเป็นของ การศึกษาวิชาทางโลกอยู่ ดังนั้นแม่กองบาลีสนามหลวง (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ ปิ่น ชุตินธโร) จึงได้ตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีชั้น ใหม่ วิชาบาลี วิชาธรรมและวิชาทางโลก เรียกว่า บาลีศึกษาสามัญศึกษาและปริทัศน์ศึกษา และได้ประกาศใช้เมื่อ พ.ศ. 2507 พร้อมกับได้ยกเลิก ระเบียบของคณะสังฆมนตรีว่าด้วย การศึกษาของโรงเรียนบาลีวิสามัญศึกษา สำนักเรียนวัดเสีย และกำหนดให้พระภิกษุ สามเณรเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ที่คณะสงฆ์ได้จัดขึ้นใหม่ แต่การนี้ปรากฏต่อมาว่า การตั้งสำนักเรียน ตามแบบโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีแผนใหม่มีน้อย นักเรียน ก็นิยมเรียนกันน้อย เพราะพระภิกษุ สามเณร ส่วนใหญ่ ยังพอใจที่จะเรียน โดยได้รับ ประกาศนียบัตรจากกระทรวงศึกษาธิการอยู่ ดังนั้น นักเรียนในโรงเรียนดังกล่าว จึงได้พากันเข้าชื้อกันเป็นนักเรียนโรงเรียนราษฎร์ของวัด ซึ่งตั้งขึ้นโดยระเบียบกระทรวงบ้าง สัมครสอบเทียบบ้าง เข้าเป็นนักเรียนผู้ใหญ่บ้าง ทำให้การศึกษาของคณะสงฆ์ในช่วงระยะ นั้นเกิดความสับสนเป็นอันมาก (กรมการศาสนา. 2521 : 7-9)

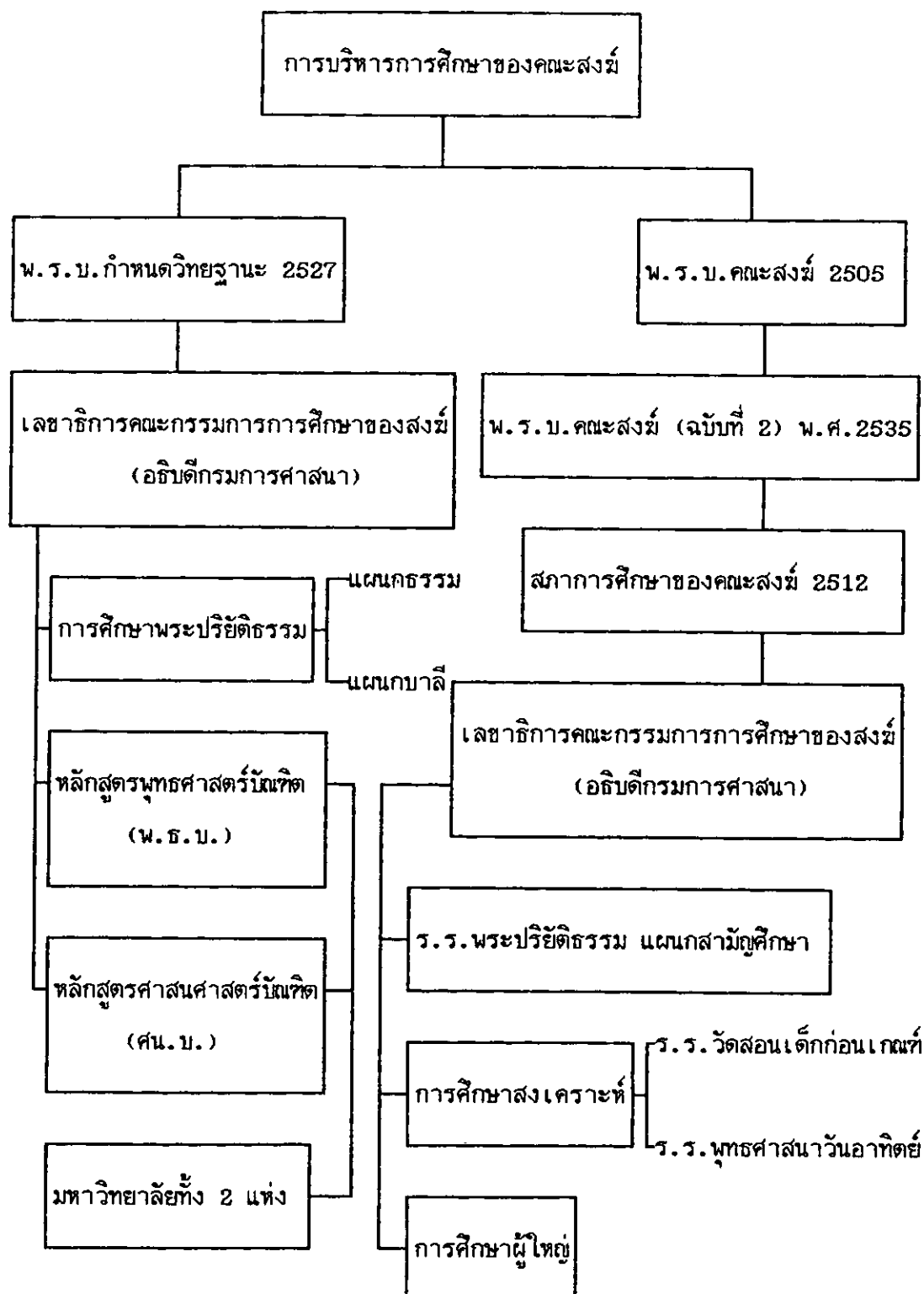
ขณะเดียวกันได้มี นายอุยธ ฝ่ายคุณวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดมหาสารคาม และคณะได้เสนอให้กระทรวงศึกษาธิการ (ภริสา ปราบวิรูป. 2535 : 10) เปิดการสอบ สมทบในชั้นตัวประโยคให้แก่โรงเรียนของพระภิกษุ สามเณร และกระทรวงศึกษาธิการ ได้ส่งเรื่องมายังกรมการศาสนา ซึ่งกองศาสนศึกษาเป็นเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ของกรมการ ศาสนาและต่างกรม ลงความเห็นว่าจะจัดตั้งโรงเรียนสนองความต้องการของพระภิกษุ สามเณร ให้ได้เรียนทั้งวิชาธรรม และวิชาสามัญควบคู่กันไป โดยไม่มีการสอบสมทบ แต่ ให้กระทรวงเป็นผู้สอบเองซึ่งในที่สุด กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศใช้ ระเบียบ

กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาขึ้น เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2514 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้การศึกษาในโรงเรียนดังกล่าว เป็นประโยชน์ฝ่ายศาสนจักรและฝ่ายบ้านเมือง กล่าวคือ ทางฝ่ายศาสนจักรก็จะได้ ศาสนทายาทที่ดี มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง เป็นผู้ประพฤติปฏิบัติชอบ ดำรงอยู่ในสมณธรรมสมควรแก่ภาวะสามารถธำรงและสืบต่อพระพุทธศาสนาให้เจริญสถาพรต่อไป และถ้าหากพระภิกษุ สามเณรเหล่านี้ลาสิกขาบทไปแล้ว ก็สามารถเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาของรัฐได้ หรือเข้ารับราชการสร้างประโยชน์ให้ก้าวหน้าแก่ตนเอง และบ้านเมืองสืบต่อไปเช่นกัน ในระยะเริ่มแรกมีเจ้าอาวาส 51 แห่งรายงานเสนอจัดตั้งต่อกรมการศาสนา ปัจจุบันการศึกษาประเภทนี้ได้เจริญก้าวหน้าขึ้นมาโดยลำดับมีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กระจายอยู่ตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศปีการศึกษา 2536 จำนวน 263 โรงเรียน มีนักเรียนจำนวน 39,275 รูป (กรมการศาสนา. 2537 : 3-4)

การบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

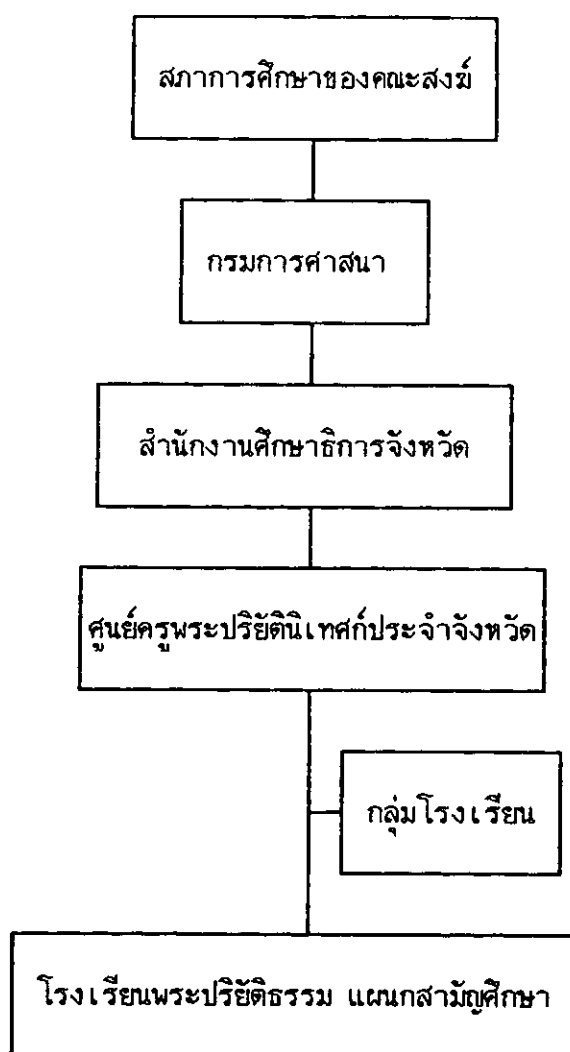
การดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นเรื่องของวัดเอง กรมการศาสนาภายใต้การกำกับดูแลของสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ ทำหน้าที่เพียงอนุมัติการจัดตั้ง และให้การส่งเสริมสนับสนุนเท่านั้น ทั้งนี้เพราะโรงเรียนเหล่านี้มิได้เป็นโรงเรียนของกรมการศาสนาโดยตรง เหมือนกับโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา หรือสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แต่มีลักษณะคล้ายกับโรงเรียนเอกชน ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ดังภาพประกอบ 1 (กรมการศาสนา. 2537 : 217) และภาพประกอบ 2 (สมชาย บัวเล็ก. 2535 : 12)

แผนภูมิการศึกษาของสงฆ์ในปัจจุบัน

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิการศึกษาของสงฆ์ในปัจจุบัน

แผนภูมิการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ภาพประกอบ 2 แผนภูมิการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

หน่วยงานที่รับผิดชอบการบริหารการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มี 4 หน่วยงาน คือ สภาการศึกษาของคณะสงฆ์ กรมการศาสนา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และศูนย์ครูพระปริยัติินเทศก์ประจำจังหวัด สำหรับหน่วยงานที่ให้ความสนับสนุนด้านวิชาการ ได้แก่ กลุ่มโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในลักษณะให้ความช่วย

เหลือและส่งเสริม ได้แก่ หน่วยงานพิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา และกรมการศึกษานอกโรงเรียน

1. สภาการศึกษาของคณะสงฆ์ เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งของมหาเถรสมาคม เมื่อ พ.ศ. 2512 ประกอบด้วย สมเด็จพระสังฆราช ทรงเป็นประธาน แม่กองบาลีและแม่กองธรรมสนามหลวง เป็นรองประธาน 2 รูป นายกสภาการศึกษามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย นายกสภามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อธิการบดีมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เลขาธิการสภาการศึกษามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เลขาธิการสภาการศึกษามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เลขาธิการสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินสิบเอ็ดท่าน ที่สมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งตามมติมหาเถรสมาคม เป็นกรรมการ อธิบดีกรมการศาสนาเป็นทั้งเลขาธิการและเลขานุการของสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ หน้าที่สำคัญของสภาการศึกษาของสงฆ์ คือควบคุมและส่งเสริมการจัดการศึกษาของสงฆ์ โดยมีอำนาจพิจารณาให้ความเห็นชอบนโยบาย แผนงานงานโครงการต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร และแบบเรียนตามโครงการศึกษาทุกระดับ นิยามปัญหาเกี่ยวกับการศึกษา ตลอดจนพิจารณาเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตามที่มาเถรสมาคม มอบหมาย รวมทั้งมีอำนาจแต่งตั้งกรรมการทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับการศึกษาด้วย

2. กรมการศาสนา เป็นกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานศาสนา รับผิดชอบทำนุบำรุงส่งเสริม และเผยแผ่พระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติ และให้อุปถัมภ์ศาสนาอื่นที่ประชาชนภายในประเทศนับถือ กรมการศาสนาเกี่ยวข้องกับการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในฐานะเป็นหน่วยงานที่เป็นที่ตั้งของสำนักงานสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ มีอธิบดีกรมการศาสนาเป็นทั้งเลขาธิการและเลขานุการของสำนักงานฯ กรมการศาสนา จึงเป็นเสมือนหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือดำเนินการให้กับสภาการศึกษาของคณะสงฆ์

ตามพระราชกฤษฎีกา การแบ่งส่วนราชการ พ.ศ. 2532 กรมการศาสนาแบ่งส่วนราชการเป็น 4 กอง 4 สำนักงาน คือ สำนักงานเลขานุการกรม กองแผนงาน กองศาสนศึกษา กองพุทธศาสนศึกษา กองศาสนูปถัมภ์ สำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม สำนักงานพุทธมณฑลและสำนักงานศาสนสมบัติ หน่วยงานที่รับผิดชอบโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยตรง ได้แก่ กองศาสนศึกษา กองนี้ แบ่งออกเป็น 6 ฝ่าย

กองศาสนศึกษาทำหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา ของคณะสงฆ์ ทั้งปวงรวมทั้งการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาด้วย ในส่วนกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กองศาสนศึกษามีหน้าที่ดำเนินการ

1. ให้การอุดหนุนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
2. ติดตามประเมินผลโรงเรียน
3. ตรวจสอบโรงเรียนที่ขอจัดตั้งและขอขยายชั้นเรียน เพื่อเสนอสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ พิจารณาอนุมัติ
4. พัฒนาบุคลากรของโรงเรียนให้มีคุณภาพและเพียงพอต่อการจัดการศึกษา
3. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในฐานะตัวแทนจากกรมการศาสนาในส่วนกลาง ทำหน้าที่ ดูแลการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม ทุกแผนก รวมทั้งแผนกสามัญศึกษา ภายในจังหวัด ในการดูแลการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษานี้ กรมการศาสนาได้จัดสรรงบประมาณ จำนวนหนึ่งให้กับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดูแลโรงเรียน เว้นแต่ในกรณีที่ เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร กรมการศาสนาจะทำหน้าที่กำกับดูแลโรงเรียนโดยตรง นอกจากนี้สำนักงานศึกษาธิการยังทำหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัด (สมชาย บัวเล็ก. 2535 : 9-12)

หลักสูตรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

- หลักสูตรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับดังนี้
1. ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
- หลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีหลักการดังนี้
1. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเอง
 2. เป็นการศึกษาวิชาพระปริยัติ ขึ้นพื้นฐานเพื่อประพฤติปฏิบัติ ตามพระธรรมวินัย และศึกษาต่อ
 3. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมปัจจุบันได้ตามสมควรแก่สมณวิสัย

การศึกษาตามหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่มุ่งให้พระภิกษุสามเณรพัฒนาตน ประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมวินัยเป็นศาสนทายาทที่ดีและนำความรู้จากการศึกษา ไปพัฒนาสังคมตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ จะต้องมุ่งปลูกฝังให้พระภิกษุสามเณรมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความรู้และทักษะในวิชาพระปริยัติธรรมและวิชาสามัญ
2. มีนิสัยใฝ่หาความรู้มีสมณสัญญา เคารพเชื่อฟังและปฏิบัติตามข้อบังคับและระเบียบสงฆ์
3. มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ
4. รู้จักบำรุงรักษาศาสนสมบัติ อนุรักษ์ และเสริมสร้างสภาพแวดล้อม
5. มีความภูมิใจในความเป็นสมณะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และเลื่อมใสระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
6. มีความคิดสร้างสรรค์ ปรับปรุงแนวทางปฏิบัติให้เกิดความเจริญแก่ชุมชนและสังคมสืบต่อไป

โครงสร้างหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2534 ได้กำหนดให้เรียนวิชาบังคับแกน 72 หน่วยการเรียนรู้ วิชาบังคับเลือก 6 หน่วยการเรียนรู้ โดยให้เลือกรายวิชาบังคับเลือกสังคมศึกษา และวิชาเลือกเสรี 18 หน่วยการเรียนรู้ ดังตาราง 1

ตาราง 1 โครงสร้างหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
พุทธศักราช 2534

วิชา	ชั้น ม.1-3		
	จำนวนหน่วยการเรียนรู้		
	บังคับ		เลือกเสรี
	แกน	เลือก	
1. ภาษาไทย	12	-	เลือกเรียนจากรายวิชา ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา สุขศึกษา ศาสนปฏิบัติ ภาษามาลี ธรรมวินัย ภาษาต่างประเทศ อย่างน้อย 18 หน่วยการเรียนรู้
2. วิทยาศาสตร์	9	-	
3. คณิตศาสตร์	6	-	
4. สังคมศึกษา	6	6	
5. สุขศึกษา	3	-	
6. ศาสนปฏิบัติ	12	-	
7. ภาษามาลี	15	-	
8. ธรรมวินัย	9	-	
รวมจำนวนหน่วยการเรียนรู้	72	6	
ไม่น้อยกว่า	78		
1. กิจกรรม -กิจกรรมแนะแนวหรือ กิจกรรมแก้ปัญหาหรือกิจกรรม พัฒนาการเรียนรู้ -กิจกรรมอิสระของผู้เรียน			2 คาบ/สัปดาห์/ภาค
2. กิจกรรมส่งเสริม			

2. หลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

หลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีหลักการดังนี้

1. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้แสวงหาความรู้ทางพระพุทธศาสนาให้แตกฉาน เพื่อการเผยแผ่และศึกษาต่อ

2. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ประสบการณ์ ในการปฏิบัติกิจวัตรของสงฆ์อย่างถูกต้อง และเคร่งครัด

3. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างเหมาะสม

การศึกษาตามหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่มุ่งให้พระภิกษุสามเณรปฏิบัติตามพระธรรมวินัย สามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าวิชาการทางพระพุทธศาสนาไปพัฒนาสังคม ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตามสมควรแก่สมณวิสัย ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ จะต้องมุ่งปลูกฝังให้พระภิกษุสามเณรมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ทักษะในศาสนปฏิบัติและกิจของสงฆ์ตามพระธรรมวินัยและระเบียบสงฆ์

2. มีความรู้ ความเข้าใจและเห็นคุณค่าของพระพุทธศาสนา ตลอดจนวัฒนธรรมของชาวพุทธ

3. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถนำแนวทางและวิธีการใหม่ ๆ ไปใช้พัฒนาสังคม

4. รู้จักใช้สิทธิเสรีภาพ ในทางก่อให้เกิดประโยชน์บนรากฐานแห่งกฎหมายแบบพระธรรมวินัย

5. มีความสำนึกในสมณสัญญาและการเป็นคนไทยร่วมกัน มีความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

6. สามารถปฏิบัติตนเป็นศาสนทายาทที่ดี

โครงสร้างของหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2534 ได้กำหนดให้เรียนวิชาบังคับแกน 36 หน่วยการเรียนรู้ วิชาบังคับเลือก 6 หน่วยการเรียนรู้และวิชาเลือกเสรี 39 หน่วยการเรียนรู้ ดังตาราง 2

ตาราง 2 โครงสร้างหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
พุทธศักราช 2534

วิชา	ชั้น ม.4-6		
	จำนวนหน่วยการเรียนรู้		
	บังคับ		เลือกเสรี
	แกน	เลือก	
1. ภาษาไทย	6	-	เลือกเรียนจากวิชา ภาษาไทย สังคม- ศึกษา สุขศึกษา วิทยาศาสตร์ ภาษามาลี ธรรมวินัย ศาสนปฏิบัติ คณิตศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ ศาสนศิลป์ อื่นอย่าง น้อย 39 หน่วยการเรียนรู้
2. สังคมศึกษา	6	-	
3. สุขศึกษา	3	-	
4. วิทยาศาสตร์	-	6	
5. ภาษามาลี	12	-	
6. ธรรมวินัย	6	-	
7. ศาสนปฏิบัติ	3	-	
8. คณิตศาสตร์	-	-	
9. ภาษาต่างประเทศ	-	-	
10. ศาสนศิลป์	-	-	
รวมจำนวนหน่วยการเรียนรู้	36	6	
ไม่น้อยกว่า	42		
1. กิจกรรม -กิจกรรมแนะแนวหรือ กิจกรรมแก้ปัญหาหรือกิจกรรม พัฒนาการเรียนรู้ -กิจกรรมอิสระของผู้เรียน			2 คาบ/สัปดาห์/ภาค
2. กิจกรรมส่งเสริม			

ทั้งสองหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายของการศึกษาในการปลูกฝังให้พระภิกษุ สามเณร มีความรู้และทักษะในวิชาพระปริยัติธรรมและวิชาสามัญ พระภิกษุสามเณรที่เรียนในแต่ละหลักสูตรจะต้องลงวิชาเรียนและจำนวนหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้จบหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่หลักสูตรกำหนด โดยมีการประเมินผลการเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นและตอนปลาย พุทธศักราช 2534 (กรมการศาสนา. 2537 : 39-123)

แนวคิดในการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา

พัฒนาการทางโสตทัศนศึกษามีมานานแล้วตั้งแต่สมัยกรีกโบราณซึ่งเป็นชาติแรกที่นำเอาอุปกรณ์การสอนเข้ามาใช้ในวงการศึกษ และจากวิทยาการก้าวหน้าในประเทศกรีซนี้เอง เป็นรากฐานของวิทยาการที่อาณาจักรโรมัน และประเทศต่างๆ ในทวีปยุโรปและอเมริกาก็ได้รับการถ่ายทอดในเวลาต่อมา (เกื้อกุล คุปรัตน์ และคนอื่น ๆ. 2522 : 2-3) และจากความคิดของนักการศึกษาและนักจิตวิทยาคนสำคัญ โดยเฉพาะ จอห์น อามอส คอมินิอุส (John Amos Comenius) ผู้ซึ่งได้รับการยกย่องเป็นบิดาแห่งโสตทัศนศึกษา (The Father of Audio Visual Education) มีส่วนส่งเสริมให้กิจกรรมทางสื่อการเรียนการสอนหรือโสตทัศนศึกษาเจริญขึ้น ประกอบกับการประดิษฐ์คิดค้นของนักประดิษฐ์หลาย ๆ ด้าน เช่น การพิมพ์ การถ่ายภาพ วิทยุ โทรทัศน์ เครื่องฉายต่าง ๆ เป็นต้น ทำให้โสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย เมื่อนักการศึกษาได้มองเห็นคุณค่าของสิ่งเหล่านี้ที่มีต่อการเรียนการสอน จึงนำมาใช้ในวงการศึกษ ต่อมาความนิยมเพิ่มมากขึ้น ครูใช้มากขึ้น ปริมาณโสตทัศนูปกรณ์จึงเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย (เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. 2528 : 203-206) ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดปัญหาตามมา กล่าวคือ มีปัญหาในการดูแลเก็บรักษา การซ่อมบำรุง การให้บริการ การผลิต และการจัดหาโสตทัศนูปกรณ์ดังกล่าว ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นต้องจัดให้มีหน่วยงานหนึ่งขึ้น เพื่อเป็นศูนย์กลางในการรับผิดชอบและดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยตรง การจัดศูนย์สื่อการศึกษาจึงเกิดขึ้นจากแนวคิดการรวบรวมสื่อการเรียนการสอนทุกชนิดและให้บริการสื่อการเรียนการสอนในหลายลักษณะ ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ทั้งภายในสถาบันและระหว่างสถาบัน (เทือน ทองแก้ว. 2532 : 23)

ความหมายของศูนย์สื่อการศึกษา

ศูนย์สื่อการศึกษา (Educational Media Center) หมายถึง หน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่รวบรวม จัดเก็บและให้บริการวัสดุทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะ คำปรึกษาและข้อแนะนำเกี่ยวกับงานด้านสื่อทัศนศึกษา เพื่อช่วยให้การเรียน การสอนเป็น อย่างมีประสิทธิภาพ (วิจิตร ภักดีรัตน์. 2523 : 260 ; บุญเหลือ ทองเอี่ยม และสุขสวัสดิ์ ภาษิต. 2522 : 10)

ศูนย์สื่อการศึกษาอาจมีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน แต่ถึงอย่างไรก็ตาม แม้ว่าศูนย์หรือ หน่วยงานที่ให้บริการทางวิชาการต่าง ๆ เหล่านี้จะมีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ สิ่งที่ให้บริการ วัตถุประสงค์ของการให้บริการ และลักษณะการจัดบริการของสื่อการสอนใน สถานศึกษา (องอาจ จิยะจันทร์. 2523 : 4-5 ; วนิดา จิงประสิทธิ์. 2532 : 8-9 ; ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2526 : 92) ได้แก่

ศูนย์สื่อการศึกษา

ศูนย์บริการสื่อการสอน

ศูนย์วัสดุการศึกษา

ศูนย์ทรัพยากรการศึกษา

ศูนย์นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ศูนย์วิชาการ

ศูนย์บริการทัศนศึกษา

ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา

สถาบันวิทยบริการ

สำนักเทคโนโลยีทางการศึกษา

ฯลฯ

ประเภทของศูนย์สื่อการศึกษา

ศูนย์สื่อการศึกษา จำแนกการจัดประเภทออกเป็น 3 รูปแบบ (มนัส บุญประกอบ. 2522 : 1 อ้างอิงมาจาก สำเภา วรางกูร. 2521 : 12-14) ดังนี้คือ

1. ศูนย์โสตทัศนศึกษา (Audio Visual Center) ศูนย์สื่อการศึกษาแบบนี้มีลักษณะเอกเทศ คือเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานต่าง ๆ ด้านโสตทัศนศึกษาเป็นการเฉพาะ โดยมีสถานที่บุคลากรวัสดุเครื่องมือ ตลอดจนมีการบริหารงานการจัดให้มีบริการทางโสตทัศนศึกษา เป็นของหน่วยงานเองทั้งหมด การจัดงานแบบนี้จะต้องมีหัวหน้าหน่วยงานที่มีความรู้ ความสามารถ ทางด้านโสตทัศนศึกษาโดยเฉพาะ

2. ศูนย์วัสดุการศึกษา (Instructional Material Center) ศูนย์แบบนี้จัดรวมกันระหว่างงานห้องสมุดกับงานโสตทัศนศึกษา อาจเรียกชื่อว่า ห้อง หน่วย ศูนย์ สำนัก ภายในศูนย์แบบนี้มีวัสดุการศึกษา 2 ประเภท ได้แก่ หนังสือ (Book or Printed Media) กับ โสตทัศนอุปกรณ์ (Audio-Visual or Nonbook Materials) การดำเนินงานของศูนย์จะมีสถานที่ดำเนินงานบริหารงานต่าง ๆ โดยใช้บุคลากรร่วมกับหัวหน้าศูนย์หรือหัวหน้าวัสดุการศึกษา อาจเป็น บรรณารักษ์ นักวิชาการโสตทัศนศึกษา

3. ศูนย์สหการสื่อการศึกษา (Cooperative AV Center or Educational Media Consortium) ศูนย์นี้จัดแบบรวมกลุ่ม ในกรณีที่สถาบันการศึกษาอยู่กันเป็นกลุ่มในทำเลที่การคมนาคมติดต่อกันสะดวก อาจจะเป็นกลุ่มโรงเรียนมัธยมหรือประถมศึกษา ศูนย์สหการสื่อการศึกษา นี้มีแต่โสตทัศนอุปกรณ์ มีอาคารสถานที่ปฏิบัติงานของกลุ่มร่วมกัน สื่อการสอนที่ใช้ในโรงเรียนต่าง ๆ ของกลุ่มจะใช้ร่วมกัน มีการผลิตสื่อการสอนหรือโสตทัศนวัสดุให้กับโรงเรียนต่าง ๆ ของกลุ่ม เครื่องมือ อุปกรณ์การสอน จะใช้ร่วมกัน ได้แก่ การบริการเครื่องมือ หรือจ่ายเครื่องมือ ตลอดจนบริการซ่อมเครื่องมือ

องอาจ จิยะจันทร์ (2523 : 3-4) ได้แบ่งศูนย์สื่อออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ศูนย์บริการสื่อการสอนในโรงเรียน เป็นศูนย์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการสื่อการสอนเฉพาะครู หรือทั้งครูและนักเรียน

2. ศูนย์บริการสื่อการสอนสำหรับกลุ่มโรงเรียน เป็นวิธีที่จัดขึ้นในลักษณะของกลุ่มโรงเรียนมีระบบการยืมและการบริการสื่อ ส่วนมากสื่อที่มีในศูนย์จะเป็นสื่อที่หายากและราคาแพง ผู้ใช้บริการก็คือโรงเรียนที่เป็นสมาชิกมีการแลกเปลี่ยนและหมุนเวียนสื่อการสอนระหว่าง โรงเรียนในกลุ่มอย่างทั่วถึง

3. ศูนย์บริการสื่อการสอนทั่วไป เป็นการให้บริการสื่อการสอนให้แก่วงการศึกษาอย่างกว้าง ๆ เช่น ศูนย์ที่กระทรวงศึกษาธิการจัดขึ้น

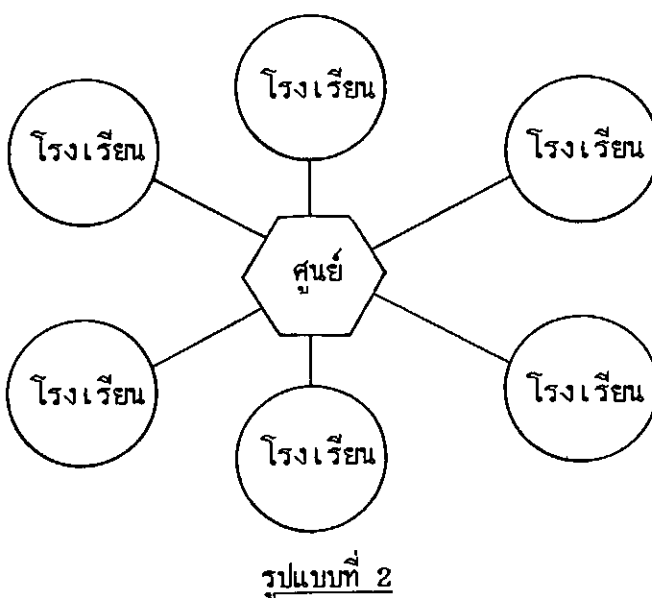
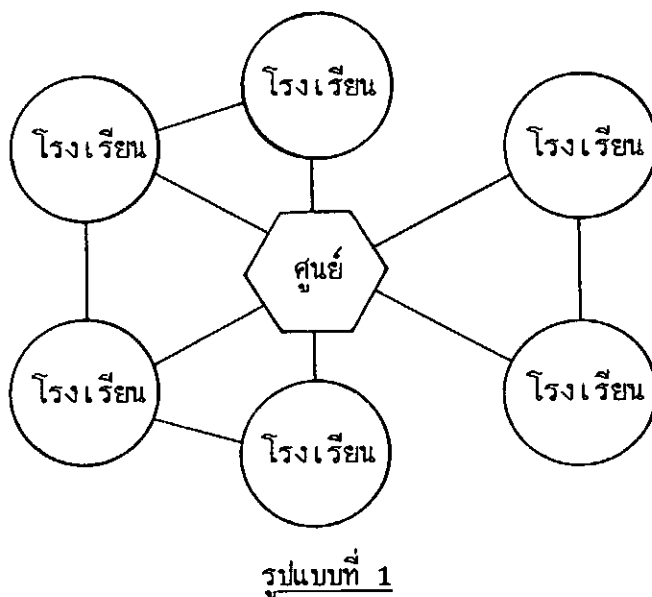
หน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา

ศูนย์สื่อการศึกษาเป็นหน่วยงานกลาง ที่มีหน้าที่บริการสื่อการสอนแก่ครูอาจารย์ ภายในกลุ่มโรงเรียนที่เป็นสมาชิก เทียน ทองแก้ว (2532 : 201-203) ได้กำหนดหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา ตามลักษณะการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

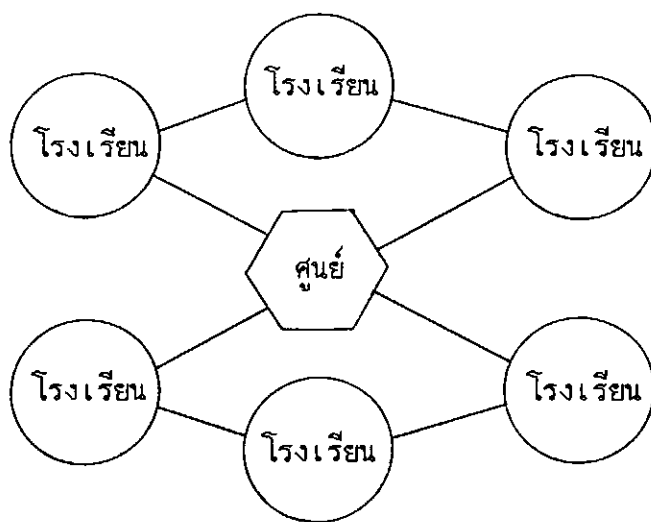
1. งานสำนักงาน หรือ งานจัดดำเนินการทั่วไป จะดำเนินงานต่อไปนี้
 - 1.1 สำรวจความต้องการ สภาพปัญหา และศึกษารูปแบบการพัฒนาการเรียน โดยเฉพาะเรื่องสื่อการเรียนการสอน
 - 1.2 จัดทำสถิติทางการศึกษาของกลุ่มโรงเรียน
 - 1.3 สถิติข้อมูลที่เป็นในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียน
 - 1.4 จัดทำแผนปฏิบัติงานและปฏิทินปฏิบัติงานของศูนย์สื่อการศึกษา
 - 1.5 ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียน
 - 1.6 จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานของศูนย์สื่อการศึกษา
2. งานผลิต การซ่อมแซม
 - 2.1 จัดหาสื่อการเรียนการสอนตามแผนการเรียน และความต้องการของครูในกลุ่มโรงเรียน
 - 2.2 ผลิตสื่อการเรียนการสอน ตามแผนการผลิตที่กำหนดไว้ในปฏิทินการปฏิบัติงานของศูนย์สื่อการศึกษาของกลุ่มโรงเรียน
 - 2.3 ซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอนและเครื่องมือให้สามารถใช้การได้อยู่เสมอ
 - 2.4 คำนวณ ทดลอง และปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน
3. งานจัดเก็บและบริการ
 - 3.1 จัดระบบสื่อการเรียนการสอนทุกชนิด รวมทั้งเครื่องมืออุปกรณ์หนังสือ และสิ่งพิมพ์ โดยมีการลงทะเบียน กำหนดรหัส จัดเข้าชั้นให้เป็นหมวดหมู่และเป็นระเบียบพร้อมที่จะให้บริการ
 - 3.2 จัดทำบัญชีทะเบียนสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์และเครื่องมือแยกเป็นของกลุ่มโรงเรียน ในการทำทะเบียนสื่อการสอนแยกของกลุ่มและของโรงเรียน
 - 3.3 กำหนดระเบียบหรือแนวปฏิบัติ ในการให้บริการยืมสื่อการเรียนการสอน และแจ้งให้โรงเรียนในกลุ่มทราบ

3.4 จัดระบบการให้ยืมสื่อการเรียนการสอน ให้มีความสัมพันธ์กันระหว่าง
โรงเรียนกับกลุ่มโรงเรียน

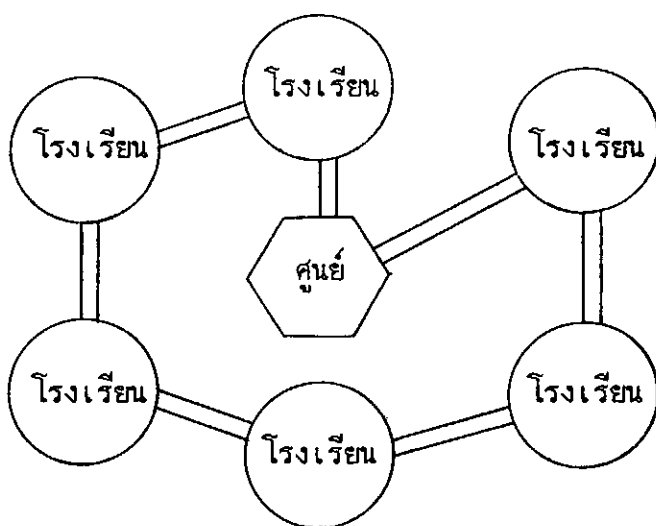
3.5 กำหนดรูปแบบการให้บริการสื่อการเรียนการสอน ภายในกลุ่มโรงเรียน
ซึ่งสามารถทำได้หลายรูปแบบ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. ม.ป.ป.
: 40-42) ดังภาพประกอบ 3 และ 4

ภาพประกอบ 3 รูปแบบการให้บริการสื่อการสอน

รูปแบบที่ 3

รูปแบบที่ 4

ภาพประกอบ 4 รูปแบบการให้บริการสื่อการสอน

3.6 จัดหาวิธีการให้บริการสื่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะโรงเรียนที่ตั้งอยู่ห่างไกลจากศูนย์สื่อการศึกษา

3.7 จัดกิจกรรมส่งเสริมการให้บริการสื่อการเรียนการสอน

4. งานพัฒนา เป็นการพัฒนาศูนย์และระบบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับงานต่อไปนี้

4.1 การพัฒนาความรู้ความสามารถ ให้แก่บุคลากรที่ดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษา ได้แก่ การให้มีการศึกษาดูงานการจัดศูนย์สื่อการศึกษาดีเด่นและอื่น ๆ

4.2 การพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา โดยเฉพาะ การบริการสื่อการเรียนการสอนให้เกิดความคล่องตัวที่โรงเรียนสามารถยืมใช้ได้สะดวก

4.3 การพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเน้นการสร้างเสริมให้การเรียนการสอนได้มีประสิทธิภาพ

4.4 การพัฒนาระบบการจัดหาสื่อ การผลิต รวมทั้งการศึกษาค้นคว้าวิจัยหาสื่อการเรียนการสอนใหม่ ๆ

การดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา

การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา การดำเนินงาน การปฏิบัติงานประจำศูนย์สื่อจำเป็นจะต้องดำเนินการเป็นระบบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และสามารถตรวจสอบ วิเคราะห์ผลได้ การดำเนินงาน ควรอาศัยหลักการดังนี้ (องอาจ จิยะจันทร์. 2523 : 10-11)

1. การจัดบริการและแนะนำเกี่ยวกับสื่อการสอน ให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ของประเทศและบ้านเมือง

2. จัดการบริการทางวัสดุ เครื่องมือ การอำนวยความสะดวกที่จำเป็น ให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ และสอดคล้องกับความต้องการทางการศึกษา

3. การที่จะรับประกันว่าการบริการสื่อการสอนจะประสบผลได้ดี อยู่ที่การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ ทำงานร่วมกับบุคคลอื่นในส่วนที่เกี่ยวกับหลักสูตร และมีการเตรียมเงินที่จำเป็นในการที่จะใช้จ่ายสำหรับผู้ดำเนินการ เครื่องมือ วัสดุ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

4. วัสดุ และเครื่องมือ มีการจัดระบบเก็บและการให้ยืมที่ดี มีความง่ายต่อการเลือกไปใช้ โดยทำเป็นห้องสมุดของศูนย์

5. เครื่องมือทางโสตทัศนศึกษาจะทำให้สะดวกแก่การค้นหา จะต้องมีการจัดอาคารสถานที่สำหรับจะใช้ไว้ มีการจัดระบบแสงอย่างดี มีไฟฟ้าสำหรับจะใช้กับเครื่องมือต่าง ๆ เป็นต้น

6. โครงการบริการสื่อการสอน ควรรวมถึงวัสดุนานาประการสำหรับครู คือ

จัดบริการวัสดุต่าง ๆ เท่าที่ครูต้องการใช้ นอกจากนี้ยังทำงานประสานกับโรงเรียนอื่น ๆ

7. โครงการจัดบริการสื่อการสอนควรจะมีการกำหนดโครงการในอนาคตเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของครูที่จะเพิ่มขึ้น

8. มีการเตรียมเพื่อขยายงานบริการโดยให้เป็นไปตามแผนระยะยาว ตามลำดับ เช่น การกำหนดเงินที่จะนำมาใช้จ่าย และจัดอุปกรณ์ เพื่ออำนวยความสะดวก

การบริหารของศูนย์สื่อการศึกษา

ในการบริหารงานศูนย์สื่อการศึกษา ของกลุ่มโรงเรียน เทียน ทองแก้ว (2532 : 208-215) ได้แบ่งองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ

ทรัพยากรการบริหาร ประกอบด้วย

1. บุคลากร ควรประกอบด้วยบุคคลต่าง ๆ ต่อไปนี้

1.1 ผู้บริหารศูนย์สื่อการสอน ควรเป็นผู้มีความรอบรู้ในเรื่องเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นผู้นำที่ดี เป็นนักประสานงานและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการเรียนการสอน เป็นผู้มีความรู้ในการให้บริการ การผลิต การใช้ รวมทั้งต้องมีความรู้ในเรื่องหลักสูตรเป็นอย่างดี

1.3 ผู้ชำนาญเฉพาะสาขา เน้นฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์ ฝ่ายกราฟิค และฝ่ายประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

1.4 พนักงานธุรการและคนงานอื่น ๆ

2. งบประมาณ งบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา การจัดงบประมาณที่เหมาะสมจะเป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนให้ศูนย์สื่อการศึกษาดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรได้รับการสนับสนุนจากหลาย ๆ ฝ่ายโดยมีการดำเนินงานเกี่ยวกับงบประมาณดังนี้

2.1 แหล่งงบประมาณ สำหรับการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา มี 2 ลักษณะ คือ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2526 : 192)

2.1.1 งบประมาณแผ่นดิน เป็นงบประมาณที่ได้จากรัฐบาล

2.1.2 งบประมาณรายได้ เป็นงบประมาณที่ส่วนราชการหามาใช้เอง

เช่น

- เงินบำรุงการศึกษา
- บริจาค
- สมาคมต่าง ๆ
- ค่าเช่าร้านค้า
- การจัดหารายได้พิเศษ

2.2 งบประมาณที่จำเป็นต้องใช้ในศูนย์สื่อการศึกษา (บุญเหลือ ทองเอี่ยม และสุขสวัสดิ์ ภาษิต. 2522 : 32) ได้จัดแบ่งดังนี้

2.2.1 งบประมาณสำหรับซื้อครุภัณฑ์และวัสดุประจำสำนักงาน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ตู้ใส่เอกสาร กระดาษต่าง ๆ เป็นต้น

2.2.2 งบประมาณสำหรับซื้ออุปกรณ์ที่ใช้ในศูนย์ และให้บริการกับครู เช่น เครื่องบันทึกเสียง และเครื่องเสียง เป็นต้น

2.2.3 งบประมาณสำหรับวัสดุอุปกรณ์ที่มาแทนที่ของเดิมชำรุดเสียหาย หรือเสื่อมคุณภาพจนใช้การไม่ได้

2.2.4 งบประมาณสำหรับซื้อวัสดุทั้งที่ใช้ในการผลิตขึ้นเอง และวัสดุสำเร็จรูป

2.2.5 งบประมาณสำหรับเจ้าหน้าที่ศูนย์ หมายถึงเงินเดือนและรวมค่าล่วงเวลา ค่าจ้างประจำ ตลอดจนค่าจ้างชั่วคราว

2.2.6 งบประมาณสำหรับพวกอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น งบประมาณซ่อมแซมวัสดุและเครื่องมือ งบประมาณจัดกิจกรรมต่าง ๆ การประชาสัมพันธ์

3. ด้านอุปกรณ์และครุภัณฑ์ในศูนย์สื่อการศึกษา ควรมีวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ คือ

3.1 ครุภัณฑ์ที่จำเป็น เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ตู้เก็บของ ชั้นวางของ โต๊ะเขียนแบบ เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องโรเนียว ตู้บัตรรายการ เป็นต้น

3.2 โสตทัศนูปกรณ์ เช่น วิทยุ กล้องถ่ายรูป เครื่องขยายเสียง เครื่องฉาย-ภาพโปรเจกเตอร์ โทรทัศน์ วีดิทัศน์ จอฉายภาพกลางวัน เครื่องฉายสไลด์

3.3 เครื่องมือผลิตสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็น เช่น ค้อน สว่านเครื่องตัดกระดาษ ปากคืบ เครื่องเย็บกระดาษ เป็นต้น

3.4 สื่อการเรียนการสอนทั่วไป และสื่อการเรียนการสอนต้นแบบ สื่อการ

เรียนการสอนทั่วไปใช้สำหรับบริการครูและนักเรียนในกลุ่ม ส่วนสื่อการเรียนการสอน
ต้นแบบ ใช้เป็นต้นแบบให้ครูและนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนยืมใช้ในการผลิต

4. สถานที่และพื้นที่ การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษากลุ่มโรงเรียนควรอยู่ในสถานที่
เป็นศูนย์กลางที่โรงเรียนสะดวกแก่การบริการสื่อ การนำไปใช้ การเก็บรักษา ที่ตั้งศูนย์สื่อ
การศึกษากลุ่มโรงเรียน ควรอยู่ในสถานที่ที่เป็นศูนย์กลาง ที่โรงเรียนในกลุ่มสามารถติดต่อ
มีความพร้อมในด้านอาคารสถานที่และบุคลากรดำเนินงาน ควรคำนึงถึงความสะดวกในการ
ใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ของครู (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2526 : 63 ; วนิดา จิงประสิทธิ์.
2532 : 114 ; ศิริพงศ์ พยอมแย้ม. 2533 : 158) ข้อควรคำนึงถึงการตั้งสถานที่ดังนี้

4.1 สถานที่ควรตั้งอยู่ในที่ต่อไปนี้

4.1.1 เป็นศูนย์กลาง ของสถานศึกษาหรือใกล้ชุมชนและติดถนนใหญ่
สะดวกในการรับส่งวัสดุ อุปกรณ์

4.1.2 อยู่ห่างจากเสียงรบกวน

4.1.3 ลักษณะภูมิประเทศ อยู่ในที่สวຍงาม

4.1.4 มีบริเวณกว้างขวางสามารถขยายศูนย์ต่อไปได้

4.1.5 มีแสงสว่างพอเพียง

4.1.6 อยู่ในบริเวณที่ไม่บังทิศทางลม

4.2 หลักในจัดพื้นที่ของศูนย์สื่อ งามอาจ จิยะจันทร์ (2523 : 27-28) ได้
กล่าวถึงข้อควรคำนึงในการจัดพื้นที่ศูนย์สื่อดังนี้

4.2.1 ศูนย์บริการสื่อ ควรอยู่ในสถานที่ที่เป็นศูนย์กลางถ้าอยู่ในอาคาร
ชั้นเรียนควรอยู่ชั้นล่าง

4.2.2 ศูนย์บริการที่มากกว่าหนึ่งชั้นควรมีลิฟท์ เพื่อขนส่งวัสดุที่มีน้ำหนัก
มาก

4.2.3 ทางออกของศูนย์บริการสื่อควรอยู่ใกล้ถนน

4.2.4 มีทางเข้าพิเศษ สำหรับเจ้าหน้าที่ เพื่อการทำงานสะดวกขึ้น

4.2.5 บริเวณรับจ่ายอุปกรณ์ควรอยู่ตรงกลาง เพื่อสะดวกในการตรวจ
วัสดุ อุปกรณ์และการให้บริการ ซึ่งมองเห็นได้ง่าย

4.2.6 บริเวณที่เก็บวัสดุ อุปกรณ์ควรอยู่ใกล้ที่รับส่ง

4.2.7 ที่ทำงานเกี่ยวกับแคตตาลอกตรวจรับวัสดุที่รับจ่ายวัสดุ ที่เก็บวัสดุ ควรอยู่ใน บริเวณใกล้เคียงกันหรืออยู่รวมกัน

4.2.8 บริเวณสำหรับอ่านหนังสือ ควรอยู่ในบริเวณเจ้าหน้าที่ในการ ควบคุม

4.2.9 วัสดุ อุปกรณ์ควรแยกเป็นพวก

4.2.10 การตอบคำถามควรอยู่ใกล้ทางเข้าหรืออยู่ในที่มองเห็นได้ง่าย

4.2.11 ส่วนที่ทำให้เกิดเสียงควรแยกห่างจาก ห้องเรียนหรือห้อง อ่านหนังสือ

4.2.12 ห้องน้ำควรแยกเฉพาะเจ้าหน้าที่ศูนย์และผู้ใช้บริการ

ขบวนการบริหาร

การบริหารของศูนย์สื่อการศึกษาจะต้องเกี่ยวกับการกระทำหลายอย่าง โดยส่วน ใหญ่นิยมใช้แบบ POSDCORB ซึ่งเป็นขบวนการบริหารที่วิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่านคือ กุลิคและเออวิช (Gulick and Urwich) แบ่งเป็น 7 ขั้นตอนดังนี้ (ชม ภูมิภาค. 2520 : 5-7 ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2530 : 7)

1. การวางแผน (Planning) เป็นการวางแผนนโยบายวางแผนในการที่จะให้ บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ กำหนดแนวทางการปฏิบัติในรายละเอียดของงานตลอดจนเวลา งบประมาณ วัสดุ บุคคลากรที่จะต้องใช้

2. การจัดหน่วยงาน (Organizing) เป็นขั้นแบ่งหน่วยงานออกเป็นหน่วยงาน ย่อย เพื่อรับผิดชอบในแต่ละส่วน และมีหน่วยงานหลัก และอาจจะมีหน่วยงานที่ปรึกษา หรือ หน่วยงานบริการด้วยก็ได้

3. การจัดบุคลากร (Staffing) เป็นการจัดคนหรือบุคลากรเข้าไปหน่วยงาน หรือจัดคนให้เข้าทำงาน คนที่อยู่ในหน่วยงานต่าง ๆ ต้องมีคุณสมบัติเหมาะสมกับงานนั้น

4. การอำนวยการ (Directing) เป็นการให้บุคลากรในหน่วยงานปฏิบัติตาม หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เป็นการสั่งการ การนิเทศ การติดตามผลซึ่งอาศัยเทคนิคต่าง ๆ ทั้งทางจิตวิทยา ภาวะผู้สั่ง การสร้างมนุษยสัมพันธ์ตลอดจนการสร้างขวัญในการปฏิบัติงาน

5. การประสานงาน (Co-ordinating) เป็นการประสานงานเพื่อก่อให้เกิด ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน

6. การรายงาน (Reporting) เป็นการแจ้งหรือการรายงานผลการปฏิบัติงานหรือรายงานความคืบหน้าของงานในหน่วยงาน การรายงานถือว่าเป็นเรื่องสำคัญยิ่งในการประชาสัมพันธ์หน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นการประชาสัมพันธ์ภายในหรือภายนอกหน่วยงาน

7. การจัดงบประมาณ (Budgeting) เป็นการดำเนินงานเรื่องการเงินเพื่อสนับสนุนหน่วยงาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจที่กำหนดให้สำเร็จได้การจัดงบประมาณนั้นจะต้องพิจารณาโดยรอบคอบพิจารณาค่าใช้จ่ายในเรื่อง บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ตลอดจนค่าทดแทนสิ่งชำรุดสึกหรอ จะต้องบริหารการใช้งบประมาณให้ตรงจุดประสงค์และให้เกิดประสิทธิภาพที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในที่นี้ได้จัดแบ่งออกดังนี้

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

มานพ พลไพรินทร์ (2526 : 46-50) ได้ทำการศึกษาปัญหาและความต้องการด้านการเงินของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาทั่วประเทศ ผลการศึกษาพบว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยส่วนรวมประสบปัญหา และความต้องการทางการเงินอยู่ในระดับมาก เมื่อจัดอันดับพบว่าโรงเรียนในภาคใต้มีปัญหามากที่สุด รองลงมาเป็นภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือตามลำดับ แต่เมื่อสำรวจความต้องการด้านการเงินกลับพบว่า ภาคเหนือ มีความต้องการทางการเงินมากกว่าภาคอื่น ๆ และเมื่อเปรียบเทียบปัญหาและความแตกต่างของแต่ละภาค ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด

ภูริสา ปราบธิ์ (2535 : 61-62) ได้ศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม การบริหารงานกิจการนักเรียน และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามทัศนะ ของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ผลการวิจัย ดังนี้

1. ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียนหรือบุคคลทุกกลุ่มโดยรวมมีความเห็นว่าโรงเรียน

พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีปัญหาการบริหารงานและโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผู้บริหาร ผู้สอนและผู้เรียนมีความเห็นว่า สาเหตุสำคัญของปัญหาการบริหารงานวิชาการ งานบริหารบุคคล งานบริหารธุรการและการเงิน และงานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาทางการเงินและวัสดุอุปกรณ์เป็นสำคัญ

3. ผู้บริหาร ผู้สอนและผู้เรียนมีความเห็นว่า สาเหตุสำคัญของปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาด้านวิธีการจัดการและคน เป็นสำคัญ

4. ผู้บริหาร ผู้สอนและผู้เรียนมีความเห็นว่า สาเหตุสำคัญของปัญหาการบริหารงาน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาคน และเงินเป็นสำคัญ

สุจิต เหมวัล (2536 : ข) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารหลักสูตรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9 ผลการวิจัยมีดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและปัญหาของหลักสูตร การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9 โดยส่วนรวมมีปัญหายอยู่ทุกด้าน

2. เมื่อพิจารณาจากคำร้อยละของระดับปัญหาในแต่ละด้าน พบว่าประเด็นปัญหาที่มีคำร้อยละสูงสุดในแต่ละด้านได้แก่

2.1 โรงเรียนไม่มีเงินสำหรับจัดซื้อเอกสารหลักสูตรสำหรับครู

2.2 โรงเรียนไม่มีเอกสารหลักสูตรสำหรับครู

2.3 โรงเรียนไม่มีเงินสนับสนุน ในการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่นักเรียน

2.4 โรงเรียนไม่มีเงินที่จะจ้างครูพิเศษมาทำการสอน

2.5 โรงเรียนไม่สามารถจัดครูเข้าสอนได้ตรงตามวิชาเอกโทที่จบการศึกษา

2.6 รายวิชาวิทยาศาสตร์ มีเนื้อหาวิชาที่มีการทดลองนักเรียนไม่ได้ทำการ

ทดลอง

2.7 โรงเรียนไม่มีห้องเรียนภาคปฏิบัติในกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์

2.8 โรงเรียนไม่สามารถจัดคาบสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนได้

2.9 โรงเรียนขาดงบประมาณสำหรับซื้อสื่อการสอน และวัสดุอุปกรณ์ที่จะนำมาผลิตสื่อการสอน

2.10 โรงเรียนไม่มีห้องสมุด

2.11 โรงเรียนขาดงบประมาณสำหรับสร้างห้องสมุดและจัดซื้อหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์

2.12 กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนไม่สนองความต้องการ และตรงตามความถนัดของนักเรียน

2.13 ครูที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ในกิจกรรมเสริมหลักสูตร

2.14 โรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการวัดและ ประเมินผล

2.15 โรงเรียนไม่มีแผนการนิเทศที่เป็นระบบและชัดเจน

2.16 ไม่มีการติดตามผลและประเมินผล การปฏิบัติการสอนของครูเพื่อนำมา ใช้ประกอบการนิเทศ

สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 1 (2536 : 127) ได้ศึกษาการดำเนินการจัดการศึกษาสงฆ์ในด้านวิชาการ มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การนำเทคโนโลยีทางการศึกษา และนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานมากกว่า กรณีอื่น ๆ รองลงมาได้แก่ การจัดหาอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน การจัดให้มีเอกสารหลักสูตร หนังสือคู่มือครู แบบเรียน และเอกสารประกอบอื่น ๆ ไว้ให้และศึกษาอย่างเพียงพอ และการอบรมครูให้สามารถจัดทำและใช้อุปกรณ์การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการจัดให้มีการวัดประเมินผลการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับหลักสูตรอย่างเหมาะสม มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานน้อยกว่ากรณีอื่น

จากงานวิจัยต่าง ๆ พอสรุปได้ว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ประสบปัญหาหลาย ๆ ด้านโดยเฉพาะการเรียนการสอนสืบเนื่องมาจากการขาดงบประมาณ และบุคลากรที่มีความชำนาญในการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นการจัดตั้ง ศูนย์สื่อการศึกษา ของกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นแนวทางหนึ่งของการพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐานในการจัดตั้ง ดำเนินการผลิตและบริการสื่อการเรียนการสอนรวมทั้งพัฒนาบุคลากร

เพื่อจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้ออำนวยส่งเสริมและสนับสนุนด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การบริหารและการนิเทศให้กับโรงเรียนภายในกลุ่มได้อย่างเหมาะสม และตรงตามสภาพ ปัญหาของแต่ละกลุ่มโรงเรียน

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศูนย์สื่อการศึกษา

มนัส บุญประกอบ (2522 : ก-ค) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับโครงการจัดตั้งศูนย์สื่อ การศึกษาแบบคอนซอเตียมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 1 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพของสื่อการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 1 ส่วนมากมีสภาพดี จำนวนปานกลาง สื่อทัศนูปกรณ์มีอยู่ส่วนมาก ได้แก่ เครื่องขยายเสียง รองลงมาคือ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพโปรเจกเตอร์ ตามลำดับ

2. ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนงาน สื่อทัศนูปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา เห็นด้วยอย่างยิ่งที่ว่า การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ย่อมจะส่งเสริมการเรียนการสอนให้เกิด ประสิทธิภาพ อาจารย์ผู้สอนเห็นคุณค่าความสำคัญของสื่อการสอนเช่นกัน

3. ปัญหาหรืออุปสรรคจัดดำเนินการงาน สื่อทัศนศึกษาโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง การมีจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการไม่เพียงพอนั้นจัดว่าเป็นปัญหามากที่สุด

สำหรับความคิดเห็น ต่อการจัดตั้งศูนย์สหการศึกษา สื่อการศึกษา ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 กลุ่มมีความเห็นพ้องกันว่า มีความสมควรมากในการจัดตั้งและต้องการให้ตั้งรวมอยู่ ในโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่ง ซึ่งควรให้รวมเป็นหน่วยงานหนึ่งขึ้นอยู่กับศูนย์บริการทาง วิชาการ

เทียน ทองแก้ว (2527 : ข) ได้ศึกษาหาทางสร้างรูปแบบของการจัดตั้งศูนย์สื่อ การศึกษาแบบคอนซอเตียม สำหรับกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาใน เขตชนบทยากจนผลสรุปดังนี้

1. สื่อการสอนทั่วไปในโรงเรียนประถมศึกษาส่วนมากยังขาดแคลนสื่อการสอนที่มี มากที่สุดได้แก่ บัตรคำ รองลงมาได้แก่ แผนที่และป้ายนิเทศ

2. สื่อการสอนในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ขาดแคลนทุกกลุ่มที่ขาดแคลนมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ รองลงมาได้แก่ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

3. ผลิตสื่อการสอน ครูผลิตสื่อการสอนเองเป็นส่วนใหญ่และร่วมผลิตสื่อการสอน ในระดับกลุ่มโรงเรียนเป็นครั้งคราว สำหรับเงินที่ใช้ในการผลิตสื่อการสอนส่วนใหญ่ต้อง ออกเอง ศึกษาในเทศก์จังหวัดและวิชาการกลุ่มโรงเรียน สนับสนุนทางด้านวิชาการสำหรับ

วิทยาลัยครูมีส่วนช่วยเหลือน้อย

4. ระบบการเก็บสื่อการสอน ครูเก็บสื่อการสอนไว้ในห้องเรียนส่วนใหญ่ มีบางแห่งที่มีแหล่งเก็บไว้เฉพาะที่แหล่งกลาง สามารถยืมไปใช้ได้ระหว่างชั้นเรียน

5. กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้สอน มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดตั้งสื่อการศึกษาแบบคอนซอเตียมสอดคล้องกัน

6. การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาแบบคอนซอเตียมกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตชนบทยากจนมีแนวทางเป็นไปได้ โดยทางวิทยาลัยครูและสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดได้ให้ความช่วยเหลือและให้ความรู้ในแนวทางการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา

สรารุช ศิริสุขประเสริฐ (2531 : 82-84) ได้ศึกษาโครงการจัดตั้งศูนย์สื่อแบบคอนซอเตียม สำหรับกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า สถานภาพทางโสตทัศนศึกษาของกลุ่มโรงเรียน จังหวัดเพชรบูรณ์ ส่วนใหญ่มีสภาพดีมีปริมาณเพียงพอกับความต้องการ อุปกรณ์ที่มีมากได้แก่เครื่องบันทึกเทป ไมโครโฟนและเครื่องขยายเสียง บุคลากรเห็นความสำคัญของงานโสตทัศนศึกษา ความต้องการสื่อของครูผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง สื่อที่ต้องการมากที่สุดคือ ชุดการสอน บทเรียนสำเร็จรูป ของจริง เครื่องฉายสไลด์ สื่อที่ใช้น้อยที่สุดคือ ของจริง กระดาษหนัง แผนภาพ แผนที่และหุ่นจำลอง ปัญหาการใช้โสตทัศนูปกรณ์ คือ ขาดงบประมาณ สื่อไม่เพียงพอในการให้บริการ ไม่มีเจ้าหน้าที่บริการสื่อ การจัดการบริการของศูนย์สื่อควรเผยแพร่สื่อให้ทราบ ให้ยืมสื่อที่โรงเรียนต่าง ๆ ไม่มีจัดหา เลือก ประเมินสื่อและผลิตสื่อให้เพียงพอความต้องการ บุคลากรเห็นด้วยต่อโครงสร้างศูนย์สื่อและสนับสนุนในการจัดตั้งศูนย์สื่อสำหรับกลุ่มโรงเรียน โดยกำหนดระยะดำเนินการ 3 ปี สถานที่ตั้งศูนย์ควรแยกออกมาอิสระอยู่ในศูนย์กลางการติดต่อระหว่างโรงเรียนในกลุ่มการบริหารงานให้ขึ้นอยู่กับศูนย์บริหารทางวิชาการกลุ่ม

ประเสริฐ บุญเลิศ (2531 : 141-143) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ตามทัศนะของประธานกลุ่ม หัวหน้าสำนักงานกลุ่มและครูวิชาการสำนักงาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการผลิตสื่อ การบริการสื่อ การวางแผน การนิเทศ ติดตาม ควบคุม กำกับอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาการประสานงานและด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก ส่วนความต้องการด้านการผลิตสื่อ การบริการ การวางแผน การนิเทศติดตามควบคุม

กำกับอยู่ในมาก ส่วนความต้องการด้านบุคลากรมีมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของประธานกลุ่ม หัวหน้าสำนักงานกลุ่มและครูวิชาการสำนักงานที่มีปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน รวมทุกด้าน ปรากฏว่า ไม่แตกต่างกัน

ทรงชัย ลิ้มพถุภ (2532 : 158) ได้ศึกษาการศึกษาโครงการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาของสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารอาจารย์ผู้สอนเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีทางการศึกษา มีการใช้สื่อทัศนูปกรณ์เป็นครั้งคราว เพราะไม่มีเวลาเตรียมสื่อ ความต้องการใช้สื่อการสอนอยู่ระดับปานกลาง สื่อส่วนใหญ่ผลิตเอง ครูทัศนศึกษาเห็นว่าปัญหาทางงานทัศนศึกษาคือ ขาดงบประมาณ สถานที่ไม่เหมาะสมในการบริการสื่อ ครูบางส่วนไม่ใช้สื่อประกอบการสอน บุคลากรเห็นด้วย กับโครงสร้างศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา โดยเน้นงานผลิตเพื่อการศึกษาและสนับสนุนในการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา

อาร์เธอร์เบอร์ (Arterbery. 1972 : 4825-A-4826-A) ได้ทำการวิจัยถึงการใช้บริการในศูนย์สื่อการสอนของบรรดาอาจารย์ในรัฐเท็กซัส ถึงสาเหตุและอุปสรรคในการดำเนินงานผลวิจัยพบว่า

1. ถ้าศูนย์สื่อการสอนให้บริการได้เป็นเวลานานเท่าใด ครูอาจารย์ก็จะมาใช้บริการของศูนย์สื่อการสอนมากขึ้นเท่านั้น
2. ครูที่สอนวิชาเฉพาะและครูในระดับประถมศึกษาใช้บริการของศูนย์สื่อการสอนมากกว่าครูอาจารย์ระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา
3. ครูที่สอนวิชาสังคม ใช้บริการของศูนย์สื่อการสอนมากกว่าครูที่สอนคณิตศาสตร์
4. ครูที่ได้รับการอบรมทางทัศนศึกษา จะใช้บริการมากกว่าครูที่ไม่ได้รับการอบรม
5. การให้บริการที่ล่าช้าทั้งในด้านการยืมและคืนจะเป็นอุปสรรคต่อการใช้บริการของศูนย์สื่อการสอน

แพรกซิคอส และมัวร์ (Plexicos and Moore. 1980 : 1265-A) ได้ศึกษาความสนใจในการบริหารงานของศูนย์สื่อการสอน โดยต้องการค้นหาส่วนที่สำคัญที่ทำให้การดำเนินงานของศูนย์ดำเนินไปด้วยดี พบว่า บุคลากรของศูนย์เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการดำเนินงานศูนย์สื่อการสอน

อัลมีเฟลท (Almefleh. 1986 : 3004-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบระดับศูนย์สื่อของมหาวิทยาลัยจอร์แดนและอเมริกา จุดมุ่งหมายเพื่อประเมินและกำหนดสถานภาพโครงการบริการสื่อของศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษามหาวิทยาลัยจอร์แดนและศูนย์วิจัยและพัฒนาทางการศึกษาของมหาวิทยาลัย Yarmuk ของจอร์แดน ซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนาเปรียบเทียบกับโครงการบริการสื่อของศูนย์โสตทัศนศึกษาของมหาวิทยาลัยรัฐ Oklahoma ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ผลการวิจัยพบว่า โครงการสื่อการสอนมหาวิทยาลัยรัฐ Oklahoma ของสหรัฐอเมริกา และมหาวิทยาลัย Yarmuk ของจอร์แดน อยู่ในระดับปานกลาง โครงการสื่อของมหาวิทยาลัย Oklahoma สมบูรณ์ที่สุด เพราะได้รับงบประมาณสนับสนุนด้วยการช่วยเหลือตนเอง 62.98% ของงบประมาณจากการเก็บค่าบริการส่วนมหาวิทยาลัย Yarmuk ของจอร์แดนโครงการของศูนย์สื่อยังไม่สมบูรณ์เพราะขาดด้านการบริการสื่อ 6 อย่าง เนื่องจากได้รับงบประมาณสนับสนุนน้อย ไม่มีการเก็บค่าบริการจากผู้ใช้ และ ไม่มีความคิดเห็นขัดแย้งของผู้บริหารศูนย์สื่อเกี่ยวกับข้อบกพร่องของบุคลากร

ยัง (Yang. 1986 : 3328-A) ได้ศึกษาการประเมินความต้องการของศูนย์สื่อการสอน มหาวิทยาลัยนานาชาติกรุงโซล เกี่ยวกับวิธีระบบที่ใช้ในโครงการสื่อและการพัฒนาสื่อ จุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจสื่อที่มีอยู่ การใช้สื่อและการพัฒนาสื่อในอนาคตเพื่อเป็นแนวทางในการสนับสนุนโครงการสื่อการสอน ของมหาวิทยาลัยนานาชาติ กรุงโซล ไม่มีแผนเฉพาะในการพัฒนาโครงการสื่อการสอนในอนาคต มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัยในศูนย์สื่อการสอน สื่อที่มีอยู่ส่วนมากในห้องเรียน คือ กระดานดำ สื่อที่ต้องการมากที่สุดคือ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายแผ่นใส ห้องเรียนขนาด 1-50 คน การระบายอากาศที่ดี เครื่องปรับอากาศ การควบคุมแสงสว่าง กระดานดำ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศูนย์สื่อการศึกษาได้เกิดขึ้นจากความจำเป็น และความต้องการของครูในการจัดหาแหล่งสนับสนุนทางวิชาการ เป็นแหล่งกลางสำหรับพัฒนาคุณภาพการศึกษาช่วยให้ครูสามารถดำเนินการสอนไปด้วยดี มีลำดับขั้นตอน ลดภาระทางการพูด การบรรยาย ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงบทบาทใหม่ให้ครูเป็นผู้จัดการทางการเรียนการสอน ดังนั้น เมื่อมีการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้เป็นศูนย์กลางเป็นการพัฒนางานโสตทัศนศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน อีกทั้งยังเป็นการช่วยเหลือทางด้านสื่อการสอน สำหรับโรงเรียนภายในกลุ่มที่ยังขาดแคลน อาจเป็นแนวทางที่จะส่งผลให้การศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารและครูสอน ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2537 จำนวน 14 โรงเรียน และผู้บริหารที่ดูแลในส่วนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของกรมการศาสนา

กลุ่มตัวอย่าง ศึกษาจากประชากรทั้งหมด ประกอบด้วย

1. รองอธิบดีกรมการศาสนา ผู้ที่ดูแลในส่วนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา 1 คน และผู้อำนวยการกองศาสนศึกษา 1 คน
2. ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา 14 รูป
3. ผู้สอน ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา โดยมีครูที่เป็นพระสงฆ์ 83 รูป และคฤหัสถ์ 127 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม โดยใช้แบบสอบถามปลายปิด (Closed form) มีลักษณะกำหนดข้อความให้เลือกตอบ และแบบสอบถามปลายเปิด (Opened form) เปิดโอกาสให้ผู้ตอบเขียนแสดงความคิดเห็นหรือตอบได้อย่างอิสระ

2. การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย

2.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร หนังสือ และบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบสอบถาม เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบสอบถามสำหรับการวิจัย

2.2 ศึกษาค้นคว้าถึงระบบการบริหารงาน สถานภาพของงานสื่อการสอนและโครงสร้างปัจจุบันของการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษา เพื่อนำมาเป็นข้อคำถามในการวิจัย

2.3 ดำเนินการสร้างเครื่องมือ โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

2.3.1 ขั้นที่ 1 สร้างแบบสอบถามชุดที่ 1 โดยมี 2 ชุดดังนี้

2.3.1.1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน แบ่งออกได้ดังนี้

- สถานภาพของผู้ตอบ
- ความคิดเห็นที่มีต่องานสื่อการสอน
- สถานภาพสื่อการสอน
- ความคิดเห็นที่มีต่อข้อเสนอเบื้องต้น ต่อความต้องการ

การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา

2.3.1.2 แบบสอบถามสำหรับผู้สอน แบ่งออกได้ดังนี้

- สถานภาพของผู้ตอบ
- ความคิดเห็นที่มีต่องานสื่อการสอน
- สถานภาพการใช้ ความต้องการและปัญหาการใช้

สื่อการสอน

- ความคิดเห็นที่มีต่อข้อเสนอเบื้องต้น ต่อความต้องการ

การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา

2.3.2 ขั้นที่ 2 สรุปคำตอบที่ได้จาก ข้อ 2.3.1 เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม ชุดที่ 2

2.3.3 ขั้นที่ 3 สร้างแบบสอบถาม ชุดที่ 2 โดยศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำราวิชาการ บทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับศูนย์สื่อการศึกษา การสังเกตและจดบันทึก และข้อมูลจากแบบสอบถามชุดที่ 1 เพื่อนำมาเป็นข้อคำถาม โดยมีรูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา ใน 7 ด้านดังต่อไปนี้

- รูปแบบการจัดโครงสร้างการบริหารของหน่วยงาน
- รูปแบบการจัดหน่วยงานบริการสื่อการสอน
- รูปแบบการจัดอาคารสถานที่และพื้นที่
- รูปแบบการจัดบุคลากรและการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร
- รูปแบบหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา
- รูปแบบการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา
- รูปแบบการจัดบริการด้านวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ประจำศูนย์

สื่อการศึกษา

แบบสอบถามชุดที่ 2 ใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหาร ในกรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและครูสอน ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา โดยแบ่งออก ดังนี้

- สถานภาพของผู้ตอบ
- ความคิดเห็นต่อรูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา

2.4 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน (ดูภาคผนวก ค) เพื่อตรวจสอบ โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา 3 คน ด้านการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และมีความรู้ในด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา 3 คน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรม ได้ค่าดัชนี ของแบบสอบถามชุดที่ 1 มีค่าระหว่าง 0.50-1.00 และแบบสอบถามชุดที่ 2 มีค่าระหว่าง 0.50-1.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ทุกข้อ

2.5 นำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไข

2.6 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ กับกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 5 รูป และผู้สอนที่เป็นพระสงฆ์ 10 รูป และเป็นคฤหัสถ์ 15 คน ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อหาช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และความเข้าใจในข้อคำถามของแบบสอบถาม

2.7 นำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงสภาการศึกษาของสงฆ์ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือจากคณะสงฆ์
2. ขอหนังสือจากสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ แจกกลุ่มตัวอย่างให้ตอบแบบสอบถาม และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของการวิจัยครั้งนี้
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้จัดส่งและได้รับคืน ดังนี้
 - 3.1 แบบสอบถาม ชุดที่ 1
 - 3.1.1 ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดส่ง 14 ชุด ได้รับคืน 14 ชุด
 - 3.1.2 ผู้สอนได้จัดส่ง 210 ชุด ได้รับคืน 196 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93.33
 - 3.2 แบบสอบถาม ชุดที่ 2
 - 3.2.1 ผู้บริหารในกรมการศาสนา ได้จัดส่ง 2 ชุด ได้รับคืน 2 ชุด
 - 3.2.2 ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดส่ง 14 ชุด ได้รับคืน 14 ชุด
 - 3.2.3 ผู้สอนได้จัดส่ง 210 ชุด ได้รับคืน 191 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.95
4. สรุปผลและนำเสนอเป็นรูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามชุดที่ 1 และชุดที่ 2 ที่ได้รับคืน มาคัดเลือกเอาเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ แยกออกเป็น
 - 1.1 ชุดที่ 1 แยกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและครูสอน
 - 1.2 ชุดที่ 2 แยกออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารในกรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและครูสอน
2. ตรวจสอบแบบสอบถาม โดยให้คะแนนรายการความคิดเห็นตามที่กำหนดไว้ โดยแบ่งรายการดังนี้

- 2.1 ความคิดเห็นต่องานสื่อการสอน
- 2.2 ความคิดเห็นต่อรูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา
- 2.3 ความคิดเห็นต่อข้อเสนอการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา

ให้คะแนนรายการความคิดเห็นดังนี้

<u>น้ำหนักความคิดเห็น</u>	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่มีความเห็น	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

- 2.4 ความคิดเห็นต่อความต้องการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา
- 2.5 สถานภาพในการใช้ ความต้องการและปัญหาการใช้สื่อการศึกษา

ให้คะแนนรายการความคิดเห็นดังนี้

<u>น้ำหนักความคิดเห็น</u>	คะแนน
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS/PC⁺ ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ มีรายการดังนี้

- 3.1 ค่าร้อยละ วิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพผู้ตอบ สถานภาพสื่อการสอน
- 3.2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูล
 - 3.2.1 ความคิดเห็นต่องานสื่อการสอน
 - 3.2.2 ความคิดเห็นต่อความต้องการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา

3.2.3 ความคิดเห็นต่อข้อเสนอการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา

3.2.4 สถานภาพในการใช้ ความต้องการและปัญหาการใช้สื่อการศึกษา

3.2.5 ความคิดเห็นต่อรูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา

4. นำค่าคำนวณที่ได้ มาเทียบกับค่าที่กำหนดไว้ในการแปลความหมาย มีค่าดังนี้

<u>ค่าเฉลี่ยระหว่าง</u>	การแปลความหมาย
4.50 - 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.50 - 4.49	เห็นด้วย
2.50 - 3.49	ไม่มีความเห็น
1.50 - 2.49	ไม่เห็นด้วย
1.00 - 1.49	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

<u>ค่าเฉลี่ยระหว่าง</u>	การแปลความหมาย
3.50 - 4.00	มาก
2.50 - 3.49	ปานกลาง
1.50 - 2.49	น้อย
1.00 - 1.49	น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

โดยการตรวจสอบความเที่ยงตรง จากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง
ข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรม (IC) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2535 : 124)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าร้อยละ

2.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

2.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนของการวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้บริหารโรงเรียน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่องานสื่อการสอน

ตอนที่ 3 สถานภาพสื่อการสอน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นที่มีต่อข้อเสนอเบื้องต้น ต่อความต้องการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ของผู้บริหารโรงเรียนและครูสอน

ตอนที่ 5 สถานภาพครูสอน

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นของครูสอนที่มีต่องานสื่อการสอน

ตอนที่ 7 สถานภาพในการใช้ ความต้องการและปัญหาในการใช้สื่อการสอนของครูสอน

ตอนที่ 8 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามชุดที่ 2

ตอนที่ 9 ความคิดเห็นของผู้บริหารในกรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและครูสอนต่อรูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ 10 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้บริหารโรงเรียน

สถานภาพผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา มีอายุเฉลี่ย 36.64 ปี จำนวนพรรษาเฉลี่ย 15.43 พรรษา ที่แสดงเป็นค่าความถี่และค่าร้อยละ ปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละของสถานภาพผู้บริหารโรงเรียน

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่งทางการบริหารในปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม		
ผู้อำนวยการ	1	7.10
อาจารย์ใหญ่	1	7.10
ครูใหญ่	10	71.50
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	2	14.30
2. ระยะเวลาทำหน้าที่ผู้บริหารโรงเรียน		
น้อยกว่า 5 ปี	11	78.70
5-10 ปี	1	7.10
11-15 ปี	1	7.10
16-20 ปี	-	-
มากกว่า 20 ปี	1	7.10
3. วิทยฐานะ		
การศึกษาทางธรรม		
นักธรรมตรี	-	-
นักธรรมโท	-	-
นักธรรมเอก	14	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
การศึกษาทางบาลี		
เปรียญธรรม 1-2 ประโยค	2	14.30
เปรียญธรรม 3-4 ประโยค	7	50.00
เปรียญธรรม 5-6 ประโยค	3	21.50
เปรียญธรรม 7-8 ประโยค	-	-
เปรียญธรรม 9 ประโยค	1	7.10
ไม่ได้รับการศึกษาทางบาลี	1	7.10
การศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงฆ์		
พธ.บ และ ศน.บ	8	57.10
ไม่ได้จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงฆ์	6	42.90
การศึกษาทางโลก		
ต่ำกว่าอนุปริญญา	4	28.60
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	2	14.30
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	7	50.00
ปริญญาโท	1	7.10
ปริญญาเอก	-	-
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	-

ตาราง 3 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
4. พื้นฐานความรู้และประสบการณ์ด้านโสตทัศนศึกษา หรือสื่อการศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เคยศึกษาในสถาบันการศึกษามานานวิชา	9	64.30
เคยได้รับการฝึกอบรม	12	85.70
ฝึกฝนการใช้ด้วยตนเอง	7	50.00
ศึกษาจากตำรา วารสาร และเอกสารต่าง ๆ	7	50.00
สังเกตจดจำจากการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ของผู้อื่น	2	14.30
ได้รับการแนะนำจากผู้มีประสบการณ์ด้านโสตทัศนอุปกรณ์	7	50.00
ไม่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้เลย	-	-
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	-

จากตาราง 3 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนมีระยะเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี ผู้บริหารโรงเรียนมีวิทยฐานะการศึกษาทางธรรมทั้งหมดได้้นกธรรมเอก ในส่วนการศึกษาทางบาลีส่วนใหญ่ได้เปรียญธรรม 3-4 ประโยค และได้รับการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงฆ์ รั้ววุฒิ พธ.บ และศน.บ ในส่วนการศึกษาทางโลกส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ด้านโสตทัศนศึกษาหรือสื่อการศึกษาโดยเคยได้รับการฝึกอบรม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่องานสื่อการสอน

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่องานสื่อการสอน แสดงเป็นค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่องานสื่อการสอน

ความคิดเห็น	$\bar{X}$	SD	แปลความ
1. สื่อการสอนมีความสำคัญและมีประโยชน์มาก	4.85	0.36	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2. สื่อการสอนทำให้ประหยัดเวลาในการสอน	4.78	0.42	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3. สื่อการสอนทำให้ผู้เรียนสนใจและตั้งใจเรียนมากขึ้น	4.71	0.46	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4. สื่อการสอนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้การสอนให้เกิดประสิทธิภาพ	4.64	0.49	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5. ผู้บริหารควรสนับสนุนผู้สอนให้ผลิตและใช้สื่อประกอบการสอน	4.50	0.51	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
6. โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนงาน โสตทัศนศึกษา	4.42	0.51	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
7. การฝึกอบรมเกี่ยวกับสื่อการสอนช่วยให้การสอนของครูมีประสิทธิภาพมากขึ้น	4.50	0.51	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
8. ควรมีหน่วยงานกลาง โสตทัศนศึกษา ทำหน้าที่บริการ จัดหาและผลิตสื่อการสอนของอาจารย์ในโรงเรียน	4.50	0.51	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

จากตาราง 4 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งต่องานสื่อการสอน โดยเฉพาะเห็นด้วยอย่างยิ่งที่สื่อการสอนมีความสำคัญและมีประโยชน์มาก ทำให้ประหยัดเวลาในการสอนและทำให้ผู้เรียนสนใจและตั้งใจเรียนมากขึ้น

ตอนที่ 3 สถานภาพสื่อการสอน

สถานภาพสื่อการสอน ของกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ใน จังหวัดนครราชสีมา แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละ ดังตาราง 5 และตาราง 6

ตาราง 5 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละของสถานภาพสื่อการสอน

ประเภท/ชนิดของสื่อ	ไม่รู้จัก		สถานภาพสื่อ			
	จำนวน	ร้อยละ	ไม่มี		มี	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<u>ประเภทวัสดุ</u>						
- แผนภาพ	-	-	5	35.70	9	64.30
- แผนภูมิ	-	-	4	28.60	10	71.40
- แผนที่	-	-	1	7.10	13	92.90
- แผนภาพโปร่งใส	-	-	11	78.60	3	21.40
- รูปภาพ	-	-	2	14.30	12	85.70
- บัตรคำ	1	7.1	7	53.80	6	46.20
- บัตรภาพ	-	-	9	64.30	5	35.70
- ภาพพลิก	-	-	11	78.60	3	21.40
- หุ่นจำลอง	-	-	13	92.90	1	7.10
- เทปเสียงปรากฏการณ์ธรรม	-	-	5	35.70	9	64.30
- เทปเสียงนิทานธรรมะแบบตลับ	-	-	5	35.70	9	64.30

ตาราง 5 (ต่อ)

ประเภท/ชนิดของสื่อ	ไม่รู้จัก		สถานภาพสื่อ			
	จำนวน	ร้อยละ	ไม่มี		มี	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- เทปเสียงการสอนภาษาอังกฤษ	-	-	6	42.90	8	57.10
- เทปเสียงเรื่องอื่น ๆ	-	-	5	35.70	9	64.30
- เทปวีดิทัศน์แสดงปาฐกถาธรรม	-	-	9	64.30	5	35.70
- เทปวีดิทัศน์ละครนิทานธรรม	-	-	10	71.40	4	28.60
- เทปวีดิทัศน์การสอนภาษาอังกฤษ	-	-	9	64.30	5	35.70
- เทปวีดิทัศน์เรื่องอื่น ๆ	-	-	5	35.70	9	64.30
- สไลด์เกี่ยวกับธรรม	-	-	10	71.40	4	28.60
- สไลด์เรื่องอื่น ๆ	-	-	10	71.40	4	28.60
- ภาพยนตร์	-	-	14	100.00	-	-
- โปรแกรมคอมพิวเตอร์	-	-	10	71.40	4	28.60
- หนังสือของพระอาจารย์สมพงษ์	-	-	13	92.90	1	7.10
<u>ประเภทอุปกรณ์</u>						
- กระเป๋าดูหนัง	-	-	11	78.60	3	21.40
- แผ่นป้ายผ้าสาส์น	-	-	11	78.60	3	21.40
- กระดานไวท์บอร์ด	-	-	3	21.40	11	78.60
- กระดานชอล์ค	-	-	-	-	14	100.00
- กระดานแม่เหล็ก	-	-	13	92.90	1	7.10
- เครื่องฉายภาพยนตร์	-	-	14	100.00	-	-
- เครื่องฉายภาพโปรเจกเตอร์	-	-	13	92.90	1	7.10
- เครื่องฉายภาพทึบแสง	-	-	14	100.00	-	-
- เครื่องฉายสไลด์	-	-	10	71.40	4	28.60

ตาราง 5 (ต่อ)

ประเภท/ชนิดของสื่อ	ไม่รู้จัก		สถานภาพสื่อ			
	จำนวน	ร้อยละ	ไม่มี		มี	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- เครื่องเล่นวีดิทัศน์ (Video)	-	-	3	21.40	11	78.60
- เครื่องขยายเสียง	-	-	1	7.10	13	92.90
- เครื่องเล่นวิทยุ/เทปบันทึกเสียง	-	-	2	14.30	12	85.70
- เครื่องรับโทรทัศน์	-	-	3	21.40	11	78.60
- เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์	-	-	11	78.60	3	21.40
- กล้องจุลทรรศน์	-	-	10	71.40	4	28.60
- จอฉายภาพ	-	-	12	85.70	2	14.30
<u>ประเภทเอกสารสิ่งพิมพ์</u>						
- หนังสือแบบเรียน	-	-	-	-	14	100.00
- เอกสารประกอบการเรียน	-	-	1	7.10	13	92.90
- หนังสืออ้างอิงต่าง ๆ	-	-	1	7.10	13	92.90
- พระไตรปิฎก	-	-	2	14.30	12	85.70
- แบบเรียนสำเร็จรูป	-	-	5	35.70	9	64.30
- หนังสือพิมพ์	-	-	3	21.40	11	78.60
- นิตยสารหรือวารสาร	-	-	3	21.40	11	78.60
- จุลสาร	-	-	4	28.60	10	71.40

จากตาราง 5 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียน รู้จักสื่อการสอนเกือบทุกประเภท ยกเว้น บัตรคำ มีผู้ไม่รู้จัก 1 รูป สื่อการสอนประเภทวัสดุที่ทุกโรงเรียนไม่มี ได้แก่ ฟิล์มภาพยนตร์ และที่โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มี ได้แก่ หุ่นจำลองและหนังกระดาษของ

พระอาจารย์สมพงษ์ ส่วนสื่อการสอนประเภทวัสดุที่โรงเรียนส่วนใหญ่มี ได้แก่ แผนที่
 ในส่วนสื่อการสอนประเภทอุปกรณ์ที่ทุกโรงเรียนไม่มี ได้แก่ เครื่องฉายภาพยนตร์และ
 เครื่องฉายภาพทึบแสง และโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มี ได้แก่ เครื่องฉายภาพโปรเจกเตอร์และ
 กระดานแม่เหล็ก ส่วนสื่อการสอนประเภทอุปกรณ์ที่ทุกโรงเรียนมี ได้แก่ กระดานชอล์ค
 และโรงเรียนโดยส่วนใหญ่มี ได้แก่ เครื่องขยายเสียง ในส่วนสื่อการสอนประเภทเอกสาร
 สิ่งพิมพ์ที่ไม่มี ส่วนใหญ่ ได้แก่ แบบเรียนสำเร็จรูป โดยสื่อการสอนประเภทเอกสารสิ่งพิมพ์
 ที่ทุกโรงเรียนมี ได้แก่ หนังสือแบบเรียน และที่โรงเรียนส่วนใหญ่มี ได้แก่ เอกสารประกอบ
 การเรียน และหนังสืออ้างอิงต่าง ๆ

ตาราง 6 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละของแหล่งที่มาของสื่อการสอน

ประเภท/ชนิดของสื่อ	แหล่งที่มาของสื่อ					
	งบประมาณ		จัดซื้อเอง		ได้รับบริจาค	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทวัสดุ						
- แผนภาพ	-	-	9	100.00	-	-
- แผนภูมิ	-	-	10	100.00	-	-
- แผนที่	1	7.70	12	92.30	-	-
- แผนภาพโปรเจกเตอร์	1	33.30	2	66.70	-	-
- รูปภาพ	1	8.30	11	91.70	-	-
- บัตรคำ	-	-	6	100.00	-	-
- บัตรภาพ	-	-	5	100.00	-	-
- ภาพพลิก	-	-	3	100.00	-	-
- หุ่นจำลอง	-	-	1	100.00	-	-
- เทปเสียงปาฐกถาธรรม	-	-	9	100.00	-	-
- เทปเสียงนิทานธรรมะแบบดัดแปลง	1	11.10	8	88.90	-	-

ตาราง 6 (ต่อ)

ประเภท/ชนิดของสื่อ	แหล่งที่มาของสื่อ					
	งบประมาณ		จัดซื้อเอง		ได้รับบริจาค	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- เทปเสียงการสอนภาษาอังกฤษ	1	12.50	7	87.50	-	-
- เทปเสียงเรื่องอื่น ๆ	1	11.10	8	88.90	-	-
- เทปวีดิทัศน์แสดงปาฐกถาธรรม	1	20.00	4	80.00	-	-
- เทปวีดิทัศน์ละครนิทานธรรม	-	-	4	100.00	-	-
- เทปวีดิทัศน์การสอนภาษาอังกฤษ	1	20.00	4	80.00	-	-
- เทปวีดิทัศน์เรื่องอื่น ๆ	-	-	8	88.90	1	11.10
- สไลด์เกี่ยวกับธรรม	-	-	4	100.00	-	-
- สไลด์เรื่องอื่น ๆ	-	-	4	100.00	-	-
- फिल्मภาพยนตร์	-	-	-	-	-	-
- โปรแกรมคอมพิวเตอร์	-	-	3	75.00	1	25.00
- หนังสือของพระอาจารย์สมพงษ์	-	-	1	100.00	-	-
<u>ประเภทอุปกรณ์</u>						
- กระเป๋าเงิน	-	-	2	66.70	1	33.30
- แผ่นป้ายผ้าสำลี	-	-	3	100.00	-	-
- กระดานไวท์บอร์ด	3	27.30	8	72.70	-	-
- กระดานชอล์ค	3	21.40	10	71.40	1	7.10
- กระดานแม่เหล็ก	-	-	1	100.00	-	-
- เครื่องฉายภาพยนตร์	-	-	-	-	-	-
- เครื่องฉายภาพโปรเจกเตอร์	-	-	1	100.00	-	-
- เครื่องฉายภาพทึบแสง	-	-	-	-	-	-
- เครื่องฉายสไลด์	1	25.00	2	50.00	1	25.00

ตาราง 6 (ต่อ)

ประเภท/ชนิดของสื่อ	แหล่งที่มาของสื่อ					
	งบประมาณ		จัดซื้อเอง		ได้รับบริจาค	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- เครื่องเล่นวีดิทัศน์ (Video)	1	9.10	9	81.80	1	9.10
- เครื่องขยายเสียง	2	15.40	11	84.60	-	-
- เครื่องเล่นวิทยุ/เทปบันทึกเสียง	2	16.70	10	83.30	-	-
- เครื่องรับโทรทัศน์	1	9.10	9	81.80	1	9.10
- เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์	-	-	3	100.00	-	-
- กล้องจุลทรรศน์	3	75.00	1	25.00	-	-
- จอฉายภาพ	-	-	2	100.00	-	-
<u>ประเภทเอกสารสิ่งพิมพ์</u>						
- หนังสือแบบเรียน	5	35.70	9	64.30	-	-
- เอกสารประกอบการเรียน	3	23.10	10	76.90	-	-
- หนังสืออ้างอิงต่าง ๆ	1	7.70	10	76.90	2	15.40
- พระไตรปิฎก	1	8.30	6	50.00	5	41.70
- แบบเรียนสำเร็จรูป	1	11.10	8	88.90	-	-
- หนังสือพิมพ์	1	9.10	9	81.80	1	9.10
- นิตยสารหรือวารสาร	1	9.10	8	72.70	2	18.20
- จุลสาร	1	10.00	8	80.00	1	10.00

จากตาราง 6 แสดงว่า แหล่งที่มาของสื่อการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมาทุกประเภทส่วนใหญ่ ได้มาโดยจัดซื้อเอง

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นที่มีต่อข้อเสนอเบื้องต้น ต่อความต้องการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ของผู้บริหารโรงเรียนและครูสอน

ความคิดเห็นต่อความต้องการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา เป็นการแสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้บริหารโรงเรียน และครูสอน แสดงดังตาราง 7 ในส่วนความคิดเห็นต่อสถานที่ตั้งสำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา เป็นการแสดงค่าความถี่และค่าร้อยละ ของผู้บริหารโรงเรียน และครูสอน แสดงดังตาราง 8

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นความต้องการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ของผู้บริหารโรงเรียนและครูสอน

ความคิดเห็น	ผู้บริหาร		ครูสอน		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. ท่านต้องการศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา	3.93	0.27	3.85	0.36	3.85	0.36
2. ท่านคิดว่า กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา มีความสมควรเพียงพอที่จะต้องมีหน่วยงานกลาง เพื่อทำหน้าที่ประสานงานให้บริการในการผลิตการจัดหาทุน เวียนอุปกรณ์ตลอดจนติดตามและเผยแพร่แนวความคิดใหม่ในการดำเนินการสอน ให้คณาจารย์ภายในกลุ่ม	4.64	0.50	4.70	0.58	4.70	0.57

จากตาราง 7 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูสอน มีความคิดเห็นพ้องกันว่า มีความต้องการศูนย์สื่อการศึกษา และเห็นว่ากลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา ควรจะต้องมีหน่วยงานกลางเพื่อทำหน้าที่ประสานงานให้บริการในการผลิต การจัดหาทุนเวียนอุปกรณ์ ตลอดจนติดตามและเผยแพร่แนวความคิดใหม่ ในการดำเนินการสอนให้คณาจารย์ภายในกลุ่ม

ตาราง 8 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละของความคิดเห็นต่อสถานที่ตั้งศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ของผู้บริหารโรงเรียนและครูสอน

ความคิดเห็น	ผู้บริหาร		ครูสอน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สถานที่ตั้งของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา เห็นควรจัดตั้งที่ใดจึงจะเหมาะสม				
1. โรงเรียนปริยัติสามัญนครราชสีมา	10	71.40	63	32.20
2. โรงเรียนบูรพาวิทยานุสรณ์	3	21.40	67	34.20
3. โรงเรียนวิสุทธิธรณีวิทยาคม	1	7.20	62	31.60
4. โรงเรียนปักธงชัยวิทยา	-	-	2	1.00
5. โรงเรียนวัดกรุด	-	-	2	1.00

จากตาราง 8 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความว่าควรจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา
สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา
ณ โรงเรียนปริยัติสามัญนครราชสีมา แต่ผู้สอนเห็นว่าควรจัดตั้ง ณ โรงเรียนบูรพาวิทยานุสรณ์
และโรงเรียนที่ผู้สอนเห็นควรจัดตั้งรองลงมา ได้แก่ โรงเรียนปริยัติสามัญนครราชสีมาและ
โรงเรียนวิสุทธรัตนพิทยาคม ตามลำดับ

ตอนที่ 5 สถานภาพผู้สอน

สถานภาพผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา มีอายุเฉลี่ย 32.49 ปี จำนวนพรรษาเฉลี่ย 10 พรรษา ส่วนสถานภาพที่แสดงเป็นค่าความถี่ และค่าร้อยละ ปรากฏดังตาราง 9

ตาราง 9 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละของสถานภาพผู้สอน

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานภาพ		
บรรพชิต	71	36.20
คฤหัสถ์	125	63.80
2. ทำหน้าที่สอน		
ประจำ	97	49.50
พิเศษ	99	50.50
3. วิทยฐานะ		
การศึกษาทางธรรม		
นักธรรมตรี	3	1.50
นักธรรมโท	3	1.50
นักธรรมเอก	85	43.50
ไม่ได้รับการศึกษาทางธรรม	105	53.50
การศึกษาทางบาลี		
เปรียญธรรม 1-2 ประโยค	13	6.60
เปรียญธรรม 3-4 ประโยค	28	14.30
เปรียญธรรม 5-6 ประโยค	14	7.10
เปรียญธรรม 7-8 ประโยค	2	1.00

ตาราง 9 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เปรียญธรรม 9 ประโยค	1	0.50
ไม่ได้รับการศึกษาทางบาลี	138	70.50
การศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงฆ์		
พธ.บ และ ศน.บ	36	18.40
ไม่ได้จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงฆ์	160	81.60
การศึกษาทางโลก		
ต่ำกว่าอนุปริญญา	42	21.40
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	19	9.70
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	134	68.40
ปริญญาโท	1	0.50
ปริญญาเอก	-	-
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	-
4. ทำหน้าที่ผู้สอนมานาน		
น้อยกว่า 5 ปี	120	61.20
5-10 ปี	45	23.00
11-15 ปี	19	9.60
16-20 ปี	6	3.10
มากกว่า 20 ปี	6	3.10
5. จำนวนเวลาที่ทำการสอนต่อสัปดาห์		
น้อยกว่า 5 คาบ	26	13.30
5-10 คาบ	63	32.10
11-15 คาบ	59	30.10
16 คาบขึ้นไป	48	24.50

ตาราง 9 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
6. วิชาที่สอนเกี่ยวกับ		
ทางธรรม	48	24.50
ทางโลก	110	56.10
ทั้งทางธรรมและทางโลก	38	19.40
7. พื้นฐานความรู้และประสบการณ์ด้านโสตทัศนศึกษาหรือสื่อการศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เคยศึกษาในสถาบันการศึกษามานานวิชา	129	65.80
เคยได้รับการฝึกอบรม	101	51.50
ฝึกฝนการใช้ด้วยตนเอง	82	41.80
ศึกษาจากตำรา วารสาร และเอกสารต่าง ๆ	111	56.60
สังเกตจดจำจากการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ของผู้อื่น	79	40.30
ได้รับการแนะนำจากผู้มีประสบการณ์ด้านโสตทัศนกรรม	77	39.30
ไม่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้เลย	1	0.50
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	-

จากตาราง 9 แสดงว่าผู้สอนมีสถานภาพส่วนใหญ่เป็นคฤหัสถ์ ผู้สอนส่วนใหญ่ทำหน้าที่เป็นผู้สอนพิเศษ ในส่วนวิทยฐานะของผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษาทางธรรม การศึกษาทางบาลีและการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงฆ์ ในส่วนการศึกษาทางโลกส่วนใหญ่ได้รับวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ส่วนใหญ่ทำหน้าที่เป็นผู้สอนน้อยกว่า 5 ปี และทำการสอน จำนวนเวลา 5-10 คาบต่อสัปดาห์ วิชาที่สอนส่วนใหญ่เป็นวิชาทางโลก ในส่วนพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ด้านโสตทัศนศึกษาหรือสื่อการศึกษา ผู้สอนส่วนใหญ่เคยศึกษาในสถาบันการศึกษามานานวิชา

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นของผู้สอนที่มีต่องานสื่อการสอน

ความคิดเห็นต่องานสื่อการสอนของผู้สอน แสดงเป็นค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงตาราง 10

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นผู้สอนต่องานสื่อการสอน

ความคิดเห็น	$\bar{X}$	SD	แปลความ
1. สื่อการสอนมีความสำคัญและมีประโยชน์มาก	4.83	0.37	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2. สื่อการสอนทำให้ประหยัดเวลาในการสอน	4.52	0.60	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3. สื่อการสอนทำให้ผู้เรียนสนใจและตั้งใจเรียนมากขึ้น	4.71	0.47	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4. สื่อการสอนช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ	4.66	0.49	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5. ผู้บริหารควรสนับสนุนผู้สอนให้ผลิตและใช้สื่อประกอบการสอน	4.54	0.51	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
6. โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนงานโสตทัศนศึกษา	4.55	0.51	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
7. การฝึกอบรมเกี่ยวกับสื่อการสอนช่วยให้การสอนของครูมีประสิทธิภาพมากขึ้น	4.62	0.49	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
8. ควรมีหน่วยงานกลางโสตทัศนศึกษาทำหน้าที่บริการ จัดหาและผลิตสื่อการสอนของอาจารย์ในโรงเรียน	4.55	0.51	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

จากตาราง 10 แสดงว่าผู้สอนส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งต่องานสื่อการสอน โดยเฉพาะเห็นว่าสื่อการสอนมีความสำคัญและมีประโยชน์มาก ทำให้ผู้เรียนสนใจและตั้งใจเรียนมากขึ้นและช่วยส่งเสริมการเรียนรู้การสอนให้เกิดประสิทธิภาพ

ตอนที่ 7 สถานภาพในการใช้ความต้องการและปัญหาการใช้สื่อการสอนของผู้สอน

สถานภาพสื่อการสอนที่ผู้สอนไม่รู้จักรู้ แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละ สถานภาพในการใช้สื่อการสอนของผู้สอน แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงดังตาราง 11 สถานภาพความต้องการใช้สื่อการสอนของผู้สอน แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงดังตาราง 12 ปัญหาการใช้ การผลิต การจัดหาสื่อการสอนของผู้สอน แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงดังตาราง 13

ตาราง 11 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละของสื่อการสอนที่ผู้สอนไม่รู้จักรู้ แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสถานภาพในการใช้สื่อการสอนของผู้สอน

ประเภท/ชนิดของสื่อ	ไม่รู้จักรู้		สถานภาพการใช้		
	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	SD	แปลความ
<u>ประเภทวัสดุ</u>					
- แผนภาพ	2	1.00	2.41	0.88	น้อย
- แผนภูมิ	3	1.50	2.37	0.87	น้อย
- แผนที่	1	0.50	2.47	0.96	น้อย
- แผนภาพโปร่งใส	5	2.60	2.02	0.95	น้อย
- รูปภาพ	-	-	2.69	1.04	ปานกลาง
- บัตรคำ	8	4.10	2.18	0.95	น้อย
- บัตรภาพ	7	3.60	2.10	0.97	น้อย
- ภาพพลิก	11	5.60	1.99	0.96	น้อย
- หุ่นจำลอง	6	3.10	1.72	0.85	น้อย
- เทปเสียงปาฐกถาธรรม	2	1.00	1.86	0.98	น้อย
- เทปเสียงนิทานธรรมะแบบดัดแปลง	2	1.00	1.82	0.93	น้อย
- เทปเสียงการสอนภาษาอังกฤษ	1	0.50	1.82	1.06	น้อย

ตาราง 11 (ต่อ)

ประเภท/ชนิดของสื่อ	ไม่รู้จัก		สถานภาพการใช้		
	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	SD	แปลความ
- เทปเสียงเรื่องอื่น ๆ	1	0.50	1.83	0.98	น้อย
- เทปวิดิทัศน์แสดงปรากฏการณ์ธรรม	4	2.00	1.70	0.91	น้อย
- เทปวิดิทัศน์ละครนิทานธรรม	4	2.00	1.63	0.92	น้อย
- เทปวิดิทัศน์การสอนภาษาอังกฤษ	4	2.00	1.64	1.00	น้อย
- เทปวิดิทัศน์เรื่องอื่น ๆ	3	1.50	1.78	0.96	น้อย
- สไลด์เกี่ยวกับธรรม	2	1.00	1.44	0.79	น้อยที่สุด
- สไลด์เรื่องอื่น ๆ	-	-	1.51	0.84	น้อย
- फिल्मภาพยนตร์	6	3.10	1.00	0.00	น้อยที่สุด
- โปรแกรมคอมพิวเตอร์	8	4.30	1.36	0.81	น้อยที่สุด
- หนังสือของพระอาจารย์สมพงษ์	21	10.70	1.34	0.70	น้อยที่สุด
<u>ประเภทอุปกรณ์</u>					
- กระเป๋าเงิน	15	7.70	1.46	0.91	น้อยที่สุด
- แฉ่นป้ายผ้าสาส์น	13	6.60	1.50	0.84	น้อย
- กระดานไวท์บอร์ด	-	-	2.65	1.02	ปานกลาง
- กระดานชอล์ค	-	-	3.57	0.61	มาก
- กระดานแม่เหล็ก	18	9.20	1.54	0.94	น้อย
- เครื่องฉายภาพยนตร์	4	2.00	1.00	0.00	น้อยที่สุด
- เครื่องฉายภาพโปรเจกเตอร์	3	1.50	1.39	0.76	น้อยที่สุด
- เครื่องฉายภาพทึบแสง	12	6.10	1.00	0.00	น้อยที่สุด
- เครื่องฉายสไลด์	1	0.50	1.44	0.73	น้อยที่สุด
- เครื่องเล่นวิดิทัศน์ (Video)	-	-	1.87	0.97	น้อย
- เครื่องขยายเสียง	-	-	2.08	0.90	น้อย

ตาราง 11 (ต่อ)

ประเภท/ชนิดของสื่อ	ไม่รู้จัก		สถานภาพการใช้		
	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	SD	แปลความ
- เครื่องเล่นวิทยุ/เทปบันทึกเสียง	-	-	2.28	0.90	น้อย
- เครื่องรับโทรทัศน์	-	-	2.13	0.95	น้อย
- เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์	7	3.60	1.33	0.74	น้อยที่สุด
- กล้องจุลทรรศน์	1	0.50	1.56	0.96	น้อย
- จอฉายภาพ	1	0.50	1.52	0.82	น้อย
<u>ประเภทเอกสารสิ่งพิมพ์</u>					
- หนังสือแบบเรียน	-	-	3.84	0.41	มาก
- เอกสารประกอบการเรียน	-	-	3.61	0.61	มาก
- หนังสืออ้างอิงต่าง ๆ	-	-	3.05	0.82	ปานกลาง
- พระไตรปิฎก	2	1.00	2.20	1.08	น้อย
- แบบเรียนสำเร็จรูป	-	-	2.51	1.01	ปานกลาง
- หนังสือพิมพ์	-	-	2.73	0.87	ปานกลาง
- นิตยสารหรือวารสาร	-	-	2.51	0.80	ปานกลาง
- จุลสาร	-	-	2.50	0.82	ปานกลาง
<u>ประเภทเทคนิควิธีการและกิจกรรม</u>					
- การแสดงธรรมเทศนา	2	1.00	2.34	0.98	น้อย
- การปาฐกถา (บรรยาย)	-	-	2.98	0.85	ปานกลาง
- การสอนแบบเบญจชั้น	21	10.70	2.39	0.98	น้อย
- การสอนแบบปัจเจกบุคคล	11	5.60	2.43	1.08	น้อย
- การสอนแบบอนุสาสน์	22	11.20	2.30	1.02	น้อย
- การสอนแบบอริยสัจสี่	16	8.20	2.46	1.09	น้อย
- การสอนแบบสากัจฉา	22	11.20	2.30	1.03	น้อย

ตาราง 11 (ต่อ)

ประเภท/ชนิดของสื่อ	ไม่รู้จักร		สถานภาพการใช้		
	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	SD	แปลความ
- การสอนเป็นทีม	5	2.60	2.35	1.04	น้อย
- การสาธิต	1	0.50	2.69	1.00	ปานกลาง
- การอภิปราย	1	0.50	2.84	0.94	ปานกลาง
- การโต้วาทิ	1	0.50	2.38	0.96	น้อย
- การสัมมนา	1	0.50	2.31	0.98	น้อย
- การแสดงบทบาทสมมุติ	1	0.50	2.22	0.97	น้อย
- การสร้างสถานการณ์จำลอง	3	1.50	2.31	1.08	น้อย
- การเล่นเกม	2	1.00	2.27	0.98	น้อย
- การทดลองปฏิบัติจริง	2	1.00	2.53	1.04	ปานกลาง
- การฝึกภาคสนาม	2	1.00	2.31	1.05	น้อย
- การปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา	2	1.00	2.66	1.16	ปานกลาง
- การแสดงนิทรรศการ	-	-	2.39	0.91	น้อย
- การไปทัศนศึกษา	-	-	2.18	0.88	น้อย

จากตาราง 11 แสดงว่าสื่อการสอนประเภทวัสดุที่ผู้สอนส่วนใหญ่ไม่รู้จักร ได้แก่ หนังสือของพระอาจารย์สมพงษ์ สื่อการสอนประเภทอุปกรณ์ที่ผู้สอนส่วนใหญ่ไม่รู้จักร ได้แก่ กระดานแม่เหล็ก สื่อการสอนประเภทเอกสารสิ่งพิมพ์ที่ผู้สอนส่วนใหญ่ไม่รู้จักร ได้แก่ พระไตรปิฎก สื่อการสอนประเภทเทคนิควิธีการและกิจกรรมที่ผู้สอนส่วนใหญ่ไม่รู้จักร ได้แก่ การสอนแบบสาธิตและการสอนแบบอนุสาสน์ ในส่วนการใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุของผู้สอนอยู่ในระดับน้อย ที่ใช้มากที่สุด ได้แก่ รูปภาพ และที่ใช้ น้อยที่สุด ได้แก่ ภาพยนตร์

ส่วนการใช้สื่อการสอนประเภทอุปกรณ์ของผู้สอนอยู่ในระดับน้อย ที่ใช้มากที่สุด ได้แก่ กระดานชอล์ค และที่ใช้น้อยที่สุด ได้แก่ เครื่องฉายภาพยนตร์และเครื่องฉายภาพทึบแสง ส่วนการใช้สื่อการสอนประเภทเอกสารสิ่งพิมพ์ของผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง ที่ใช้มากที่สุด ได้แก่ หนังสือแบบเรียน และที่ใช้น้อยที่สุด ได้แก่ พระไตรปิฎก ในส่วนการใช้สื่อการสอนประเภทเทคนิควิธีการและกิจกรรมของผู้สอนอยู่ในระดับน้อย ที่ใช้มากที่สุด ได้แก่ การปาฐกถา และที่ใช้น้อยที่สุด ได้แก่ การไปทัศนศึกษา

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้อการใช้สื่อการสอนของผู้สอน

ประเภท/ชนิดของสื่อ	ความต้องการใช้		
	$\bar{X}$	SD	แปลความ
<u>ประเภทวัสดุ</u>			
- แผนภาพ	3.29	0.75	ปานกลาง
- แผนภูมิ	3.15	0.80	ปานกลาง
- แผนที่	3.15	0.83	ปานกลาง
- แผนภาพโปร่งใส	3.22	0.84	ปานกลาง
- รูปภาพ	3.44	0.67	ปานกลาง
- บัตรคำ	3.17	0.82	ปานกลาง
- บัตรภาพ	3.23	0.82	ปานกลาง
- ภาพพลิก	3.19	0.82	ปานกลาง
- หุ่นจำลอง	3.07	0.86	ปานกลาง
- เทปเสียงปาฐกถาธรรม	2.99	0.86	ปานกลาง
- เทปเสียงนิทานธรรมะแบบดลิบ	3.05	0.88	ปานกลาง
- เทปเสียงการสอนภาษาอังกฤษ	3.10	0.89	ปานกลาง

ตาราง 12 (ต่อ)

ประเภท/ชนิดของสื่อ	ความต้องการใช้		
	$\bar{X}$	SD	แปลความ
- เทปวีดิทัศน์แสดงปาฐกถาธรรม	3.07	0.85	ปานกลาง
- เทปเสียงเรื่องอื่น ๆ	3.09	0.80	ปานกลาง
- เทปวีดิทัศน์ละครนิทานธรรม	3.10	0.86	ปานกลาง
- เทปวีดิทัศน์การสอนภาษาอังกฤษ	3.16	0.86	ปานกลาง
- เทปวีดิทัศน์เรื่องอื่น ๆ	3.25	0.76	ปานกลาง
- สไลด์เกี่ยวกับธรรม	3.09	0.86	ปานกลาง
- สไลด์เรื่องอื่น ๆ	3.09	0.80	ปานกลาง
- फिल्मภาพยนตร์	2.90	0.89	ปานกลาง
- โปรแกรมคอมพิวเตอร์	3.02	0.88	ปานกลาง
- หนังสือของพระอาจารย์สมพงษ์	2.95	0.86	ปานกลาง
<u>ประเภทอุปกรณ์</u>			
- กระเป๋าหนัง	2.99	0.85	ปานกลาง
- แผ่นป้ายผ้าสาส์น	2.96	0.81	ปานกลาง
- กระดานไวท์บอร์ด	3.31	0.73	ปานกลาง
- กระดานชอล์ค	3.55	0.64	มาก
- กระดานแม่เหล็ก	3.11	0.88	ปานกลาง
- เครื่องฉายภาพยนตร์	3.00	0.90	ปานกลาง
- เครื่องฉายภาพโปรเจกเตอร์	3.10	0.85	ปานกลาง
- เครื่องฉายภาพทึบแสง	3.03	0.91	ปานกลาง
- เครื่องฉายสไลด์	3.24	0.74	ปานกลาง

ตาราง 12 (ต่อ)

ประเภท/ชนิดของสื่อ	ความต้องการใช้		
	$\bar{X}$	SD	แปลความ
- เครื่องเล่นวีดิทัศน์ (Video)	3.28	0.71	ปานกลาง
- เครื่องขยายเสียง	3.24	0.70	ปานกลาง
- เครื่องเล่นวิทยุ/เทปบันทึกเสียง	3.29	0.66	ปานกลาง
- เครื่องรับโทรทัศน์	3.28	0.70	ปานกลาง
- เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์	3.18	0.84	ปานกลาง
- กล้องจุลทรรศน์	3.23	0.83	ปานกลาง
- จอฉายภาพ	3.22	0.76	ปานกลาง
<u>ประเภทเอกสารสิ่งพิมพ์</u>			
- หนังสือแบบเรียน	3.83	0.45	มาก
- เอกสารประกอบการเรียน	3.76	0.50	มาก
- หนังสืออ้างอิงต่าง ๆ	3.51	0.71	มาก
- พระไตรปิฎก	3.17	1.01	ปานกลาง
- แบบเรียนสำเร็จรูป	3.46	0.68	ปานกลาง
- หนังสือพิมพ์	3.44	0.67	ปานกลาง
- นิตยสารหรือวารสาร	3.32	0.70	ปานกลาง
- จุลสาร	3.24	0.78	ปานกลาง

จากตาราง 12 แสดงว่าผู้สอนมีความต้องการใช้สื่อการสอนทุกประเภท อยู่ในระดับปานกลาง โดยสื่อการสอนประเภทวัสดุที่ต้องการมากที่สุด ได้แก่ รูปภาพ ส่วนสื่อการสอนประเภทอุปกรณ์ที่ต้องการมากที่สุด ได้แก่ กระดานชอล์ค และสื่อการสอนประเภทเอกสารสิ่งพิมพ์ที่ต้องการมากที่สุด ได้แก่ หนังสือแบบเรียน

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการใช้ การผลิต
การจัดหาสื่อการสอนของผู้สอน

ปัญหา	$\bar{X}$	SD	แปลความ
<u>การใช้สื่อการสอน</u>			
- ไม่มีเวลาเตรียมตัวก่อนการใช้สื่อการสอน	2.44	0.90	น้อย
- เนื้อหาของสื่อการสอนไม่สอดคล้องกับบทเรียน	2.25	0.89	น้อย
- สื่อการสอนมักชำรุดและใช้การไม่ได้	2.71	0.91	ปานกลาง
- ใช้สื่อการสอนแล้ว สอนเนื้อหาได้น้อย	2.18	0.90	น้อย
- ปริมาณสื่อการสอนมีไม่เพียงพอกับที่ทำการสอน	3.31	0.87	ปานกลาง
- ไม่กล้าใช้กลัวทำเสีย	1.98	0.87	น้อย
- ไม่รู้จักหลักและวิธีนำสื่อการสอนไปประกอบการสอน	2.09	0.89	น้อย
- ห้องเรียนไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อการสอน	2.61	1.10	ปานกลาง
- ผู้บริหารไม่สนับสนุน	2.27	1.03	น้อย
<u>การผลิต</u>			
- ขาดความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อการสอน	2.84	0.92	ปานกลาง
- ไม่มีเวลาในการผลิต	3.03	0.89	ปานกลาง
- ขาดงบประมาณในการผลิต	3.43	0.88	ปานกลาง
- ขาดผู้ช่วยเหลือด้านทักษะในการผลิตสื่อการสอน	3.25	0.88	ปานกลาง
- ขาดวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ในการผลิต	3.35	0.87	ปานกลาง
<u>การจัดหา</u>			
- ไม่ทราบแหล่งให้บริการสื่อการสอนในโรงเรียน	2.70	1.02	ปานกลาง
- ไม่ทราบแหล่งให้บริการสื่อการสอนนอกโรงเรียน	2.78	1.00	ปานกลาง
- การดำเนินการจัดซื้อสื่อการสอนไม่สะดวก	2.92	1.01	ปานกลาง
- การไม่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น ๆ	2.98	0.98	ปานกลาง
- เห็นว่าเสียเวลาและยุ่งยากในการติดต่อขอยืมสื่อ	2.73	0.95	ปานกลาง
- มีความยุ่งยากในการเคลื่อนย้ายสื่อเพื่อนำมาสอน	2.52	0.96	ปานกลาง

จากตาราง 13 แสดงว่าผู้สอนมีปัญหาในการใช้สื่อการสอน อยู่ในระดับน้อย
ในส่วนปัญหาในการผลิตสื่อการสอนและปัญหาในการจัดหาสื่อการสอน มีอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 8 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ชุดที่ 2

สถานภาพผู้ตอบ ประกอบด้วย ผู้บริหารในกรมการศาสนา 2 คน ผู้บริหารโรงเรียน 14 รูป และผู้สอน 191 รูป/คน แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละ ดังแสดงตาราง 14

ตาราง 14 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ชุดที่ 2

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานภาพผู้บริหารในกรมการศาสนา		
รองอธิบดีกรมการศาสนา	1	50.00
ผู้อำนวยการกอง	1	50.00
2. สถานภาพผู้บริหารโรงเรียน		
ผู้อำนวยการ	2	14.20
อาจารย์ใหญ่	1	7.10
ครูใหญ่	10	71.60
อื่น ๆ	1	7.10
3. สถานภาพผู้สอน		
บรรพชิต	67	35.10
คฤหัสถ์	124	64.90

จากตาราง 14 แสดงว่าสถานภาพผู้ตอบเป็นผู้บริหารในกรมการศาสนา 2 คน ประกอบด้วย รองอธิบดีกรมการศาสนา ผู้ที่ดูแลในส่วนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และผู้อำนวยการกองศาสนศึกษา ในส่วนผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นครูใหญ่ และผู้สอนส่วนใหญ่เป็นคฤหัสถ์

ตอนที่ 9 ความคิดเห็นของผู้บริหารในกรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียน และ
ผู้สอน ต่อรูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
ของจังหวัดนครราชสีมา

ความคิดเห็นต่อรูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา ของผู้บริหารในกรมการศาสนา ผู้บริหาร
โรงเรียน ผู้สอน แสดงเป็นค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแสดงความคิด
เห็นแต่ละกลุ่มและโดยส่วนใหญ่ โดยมีรูปแบบดังนี้ โครงสร้างการจัดหน่วยงาน การจัด
หน่วยงานบริการสื่อ ดังแสดงตาราง 15 การจัดอาคารสถานที่ การจัดพื้นที่ในศูนย์สื่อการ
ศึกษา ดังแสดงตาราง 16 การจัดบุคลากร การปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์สื่อการศึกษา ดังแสดง
ตาราง 17 หน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา ดังแสดงตาราง 18 การบริหารศูนย์สื่อการศึกษา
ดังแสดงตาราง 19 การจัดบริการด้านวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ประจำศูนย์สื่อการศึกษา
ดังแสดงตาราง 20

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารใน
กรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและผู้สอน ต่อรูปแบบโครงสร้างการจัดหน่วยงานและ
การจัดหน่วยงานบริการสื่อ

รายการ	ผู้บริหารใน กรมการ ศาสนา		ผู้บริหาร โรงเรียน		ผู้สอน		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
รูปแบบโครงสร้างการจัดหน่วยงาน								
- โครงสร้างภายนอกตามที่ได้นำ เสนอ	4.00	0.00	4.21	0.43	4.23	0.51	4.22	0.50
- โครงสร้างภายในตามที่ได้นำเสนอ	4.00	0.00	4.14	0.36	4.24	0.54	4.23	1.26

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหารใน กรรมการ ศาสนา		ผู้บริหาร โรงเรียน		ผู้สอน		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
รูปแบบการจัดหน่วยงานบริการสื่อ								
- ควบจัดการห้องสมุดและ สื่อ- ทัศนูปกรณ์อยู่ร่วมกัน	3.00	0.00	3.64	1.08	3.75	1.28	4.03	0.98

จากตาราง 15 แสดงว่าผู้บริหารในกรรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและผู้สอน
เห็นด้วยกับรูปแบบโครงสร้างการจัดหน่วยงานที่นำเสนอ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้สอน
เห็นด้วยกับรูปแบบการจัดหน่วยงานบริการสื่อ และผู้บริหารในกรรมการศาสนาไม่มีความเห็น

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารใน
กรรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและผู้สอน ต่อรูปแบบการจัดอาคารสถานที่ การจัด
พื้นที่ในศูนย์สื่อการศึกษา

รายการ	ผู้บริหารใน กรรมการ ศาสนา		ผู้บริหาร โรงเรียน		ผู้สอน		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
<u>รูปแบบการจัดอาคารสถานที่</u>								
- ศูนย์สื่อการศึกษาควรจัดตั้งในสถานที่ที่ติดถนนใหญ่ เพื่อสะดวกในการรับส่งอุปกรณ์	3.00	0.00	4.14	0.95	4.03	0.99	4.03	0.98
- ศูนย์สื่อการศึกษาควรจัดตั้งในอาคารเรียน	3.50	0.71	4.00	0.78	4.04	0.88	4.03	0.88
- สถานที่ตั้งศูนย์สื่อการศึกษาควรมีบริเวณกว้างขวางสามารถขยายศูนย์ต่อไปได้	3.50	0.71	4.36	0.50	4.40	0.71	4.39	0.70
<u>รูปแบบการจัดพื้นที่ในศูนย์สื่อการศึกษา</u>								
- ควรมีพื้นที่ในการติดต่อให้บริการรับ/ส่งสื่อ	4.50	0.71	4.29	0.47	4.45	0.54	4.44	0.54
- ควรมีพื้นที่ในการจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ	4.50	0.71	4.36	0.50	4.44	0.56	4.43	0.55
- ควรมีพื้นที่ในการผลิตและซ่อมแซมสื่อการสอน	4.50	0.71	4.43	0.51	4.44	0.56	4.44	0.55
- ควรมีพื้นที่ประชาสัมพันธ์และข่าวสารของศูนย์	4.50	0.71	4.36	0.50	4.44	0.54	4.43	0.53

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหารใน กรมการ ศาสนา		ผู้บริหาร โรงเรียน		ผู้สอน		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
- ความพึงพอใจที่ทำงานของบุคลากรของ ศูนย์สื่อการศึกษา	4.50	0.71	4.29	0.47	4.39	0.56	4.39	0.55

จากตาราง 16 แสดงว่าผู้บริหารในกรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและผู้สอน
เห็นด้วยกับรูปแบบการจัดอาคารสถานที่และรูปแบบการจัดพื้นที่ในศูนย์สื่อการศึกษาที่น่าเสนอ

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารใน
กรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและครูสอน ต่อรูปแบบการจัดบุคลากร การปฏิบัติหน้าที่
ในศูนย์สื่อการศึกษา

รายการ	ผู้บริหารใน กรมการ ศาสนา		ผู้บริหาร โรงเรียน		ผู้สอน		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
<u>รูปแบบการจัดบุคลากร</u>								
- ผู้ทำหน้าที่บริหารงานศูนย์สื่อการศึกษาควรพิจารณาผู้ที่มีความรู้หรือประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นอันดับแรก	4.00	0.00	4.71	0.47	4.50	0.62	4.51	0.61
- ควรมีจำนวนบุคลากรประจำศูนย์สื่อการศึกษาอย่างน้อย 3 คน โดยแบ่งเป็น 3 งาน คือ งานเลขานุการ งานผลิต/บริการ งานวิจัยและพัฒนา	4.00	0.00	4.50	0.52	4.26	0.77	4.27	0.75
<u>รูปแบบการปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์สื่อการศึกษา</u>								
- งานเลขานุการ ควรมีหน้าที่ปฏิบัติ งานด้านธุรการ เช่น งานสาร บรรณ การเงิน พัสดุ ประชาสัมพันธ์ สารสนเทศ แผนปฏิบัติงาน และประสานงาน	4.50	0.71	4.36	0.50	4.36	0.66	4.36	0.65

ตาราง 17 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหารใน กรรมการ ศาสนา		ผู้บริหาร โรงเรียน		ผู้สอน		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
- งานผลิต/บริการควรมีหน้าที่สำรวจความต้องการสื่อของครูในกลุ่มโรงเรียน ผลิตและจัดหาสื่อ ดูแลบำรุงรักษาและจัดเก็บสื่ออย่างมีระบบ บริการให้คำแนะนำและจัดทำสถิติข้อมูล	4.50	0.71	4.36	0.50	4.42	0.52	4.42	0.51
- งานวิจัยและพัฒนา ควรมีหน้าที่ให้คำปรึกษา จัดฝึกอบรมสนับสนุนการใช้สื่อ นิเทศ ติดตามผล วิจัยและพัฒนาสื่อให้ครูในกลุ่มโรงเรียน	4.50	0.71	4.36	0.50	4.47	0.53	4.46	0.53

จากตาราง 17 แสดงว่าผู้บริหารในกรรมการศาสนาและผู้สอนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับรูปแบบการจัดบุคลากร และผู้บริหารโรงเรียนเห็นด้วยอย่างยิ่ง ผู้บริหารโรงเรียนและผู้สอนเห็นด้วยกับรูปแบบการปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์สื่อการศึกษา และผู้บริหารในกรรมการศาสนาเห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารใน
กรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและผู้สอน ต่อรูปแบบหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา

รายการ	ผู้บริหารใน กรมการ ศาสนา		ผู้บริหาร โรงเรียน		ผู้สอน		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
<u>รูปแบบหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา</u>								
- มีหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่ครูในการ ผลิตสื่อทุกประเภทและทุกระดับชั้น	4.50	0.71	4.21	0.43	4.31	0.53	4.31	0.52
- มีหน้าที่ติดต่อเชิญวิทยากรให้การ อบรมแก่ครูในกลุ่มด้านการผลิตสื่อ การศึกษา	4.50	0.71	4.50	0.52	4.32	0.56	4.33	0.56
- เป็นศูนย์ผลิตสื่อแล้วแจกไปยัง โรงเรียนในกลุ่ม	4.50	0.71	4.36	0.63	4.27	0.69	4.28	0.68
- เป็นศูนย์เก็บรวบรวมสื่อ เป็นแหล่ง กลางให้บริการแก่โรงเรียนในกลุ่ม	4.50	0.71	4.29	0.47	4.37	0.56	4.37	0.55
- เป็นศูนย์เก็บรวบรวมข้อมูลสาร สนเทศแหล่งที่มาของสื่อและ ประชาสัมพันธ์ให้โรงเรียนทราบ	4.50	0.71	4.14	0.36	4.36	0.50	4.35	0.50
- จัดซื้อวัสดุแจกจ่ายไปยัง โรงเรียน ให้ทางโรงเรียนผลิตสื่อเอง	3.00	0.00	3.71	1.20	4.19	0.79	4.14	0.83
- จัดหาสื่อสำเร็จรูปแจกจ่ายไปยัง โรงเรียนในกลุ่ม	3.50	0.71	4.21	0.80	4.22	0.84	4.21	0.83
- ประชุมกลุ่มเพื่อการผลิตสื่อการศึกษา เป็นครั้งคราว	4.50	0.71	4.21	0.43	4.28	0.71	4.28	0.69

จากตาราง 18 แสดงว่าผู้บริหารในกรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและครูสอน เห็นด้วยกับรูปแบบหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษาที่นำเสนอ

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารใน กรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและครูสอน ต่อรูปแบบการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา

รายการ	ผู้บริหารใน กรมการ ศาสนา		ผู้บริหาร โรงเรียน		ครูสอน		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
<u>รูปแบบการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา</u>								
<u>การวางแผน</u>								
- ศูนย์สื่อการศึกษาควรกำหนดนโยบาย								
การใช้สื่อการศึกษาอย่างชัดเจน	5.00	0.00	4.29	0.47	4.44	0.58	4.43	0.57
- จัดให้มีการสำรวจความต้องการ								
เพื่อนำมากำหนดเป็นโครงการ								
บริการสื่อการศึกษา	5.00	0.00	4.21	0.43	4.50	0.52	4.49	0.52
- จัดประชุมชี้แจงนโยบาย แผนงาน								
โครงการใช้สื่อการศึกษาให้								
โรงเรียนในกลุ่มทราบ	4.00	0.00	4.36	0.50	4.46	0.54	4.44	0.54
- จัดให้มีการประเมินผลการใช้สื่อ								
การศึกษาเพื่อนำผลมาปรับปรุง								
แก้ไข	4.50	0.71	4.21	0.43	4.46	0.51	4.44	0.51

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหารใน กรมการ ศาสนา		ผู้บริหาร โรงเรียน		ผู้สอน		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
<u>การจัดองค์การ</u>								
- จัดแบ่งหน่วยบริการเป็นงานย่อย	2.50	0.71	4.00	0.39	4.22	0.64	4.19	0.64
- จัดห้องหรือสถานที่สำหรับการเก็บ รักษาและให้บริการสื่อการศึกษา	4.50	0.71	4.07	0.27	4.35	0.53	4.33	0.52
- จัดให้มีระบบการขอใช้บริการสื่อ การศึกษาไว้อย่างชัดเจน	4.50	0.71	4.36	0.50	4.50	0.53	4.49	0.53
<u>การจัดบุคลากร</u>								
- จัดเจ้าหน้าที่หรือผู้มีความรู้ด้าน โสตทัศนูปกรณ์เป็นผู้ดำเนินงาน บริการสื่อการศึกษา	4.50	0.71	4.50	0.52	4.41	0.61	4.42	0.60
- จัดให้มีการอบรมหรือประชุมปฏิบัติ การเกี่ยวกับสื่อการศึกษา	4.50	0.71	4.50	0.52	4.46	0.55	4.46	0.55
<u>การอำนวยความสะดวก</u>								
- คณะทำงานศูนย์สื่อการศึกษา สามารถตัดสินใจในการจัดหาและ เลือกสื่อการศึกษา	4.00	0.00	4.07	0.73	4.12	0.81	4.12	0.80
- คณะทำงานศูนย์สื่อการศึกษา สามารถตัดสินใจสั่งการและแก้ ปัญหาให้ลุล่วงไปด้วยดี เมื่อเกิด ปัญหาด้านการใช้สื่อการศึกษาขึ้น	4.00	0.00	4.07	0.47	4.16	0.81	4.15	0.78

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหารใน กรรมการ ศาสนา		ผู้บริหาร โรงเรียน		ผู้สอน		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
<u>การประสานงาน</u>								
- จัดให้มีระบบประสานงานระหว่าง หน่วยงานอื่น ๆ	4.50	0.71	4.21	0.43	4.38	0.56	4.37	0.55
- ประสานงานด้านการจัดซื้อการศึกษา ตามความต้องการของครูในกลุ่ม	4.50	0.71	4.36	0.50	4.38	0.59	4.38	0.58
- จัดทำคู่มือการใช้สื่อการศึกษา ชนิดต่าง ๆ ที่มีอยู่	4.00	0.00	4.50	0.52	4.36	0.57	4.37	0.57
<u>การรายงานและประชาสัมพันธ์</u>								
- ควรวางงานสภาพปัจจุบันของสื่อที่มี อยู่ให้ครูในกลุ่มทราบ	4.50	0.71	4.21	0.43	4.43	0.55	4.42	0.54
- ควรรจัดทำทะเบียนสื่อให้เป็นปัจจุบัน	4.00	0.00	4.21	0.43	4.46	0.50	4.44	0.50
- ควรรจัดทำสถิติการให้บริการสื่อ แต่ละประเภทตลอดทั้งปี	4.50	0.71	4.21	0.43	4.38	0.54	4.37	0.53
- จัดทำเอกสารเผยแพร่การทำงาน และความก้าวหน้ารวมทั้งสื่อการ ศึกษาใหม่ ๆ ให้ทราบ	4.50	0.71	4.57	0.51	4.48	0.54	4.49	0.54

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหารใน กรรมการ ศาสนา		ผู้บริหาร โรงเรียน		ผู้สอน		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
<u>การจัดงบประมาณ</u>								
- ควรจัดงบประมาณสำหรับการจัดซื้อ สื่อการศึกษาอย่างเพียงพอ	4.00	0.00	4.64	0.50	4.58	0.56	4.58	0.56
- ควรมีงบประมาณสำหรับซ่อมแซม บำรุงรักษาสื่อการศึกษา	4.00	0.00	4.50	0.52	4.53	0.51	4.52	0.51
- ควรแสวงหาความร่วมมือและ สนับสนุนด้านงบประมาณจาก หน่วยงานอื่น ๆ	4.00	0.00	4.29	0.61	4.50	0.57	4.48	0.57
- กรรมการศาสนาควรจัดสรร งบประมาณให้ตามความเหมาะสม และเพียงพอ	4.00	0.00	4.57	0.51	4.63	0.49	4.62	0.50

จากตาราง 19 แสดงว่าผู้บริหารในกรรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและผู้สอน
ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับรูปแบบการบริหารศูนย์สื่อการศึกษาที่นำเสนอทุกประเด็น และเห็นด้วย
อย่างยิ่งที่จะจัดงบประมาณสำหรับศูนย์สื่อการศึกษาให้เพียงพอ

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารใน
กรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและครูสอน ต่อรูปแบบการบริหารด้านวัสดุอุปกรณ์
และครุภัณฑ์ประจำศูนย์สื่อการศึกษา

รายการ	ผู้บริหารใน กรมการ ศาสนา		ผู้บริหาร โรงเรียน		ผู้สอน		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
<u>รูปแบบการบริหารด้านวัสดุอุปกรณ์</u> <u>และครุภัณฑ์ประจำศูนย์สื่อการศึกษา</u>								
<u>ประเภทวัสดุ ควรให้บริการให้เพียงพอ</u>								
- รูปภาพ	4.00	0.00	4.43	0.51	4.55	0.53	4.54	0.53
- แผนที่	4.00	0.00	4.36	0.50	4.58	0.49	4.56	0.50
- แผนภาพ	4.00	0.00	4.36	0.50	4.55	0.50	4.54	0.53
- แผนภูมิ	4.00	0.00	4.43	0.51	4.55	0.53	4.54	0.53
- บัตรคำ	3.50	0.71	4.36	0.50	4.51	0.57	4.49	0.57
- บัตรภาพ	4.00	0.00	4.36	0.50	4.51	0.59	4.49	0.58
- ภาพพลิก	4.00	0.00	4.43	0.51	4.51	0.60	4.50	0.58
- แผ่นภาพโปร่งใส	4.00	0.00	4.43	0.51	4.55	0.57	4.50	0.56
- เทปวีดิทัศน์	4.00	0.00	4.43	0.51	4.63	0.48	4.61	0.49
- เทปเสียง	4.00	0.00	4.36	0.50	4.59	0.50	4.57	0.51
- สไลด์	4.00	0.00	4.43	0.51	4.58	0.56	4.56	0.56
<u>ประเภทสิ่งพิมพ์ ควรให้บริการให้เพียงพอ</u>								
- หนังสือแบบเรียน	4.00	0.00	4.71	0.47	4.61	0.56	4.61	0.55
- เอกสารประกอบการเรียน	4.00	0.00	4.64	0.50	4.62	0.50	4.62	0.50
- หนังสืออ้างอิงต่าง ๆ	4.00	0.00	4.57	0.51	4.53	0.58	4.53	0.57

ตาราง 20 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหารใน กรมการ ศาสนา		ผู้บริหาร โรงเรียน		ผู้สอน		รวม	
	X	SD	X̄	SD	X̄	SD	X̄	SD
<u>ประเภทอุปกรณ์</u>								
- เครื่องเล่นวิทยุ/เทปบันทึกเสียง 7 เครื่อง	4.00	0.00	3.93	1.14	4.31	0.89	4.29	0.90
- เครื่องรับโทรทัศน์ 5 เครื่อง	3.00	1.41	3.86	1.10	4.21	0.90	4.18	0.92
- เครื่องเล่นวีดิทัศน์ 5 เครื่อง	3.00	1.41	4.14	0.77	4.21	0.90	4.19	0.90
- เครื่องฉายสไลด์ 4 เครื่อง	3.00	1.41	4.07	1.00	4.34	0.70	4.31	0.74
- เครื่องฉายภาพโปรเจกเตอร์ 4 เครื่อง	3.00	1.41	4.07	1.00	4.35	0.67	4.31	0.71
- ชุดเครื่องขยายเสียง 4 ชุด	3.00	1.41	4.00	0.96	4.18	0.86	4.16	0.88
- จอฉายภาพ 8 จอ	3.00	1.41	4.07	1.00	4.28	0.71	4.25	0.75
<u>ประเภทครุภัณฑ์ประจำศูนย์สื่อการศึกษา</u>								
- โต๊ะทำงาน 4 ชุด	3.00	1.41	4.21	0.80	4.10	0.93	4.10	0.92
- เครื่องเขียนตัวอักษร 1 ชุด	3.00	1.41	4.00	1.18	4.12	0.91	4.10	0.93
- เครื่องตัดกระดาษ 1 เครื่อง	3.00	1.41	3.71	1.20	4.30	0.66	4.25	0.73
- เครื่องถ่ายเอกสาร 1 เครื่อง	3.00	1.41	4.21	0.80	4.39	0.61	4.37	0.64
- เครื่องอัดสำเนา 1 เครื่อง	3.00	1.41	4.14	0.77	4.39	0.63	4.36	0.66
- เครื่องพิมพ์ดีด ไทย/อังกฤษ อย่างละ 1 เครื่อง	3.00	1.41	4.29	0.83	4.21	0.94	4.20	0.94
- เครื่องคอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง	3.00	1.41	4.21	0.89	4.44	0.66	4.41	0.70
- เครื่องปริ้นเตอร์ 1 เครื่อง	3.00	1.41	4.14	0.86	4.43	0.64	4.40	0.67

ตาราง 20 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหารใน กรมการ ศาสนา		ผู้บริหาร โรงเรียน		ผู้สอน		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
- กล้องถ่ายภาพ 1 กล้อง	3.00	1.41	4.21	0.89	4.40	0.66	4.38	0.76
- เครื่องบันทึกเทปเสียง 2 เครื่อง	3.00	1.41	4.07	0.83	4.29	0.83	4.27	0.84
- เครื่องบันทึกเทปวิดีโอ 2 เครื่อง	3.00	1.41	4.21	0.58	4.36	0.71	4.33	0.72
- ชั้นวางอุปกรณ์	3.00	1.41	4.29	0.61	4.46	0.55	4.43	0.58
- ตู้เก็บของ	4.00	0.00	4.21	0.43	4.49	0.54	4.47	0.54
- ตู้บัตรรายการ	4.00	0.00	4.21	0.43	4.47	0.54	4.45	0.54
- เครื่องมือในการผลิตสื่อ	4.00	0.00	4.36	0.50	4.50	0.53	4.49	0.53

จากตาราง 20 แสดงว่าผู้บริหารในกรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและผู้สอนส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการจัดบริการสื่อการสอนประเภทวัสดุและประเภทสิ่งพิมพ์ และส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดบริการสื่อการสอนประเภทอุปกรณ์และครุภัณฑ์ประจำศูนย์สื่อการศึกษา

ตอนที่ 10 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ของผู้ตอบแบบสอบถาม บางข้อความจะมีตัวเลขอยู่หลังข้อความ หมายถึง จำนวนผู้เสนอแนะความคิดเห็นนั้น ส่วนที่ไม่มีตัวเลขแสดงว่ามีผู้เสนอแนะผู้เดียว ได้เสนอตามลำดับดังนี้

1. กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา มีความสมควรเพียงใดที่จะต้องมีหน่วยงานกลาง เพื่อทำหน้าที่ประสานงานให้บริการในการผลิต การจัดหาทุนเรียนอุปกรณ์ ตลอดจนติดตามและเผยแพร่แนวความคิดใหม่ ในการดำเนินการสอนให้คณาจารย์ในกลุ่ม เพราะ

- ทำให้การเรียนการสอน มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (46)
- ทำให้ประหยัดเวลาในการสอนและนักเรียนได้รับประโยชน์ (15)
- ทำให้ผู้สอนและนักเรียนรับรู้ข่าวสารที่ทันสมัยรู้ทันเหตุการณ์ในปัจจุบัน (14)
- จะได้มีหน่วยงานกลางในการประสานงานในการผลิตสื่อ (12)
- ให้การศึกษาได้ทัดเทียมกับการศึกษาของมัธยมศึกษาในระดับเดียวกัน (9)
- เพื่อเกิดประโยชน์ต่อครูผู้สอนและนักเรียน (6)
- โรงเรียนยังขาดสื่อการสอน (4)
- ทำให้การสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายได้ (4)
- จะได้มีการนำเทคนิคการสอนใหม่ ๆ มาใช้

2. รูปแบบการจัดหน่วยงานบริการสื่อ

- ควรจัดห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษาแยกกันอยู่ (15)

3. รูปแบบการจัดอาคารสถานที่

- สถานที่ตั้งศูนย์สื่อการศึกษาควรมีที่จอดรถเพียงพอ (5)
- มีทางเข้า-ออกสะดวก ไม่จำเป็นต้องติดถนนใหญ่ก็ได้ (4)
- ไม่ควรติดกับถนนใหญ่เพราะมีเสียงรบกวน (4)

4. รูปแบบการจัดบริการด้านโสตทัศนูปกรณ์และวัสดุครุภัณฑ์ประจำศูนย์สื่อการศึกษา

- ควรเพิ่มจำนวน วัสดุและอุปกรณ์ให้มากกว่านี้ (16)
- สื่อบางอย่างควรมีไว้ประจำที่โรงเรียน (7)

สรุปผล อภิปรายผล

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อนำเสนอรูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง ศึกษาจากประชากรทั้งหมด ประกอบด้วย
 - 1.1 รองอธิบดีกรมการศาสนา ผู้ที่ดูแลในส่วนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และผู้อำนวยการกองศาสนศึกษา
 - 1.2 ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา 14 รูป
 - 1.3 ผู้สอน โดยมีครูที่เป็นพระสงฆ์ 83 รูป และคฤหัสถ์ จำนวน 127 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ชุดดังนี้
 - 2.1 ชุดที่ 1 มี 2 ชุดดังนี้
 - 2.1.1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร ประกอบด้วย สถานภาพของผู้ตอบ สถานภาพสื่อการสอน ความคิดเห็นที่มีต่องานสื่อการสอน ความคิดเห็นที่มีต่อข้อเสนอเบื้องต้น ต่อความต้องการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา
 - 2.1.2 แบบสอบถามสำหรับผู้สอน ประกอบด้วย สถานภาพของผู้ตอบ ความคิดเห็นที่มีต่องานสื่อการสอน สถานภาพในการใช้ ความต้องการสื่อการสอน และปัญหาในการใช้สื่อการสอน ความคิดเห็นที่มีต่อข้อเสนอเบื้องต้น ต่อความต้องการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา

2.2 ชุดที่ 2 มี 3 ชุด ดังนี้

2.2.1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารในกรมการศาสนา

2.2.2 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

2.2.3 แบบสอบถามสำหรับผู้สอน

ประกอบด้วยสถานการณ์ ความคิดเห็นต่อรูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับคืนดังนี้

ชุดที่ 1 ได้ส่งให้ ผู้บริหารโรงเรียน 14 ชุด ได้รับคืน 14 ชุด ผู้สอน 210 ชุด ได้รับคืน 196 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93.33

ชุดที่ 2 ได้ส่งให้ ผู้บริหารในกรมการศาสนา 2 ชุด ได้รับคืน 2 ชุด ผู้บริหารโรงเรียน 14 ชุด ได้รับคืน 14 ชุด ผู้สอน 210 ชุด ได้รับคืน 191 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.95

4. การวิเคราะห์ข้อมูล นำแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ดังต่อไปนี้

4.1 ค่าร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูล สถานภาพผู้ตอบ สถานภาพสื่อการสอน

4.2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นต่องานสื่อการสอน ความคิดเห็นต่อความต้องการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา ความคิดเห็นต่อข้อเสนอการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา สถานภาพในการใช้ ความต้องการและปัญหาการใช้สื่อการศึกษา ความคิดเห็นต่อรูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสรุปได้รูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา ดังนี้

จากสถานภาพทั่วไปของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2537 มีผู้สอนที่เป็นพระสงฆ์ จำนวน 83 รูป และเป็นคฤหัสถ์ จำนวน 127 คน นักเรียน จำนวน 2,387 รูป

การบริหารงานสังกัดอยู่กรมการศาสนา โรงเรียนได้รับอนุญาตให้เปิดดำเนินการสอน ส่วนใหญ่มีระยะเวลา 1-5 ปี และได้เปิดดำเนินการสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3-4 จำนวน 9 โรงเรียน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 โรงเรียน

จากการศึกษาสภาพทั่วไปปัจจุบันได้พบว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีความสามารถในการผลิต การจัดหาและการใช้สื่อการสอนไม่เท่าเทียมกัน การดำเนินงานยังอยู่ในสภาพต่างคนต่างทำ ไม่สามารถพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันระหว่างโรงเรียนได้เท่าที่ควร หากมีศูนย์สื่อการศึกษา ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางทางวิชาการที่จะเป็นตัวประสานงานและการจัดหาผลิตและบริการหมุนเวียนกันใช้สื่อการสอน มีการพัฒนาบุคลากรภายในกลุ่มโรงเรียนโดยจัดประชุมปฏิบัติการฝึกอบรม ตลอดจนการเผยแพร่แนวความคิดใหม่ทางการศึกษาให้แก่คณะครูในกลุ่มเรียน ซึ่งจะส่งผลดีต่อการเรียนการสอนได้มีการพัฒนาให้ดีขึ้น

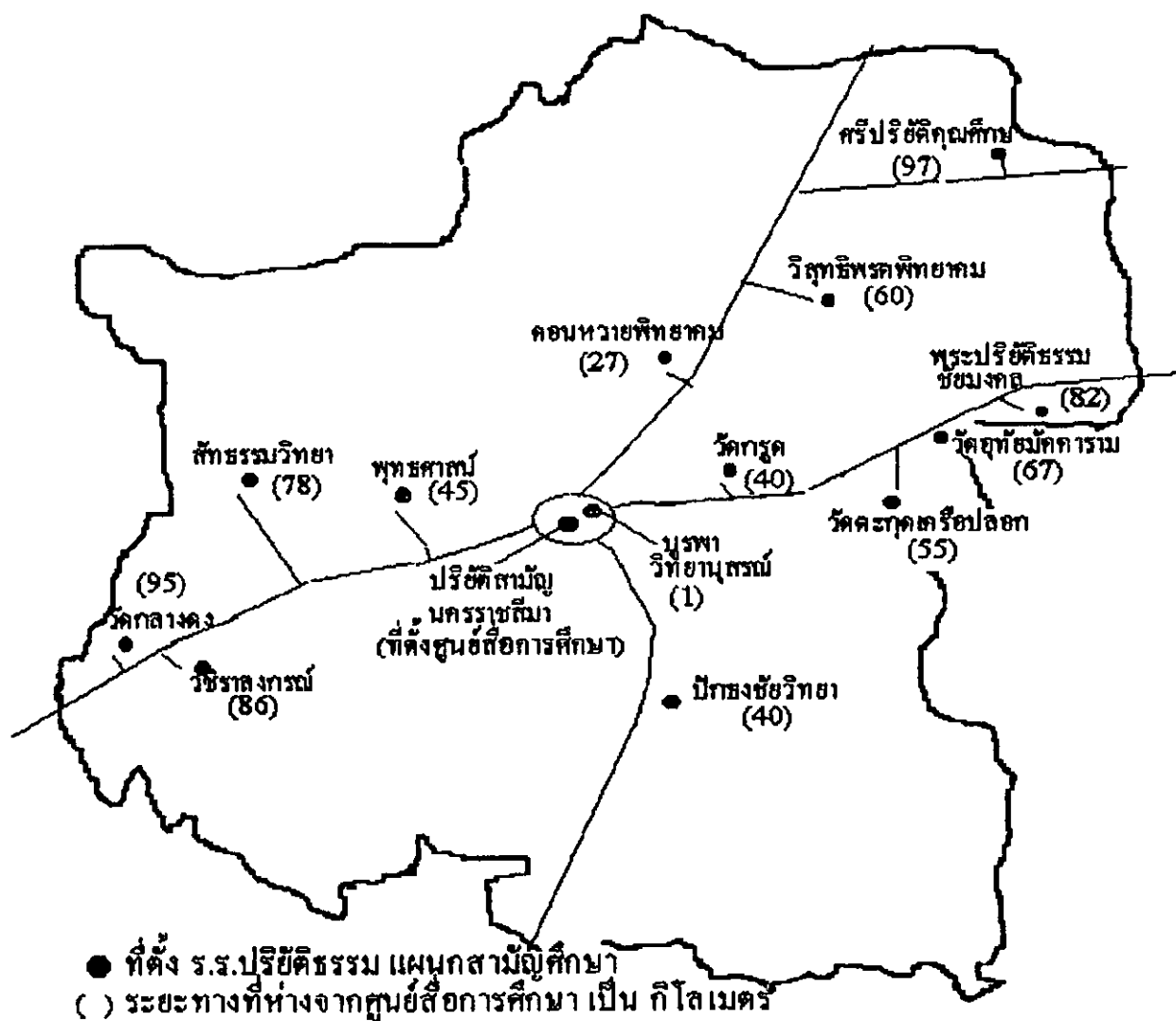
สถานที่ตั้ง

ผลการประเมินจากแบบสอบถามและที่ได้จากการสังเกตและจดบันทึก ผู้วิจัย เสนอแนะ โรงเรียนปริยัติสามัญนครราชสีมา วัดพระนารายณ์มหาราชวรวิหาร ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เป็นที่ตั้งศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา เนื่องจากเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความพร้อมและความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ มีอาคารเรียนที่พร้อมและเหมาะสม เป็นจุดศูนย์กลางมีความสะดวกในการเดินทางมาใช้บริการยืมและส่งสื่อการสอน ที่ตั้งเป็นวัดที่เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา จำพรรษา จึงเป็นสำนักงานบริหารของสงฆ์ระดับจังหวัด ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเดินทางมาติดต่อประสานงานอยู่เป็นประจำ

และเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยสงฆ์ วิทยาเขตมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประจำจังหวัด นครราชสีมา จึงสะดวกต่อการประสานงาน ด้านบุคลากร และด้านวิชาการ อันเป็นปัจจัย ต่อการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา ให้ดำเนินการไปได้ด้วยดี

นอกจากนี้ระยะทางในการเดินทางของกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา มีระยะทางอยู่ห่างจากโรงเรียนปริยัติสามัญศึกษา วัดพระนารายณ์ มหาราชวรวิหาร ตำบลในเมือง อำเภอเมือง ซึ่งเป็นที่ตั้งศูนย์สื่อการศึกษา โดยเฉลี่ย 55 กิโลเมตร โดยแสดงจุดที่ตั้งของโรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา ดังภาพประกอบ 5

แผนที่ สถานที่ตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา

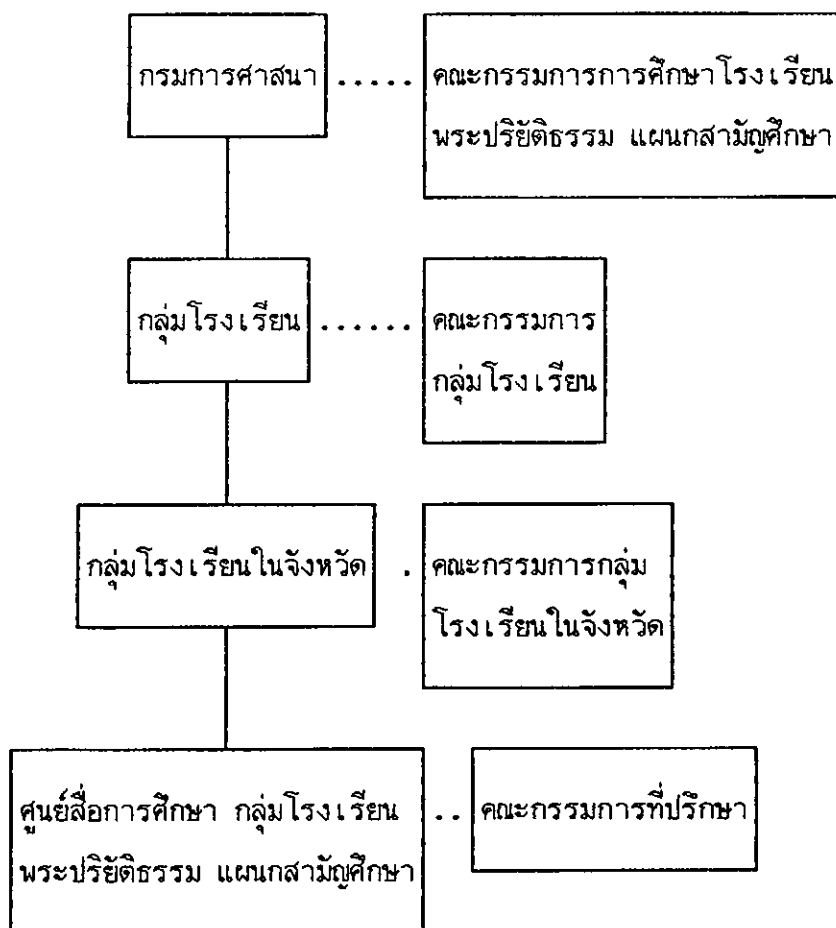
ภาพประกอบ 5 แผนที่ตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา

โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา

โครงสร้างและระบบการบริหารของศูนย์สื่อการศึกษา กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม
 แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา แบ่งออก 2 ส่วนดังนี้

1. โครงสร้างภายนอก มีโครงสร้างการบริหารงาน ดังภาพประกอบ 6

แผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานภายนอกศูนย์สื่อการศึกษา

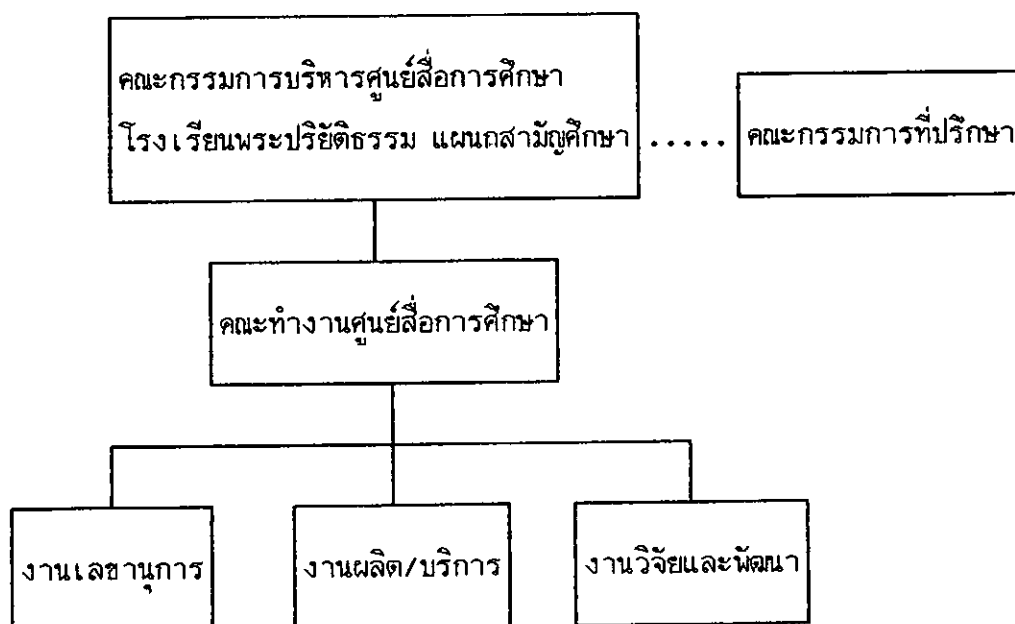
ภาพประกอบ 6 แสดงแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานภายนอกศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่ม
 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา

โครงสร้างภายนอก ประกอบด้วย

1. กรมการศาสนา โดยมีคณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ควบคุมดูแลในระดับนโยบาย มีอธิบดีกรมการศาสนาเป็นผู้บริหาร
2. กลุ่มโรงเรียน โดยมีคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนในระดับเขตการศึกษา ให้การสนับสนุนในด้านวิชาการ และให้ความร่วมมือประสานงานในระดับเขตการศึกษา
3. กลุ่มโรงเรียนในจังหวัด โดยมีคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนในจังหวัด ประกอบด้วย เจ้าคณะจังหวัด คณะครูปริยัตินิเทศก์ประจำจังหวัด ผู้จัดการโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน เป็นคณะกรรมการ ให้ความร่วมมือประสานงานในระดับจังหวัด
4. ศูนย์สื่อการศึกษา กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

2. โครงสร้างภายใน มีโครงสร้างการบริหารงาน ดังภาพประกอบ 7

แผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานภายในศูนย์สื่อการศึกษา

ภาพประกอบ 7 แสดงแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานภายในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา

โครงสร้างภายใน ประกอบด้วย

1. คณะกรรมการบริหารศูนย์สื่อการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียน มีหน้าที่กำกับดูแล การดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาประกอบด้วย ผู้จัดการโรงเรียน

2. คณะทำงานศูนย์สื่อการศึกษา ประกอบด้วย หัวหน้าสำนักงาน ครูในกลุ่มโรงเรียนหรือบุคลากร เจ้าหน้าที่ศูนย์สื่อการศึกษา โดยแบ่งออก 3 งาน ได้แก่ งานเลขานุการงานผลิต/บริการ งานวิจัยและพัฒนา

การจัดหน่วยงานบริการสื่อ

การจัดหน่วยบริการสื่อการสอนเป็นการจัดแบบรวม เป็นหน่วยงานที่รวมทั้งงานห้องสมุดและโสตทัศนอุปกรณ์อยู่รวมกัน

การจัดบุคลากร

การดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษาจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่ผู้บริหารศูนย์สื่อการศึกษาและการปฏิบัติงานของบุคลากรของแต่ละงาน โดยพิจารณาผู้ทำหน้าที่บริหารงานศูนย์สื่อการศึกษา ควรพิจารณาผู้ที่มีความรู้หรือประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นอันดับแรก และมีจำนวนบุคลากรประจำศูนย์สื่อการศึกษาอย่างน้อย 3 คน โดยแบ่งเป็น 3 งาน คือ งานเลขานุการ งานผลิต/บริการ งานวิจัยและพัฒนา โดยแต่ละงานมีภารกิจดังนี้

1. งานเลขานุการ มีหน้าที่ปฏิบัติ งานด้านธุรการ เช่น งานสารบรรณ การเงิน พัสดุ ประชาสัมพันธ์ สารสนเทศ แผนปฏิบัติงาน และประสานงาน

2. งานผลิต/บริการ มีหน้าที่สำรวจความต้องการสื่อของครูในกลุ่มโรงเรียน ผลิตและจัดหาสื่อ ดูแลบำรุงรักษาและจัดเก็บสื่ออย่างมีระบบ บริการให้คำแนะนำและจัดทำสถิติข้อมูล

3. งานวิจัยและพัฒนา มีหน้าที่ให้คำปรึกษา จัดฝึกอบรม สนับสนุนการใช้สื่อนิเทศติดตามผล วิจัยและพัฒนาสื่อให้ครูในกลุ่มโรงเรียน

หน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา

1. มีหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่ครูในการผลิตสื่อทุกประเภทและทุกระดับชั้น
2. มีหน้าที่ติดต่อเชิญวิทยากรให้การอบรมแก่ครูในกลุ่มด้านการผลิตสื่อการศึกษา
3. เป็นศูนย์ผลิตสื่อแล้วแจกไปยัง โรงเรียนในกลุ่ม
4. เป็นศูนย์เก็บรวบรวมสื่อ เป็นแหล่งกลางให้บริการแก่โรงเรียนในกลุ่ม
5. เป็นศูนย์เก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศแหล่งที่มาของสื่อและประชาสัมพันธ์ให้

โรงเรียนภายในกลุ่มได้ทราบ

6. จัดซื้อวัสดุแจกจ่ายไปยังโรงเรียน เพื่อให้ทางโรงเรียนได้ผลิตสื่อเอง
7. จัดหาสื่อสำเร็จรูปที่มีขั้นตอนในการผลิตลำบาก แจกจ่ายไปยังโรงเรียนในกลุ่ม
8. จัดประชุมกลุ่มเพื่อการผลิตสื่อการศึกษาเป็นครั้งคราว
9. มีการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา

การจัดอาคารสถานที่

จากข้อมูลที่ได้ศึกษามานี้เห็นควรจัดศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระ-
ปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้อาคารเรียนที่มีอยู่แล้วใน
บางส่วนมีทางเข้าออกสะดวกในการรับส่งอุปกรณ์และอย่างน้อยควรมีพื้นที่ 160 ตารางเมตร
ทั้งนี้เพื่อสะดวกในการปฏิบัติงานและเพื่อการขยายงานในอนาคต

การจัดพื้นที่ในศูนย์สื่อการศึกษา

การจัดพื้นที่สำหรับศูนย์สื่อการศึกษาโดยใช้ห้องเรียนบางส่วนในอาคารเรียนเป็น
ศูนย์สื่อการศึกษา จึงมีพื้นที่ไม่มากนัก และตามสภาพการที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งในเรื่อง
งบประมาณ จึงควรมีการจัดพื้นที่ทั่วไป ดังต่อไปนี้

1. พื้นที่ในการติดต่อให้บริการ รับ/ส่งสื่อ
2. พื้นที่ในการจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ
3. พื้นที่ในการผลิตและซ่อมแซมสื่อการสอน
4. พื้นที่ประชาสัมพันธ์และข่าวสารของศูนย์
5. พื้นที่ทำงานของบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา

การบริหารศูนย์สื่อการศึกษา

การบริหารงานประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ ดังนี้

1. การวางแผน มีการศึกษาสำรวจความต้องการ เพื่อนำมากำหนดเป็นโครงการบริการสื่อการศึกษา จัดประชุมชี้แจงนโยบาย แผนงานโครงการใช้สื่อการศึกษาให้โรงเรียนในกลุ่มทราบ จัดให้มีการประเมินผลการใช้สื่อการศึกษาเพื่อนำผลมาปรับปรุงแก้ไข
2. การจัดองค์การ เป็นการจัดแบ่งงานและผู้รับผิดชอบงาน จัดห้องหรือสถานที่สำหรับการเก็บรักษาและให้บริการสื่อการศึกษา จัดให้มีระบบการขอใช้บริการสื่อการศึกษาไว้อย่างชัดเจน
3. การจัดบุคลากร เป็นการจัดคนเข้าทำงาน โดยจัดเจ้าหน้าที่หรือผู้มีความรู้ด้านโสตทัศนูปกรณ์เป็นผู้ดำเนินงานบริการสื่อการศึกษา จัดให้มีการอบรมหรือประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับสื่อการศึกษาเพื่อผู้สอนสามารถปฏิบัติงานเองได้
4. การอำนวยความสะดวก เป็นการนิเทศหรือสั่งการ โดยคณะทำงานศูนย์สื่อการศึกษาสามารถตัดสินใจในการจัดหาและเลือกสื่อการศึกษา สามารถตัดสินใจสั่งการและแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปด้วยดี เมื่อเกิดปัญหาด้านการใช้สื่อการศึกษาขึ้น
5. การประสานงาน มีระบบการประสานระหว่างหน่วยงานอื่น ๆ ด้านการจัดสื่อการศึกษาตามความต้องการของครูในกลุ่ม โดยจัดทำคู่มือการใช้สื่อการศึกษา ชนิดต่าง ๆ ที่มีอยู่ เพื่อสร้างความเข้าใจของผู้ใช้ในเบื้องต้น
6. การรายงานและประชาสัมพันธ์ มีการรายงานสภาพปัจจุบันของสื่อที่มีอยู่ให้ครูในกลุ่มทราบ จัดทำทะเบียนสื่อให้เป็นปัจจุบันและจัดทำสถิติการให้บริการสื่อแต่ละประเภทตลอดทั้งปี จัดทำเอกสารเผยแพร่การทำงานและความก้าวหน้ารวมทั้งสื่อการศึกษาใหม่ ๆ ให้ทราบ
7. การจัดงบประมาณ มีการจัดงบประมาณสำหรับการจัดซื้อสื่อการสอน มีงบประมาณสำหรับซ่อมแซมบำรุงรักษาสื่อการศึกษา ควรแสวงหาความร่วมมือและสนับสนุนด้านงบประมาณจากหน่วยงานอื่น ๆ และกรมการศาสนาได้จัดสรรงบประมาณให้ตามเหมาะสมและเพียงพอ

การจัดบริการด้านวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ประจำศูนย์สื่อการศึกษา

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ศูนย์สื่อการศึกษาควรพยายามเสาะแสวงหา จัดทำสื่อการสอนที่มีคุณภาพ เพื่อให้บริการโรงเรียนในกลุ่มอย่างเพียงพอ สิ่งที่ควรพิจารณาในการเลือกสื่อขึ้นอยู่กับว่า จำนวนวัสดุที่ใช้มีมากแค่ไหน ขึ้นอยู่กับความต้องการ ตลอดจนการได้มาของวัสดุอุปกรณ์ ควรมีการยืดหยุ่นได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับความถนัดในการใช้ของครูและขนาดของโรงเรียน

สื่อการสอนที่พึงมีไว้ในศูนย์สื่อการศึกษาเพื่อไว้บริการ ควรมีดังต่อไปนี้

1. ประเภทวัสดุ ควรมีบริการให้เพียงพอ ได้แก่

- 1.1 รูปภาพ
- 1.2 แผนที่
- 1.3 แผนภาพ
- 1.4 แผนภูมิ
- 1.5 บัตรคำ
- 1.6 บัตรภาพ
- 1.7 ภาพพลิก
- 1.8 แผ่นภาพโปร่งใส
- 1.9 เทปวิทัศน์
- 1.10 เทปเสียง
- 1.11 สไลด์

2. ประเภทสิ่งพิมพ์ ควรมีบริการให้เพียงพอ ได้แก่

- 2.1 หนังสือแบบเรียน
- 2.2 เอกสารประกอบการเรียน
- 2.3 หนังสืออ้างอิงต่าง ๆ

3. ประเภทอุปกรณ์ สื่อประเภทอุปกรณ์แต่ละชนิดมีราคาแพง ควรใช้การยืมหมุนเวียนกันในกลุ่มโรงเรียน จากผลการประเมินของแบบสอบถาม สรุปได้ข้อเสนอเบื้องต้น ที่ศูนย์สื่อการศึกษาควรมีสื่อประเภทอุปกรณ์ชนิดและจำนวนอย่างน้อย ดังนี้

- 3.1 เครื่องเล่นวิทยุ/เทปบันทึกเสียง จำนวน 7 เครื่อง
- 3.2 เครื่องรับโทรทัศน์ จำนวน 5 เครื่อง
- 3.3 เครื่องเล่นวีดิทัศน์ จำนวน 5 เครื่อง
- 3.4 เครื่องฉายสไลด์ จำนวน 4 เครื่อง
- 3.5 เครื่องฉายภาพโปรเจกเตอร์ จำนวน 4 เครื่อง
- 3.6 ชุดเครื่องขยายเสียง จำนวน 4 ชุด
- 3.7 จอฉายภาพ จำนวน 8 จอ

4. ครุภัณฑ์ประจำศูนย์สื่อการศึกษา ควรมีไว้สำหรับการผลิตวัสดุและเพื่อจัด
เปลี่ยนบำรุงรักษา และเพื่อจัดเก็บอุปกรณ์ ได้แก่

- 4.1 โต๊ะทำงาน 4 ชุด
- 4.2 เครื่องเขียนตัวอักษร 1 ชุด
- 4.3 เครื่องตัดกระดาษ 1 เครื่อง
- 4.4 เครื่องถ่ายเอกสาร 1 เครื่อง
- 4.5 เครื่องอัดสำเนา 1 เครื่อง
- 4.6 เครื่องพิมพ์ดีด ไทย/อังกฤษ อย่างละ 1 เครื่อง
- 4.7 เครื่องคอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง
- 4.8 เครื่องปริ้นเตอร์ 1 เครื่อง
- 4.9 กล้องถ่ายภาพ 1 กล้อง
- 4.10 เครื่องบันทึกเทปเสียง 2 เครื่อง
- 4.11 เครื่องบันทึกเทปวีดิทัศน์ 2 เครื่อง
- 4.12 ชั้นวางอุปกรณ์
- 4.13 ตู้เก็บของ
- 4.14 ตู้บัตรรายการ
- 4.15 เครื่องมือในการผลิตสื่อ

จากข้อสรุปผลการวิจัยของรูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา ที่ผู้วิจัยนำเสนอนี้ ส่วนหนึ่งได้จากการสรุปงานวิจัยที่ได้จากความคิดเห็นของผู้บริหารในกรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียน และผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา และส่วนหนึ่งได้จากการศึกษาจากตำราและเอกสารทางวิชาการที่ผู้เชี่ยวชาญหลาย ๆ ท่านได้เสนอไว้ ดังนั้นรูปแบบที่เสนอไว้นี้จึงเป็นแนวทางที่สามารถนำไปปฏิบัติได้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารในกรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา เห็นด้วยกับรูปแบบโครงสร้างการบริหารงานภายนอกของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้เนื่องด้วยการจัดโครงสร้างของหน่วยงานเป็นการกำหนดความสัมพันธ์การบริหารงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในภายนอกหน่วยงาน เพื่อให้การดำเนินงานไปโดยมีประสิทธิภาพและตามลำดับขั้นตอนของการปฏิบัติงาน ซึ่งโครงสร้างการบริหารงานภายนอกของศูนย์สื่อการศึกษา ที่ประกอบด้วย กรมการศาสนาและกลุ่มโรงเรียน เป็นหน่วยงานที่ดูแลและให้การสนับสนุนทั้งทางด้านงบประมาณและด้านวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา เป็นไปด้วยดีและได้ผลอยู่แล้ว จึงทำให้แนวคิดของผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นพ้องกัน และในความคิดเห็นของผู้บริหารในกรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและผู้สอนเห็นด้วยกับรูปแบบโครงสร้างการบริหารงานภายในของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา เนื่องด้วยการจัดโครงสร้างที่ได้นำเสนอเป็นโครงสร้างการบริหารงานที่ยอมรับของหน่วยงานทั่วไปอยู่แล้ว โดยมีองค์ประกอบที่จำเป็นต่อการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษาครบถ้วนอยู่แล้ว จึงทำให้ดำเนินการของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา ได้เป็นผลที่ดีและมีประสิทธิภาพ

ในส่วนความคิดเห็นของผู้บริหารในกรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและผู้สอนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับรูปแบบการจัดหน่วยงานบริการสื่อของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา ที่การจัดบริการห้องสมุดและห้องโสตทัศนูปกรณ์อยู่รวมกัน ทั้งนี้เนื่องด้วย มีข้อจำกัดในด้านอาคารสถานที่ ในปัจจุบันของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา ที่จะจัดตั้งเป็นศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับกลุ่มโรงเรียนยังไม่พร้อม อีกทั้งบุคลากรที่จะทำหน้าที่ให้บริการด้านสื่อการสอน สามารถที่จะปฏิบัติได้ทั้งงานบริการห้องสมุดและงานโสตทัศนูปกรณ์ จึงทำให้แนวคิดของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม จึงเป็นแนวคิดพ้องกัน ซึ่งถ้ากรมการศาสนาได้จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดสร้างอาคารศูนย์สื่อการศึกษาเป็นเอกเทศ ก็อาจส่งผลให้การจัดงานด้านบริการห้องสมุดแยกจากงานโสตทัศนูปกรณ์ เพื่อให้การปฏิบัติงานบริการสื่อการสอนได้ผลดียิ่งขึ้น

ในส่วนความคิดเห็นของผู้บริหารในกรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและผู้สอนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับรูปแบบการจัดอาคารสถานที่และพื้นที่ของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้เพราะศูนย์สื่อการศึกษา ควรจัดตั้งในอาคารที่ติดถนนใหญ่ เพื่อสะดวกในการใช้พาหนะในการรับส่งวัสดุอุปกรณ์ และศูนย์สื่อการศึกษาที่จัดตั้งในอาคารเรียนปกติจะเหมาะสมในสภาพกลุ่มโรงเรียนที่ยังไม่พร้อม โดยดัดแปลงจากห้องเรียนใดห้องเรียนหนึ่ง เพื่อสะดวกในการดูแลและให้บริการ

ในส่วนการจัดพื้นที่ เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการยืมและส่ง จึงมีพื้นที่สำหรับการให้บริการรับส่งอุปกรณ์ มีพื้นที่ในการทำงานของบุคลากรภายในศูนย์สื่อการสอน เพื่อความสะดวกต่อการทำงาน พื้นที่ทำงานควรแยกจากพื้นที่นั่งของบุคลากร มีอากาศถ่ายเทสะดวก และระบบแสงสว่างที่เหมาะสม การจัดพื้นที่สำหรับจัดเก็บวัสดุ ควรแยกจากพื้นที่จัดเก็บอุปกรณ์และ เอกสารสิ่งพิมพ์ ซึ่งจะต้องสะดวกต่อการหยิบให้บริการสะดวกต่อการดูแลรักษา ส่วนพื้นที่ในการผลิตและซ่อมบำรุงวัสดุอุปกรณ์ ควรจัดแยกอยู่บริเวณที่ไม่ส่งเสียงรบกวน

ในส่วนพื้นที่ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร ควรจัดอยู่ในบริเวณที่เห็นง่าย จึงควรอยู่ในด้านหน้าห้องศูนย์สื่อการศึกษา ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวความคิดในการจัดพื้นที่สำหรับศูนย์สื่อการศึกษา ขององอาจ จิยะจันทร์ (2523 : 23-28)

ในส่วนความคิดเห็นของผู้บริหารในกรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและผู้สอนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับรูปแบบการจัดบุคลากรและการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในศูนย์สื่อการศึกษาของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้เนื่องด้วยผู้บริหารศูนย์สื่อการศึกษา เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทั่ว ๆ ไป ของงานสื่อการสอน และมีความรู้ในเรื่องหลักสูตรการศึกษาเป็นอย่างดี เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษาได้ผลและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นเพื่อจะได้บุคคลที่เหมาะสมกับงานของศูนย์สื่อการศึกษา จึงพิจารณาจากผู้ที่มีความรู้หรือประสบการณ์ในด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นอันดับแรก ในส่วนการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นไปตามโครงสร้างการบริหารงานภายในของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา โดยมีภารกิจหน้าที่ในการดำเนินงาน ด้านงานเลขานุการ งานผลิต/บริการ และงานวิจัยและพัฒนา

ในส่วนความคิดเห็นของผู้บริหารในกรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและผู้สอนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับรูปแบบหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้เนื่องด้วยเพื่อเป็นศูนย์สื่อการศึกษาที่เหมาะสมกับการดำเนินงานในระดับกลุ่มโรงเรียน ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและผลดำเนินงานได้ประสิทธิภาพ ดังนั้นศูนย์สื่อการศึกษา จึงมีภารกิจหน้าที่ตามที่ผู้วิจัยได้นำเสนอ ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวความคิดรูปแบบหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา ของ ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2526 : 64-65) องอาจ จิยะจันทร์ (2523 : 6-8)

ในส่วนความคิดเห็นของผู้บริหารในกรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและผู้สอนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับรูปแบบการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้เนื่องด้วยในการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา ที่ผู้วิจัยได้นำเสนอ เป็นแนวการบริหารงานของผู้เชี่ยวชาญ 2 คน คือ กุลิกและเออวิช (Gulick and Urwich) โดยมี 7 ขั้นตอน (ชม ภูมิภาค. 2520 : 5-7 ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2530 : 7) ได้แก่ การวางแผน การจัดหน่วยงาน การจัดบุคลากร การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การรายงานและการจัดงบประมาณ อันเป็นขั้นตอนที่ใช้โดยทั่วไป ซึ่งเหมาะที่ผู้บริหารศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา นำมาปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสำเร็จในการดำเนินงาน

ในส่วนความคิดเห็นของผู้บริหารในกรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและครูสอนส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบด้านการจัดบริการสื่อการสอนประเภทวัสดุและประเภทสิ่งพิมพ์ ในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้เนื่องด้วยสื่อการสอนประเภทวัสดุและประเภทสิ่งพิมพ์ มีความจำเป็นต่อการเรียนการสอนโดยทั่ว ๆ ไปอยู่แล้ว จึงควรมีบริการให้เพียงพอ ในส่วนความคิดเห็นของผู้บริหารในกรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและครูสอนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับรูปแบบด้านการจัดบริการสื่อการสอนประเภทอุปกรณ์และครุภัณฑ์ประจำศูนย์สื่อการศึกษา ทั้งนี้เพราะสื่อประเภทอุปกรณ์ที่ผู้วิจัยได้นำเสนอนั้น ได้พิจารณาจากข้อสรุปของผู้วิจัยเองว่า สื่อการสอนประเภทอุปกรณ์ในแต่ละชนิด เป็นสื่อที่มีความจำเป็นต่อการเรียนการสอนแต่มีข้อจำกัดในเรื่องราคาที่สูงและสื่อการสอนประเภทอุปกรณ์ได้มีการให้ยืมหมุนเวียนกันในกลุ่มโรงเรียนได้ โดยมีศูนย์สื่อการศึกษาเป็นศูนย์กลางที่ให้บริการ และสื่อการสอนประเภทอุปกรณ์บางชนิด โรงเรียนได้มีบริการผู้สอนอยู่บ้างแล้ว จึงได้กำหนดจำนวนสื่อประเภทอุปกรณ์ให้ผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงความคิดเห็น จากอัตราอุปกรณ์จำนวน 1 เครื่อง ให้บริการผู้สอนต่อ 35 คน ซึ่งโดยส่วนใหญ่มีความคิดที่เห็นด้วย ในส่วนสื่อการสอนประเภทครุภัณฑ์ประจำศูนย์สื่อการศึกษา เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการผลิตสื่อการสอนทั่ว ๆ ไป และมีไว้ซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์เมื่อเกิดมีการชำรุด จึงเหมาะสมควรมีไว้ประจำศูนย์สื่อการศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล รอดคล้าย. สภาพปัญหาการจัดการศึกษาคณะสงฆ์ไทย. ม.ป.ท., 2532.
- การศาสนา, กรม. คู่มือการปฏิบัติงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา.
เชียงใหม่ : เจริญวัฒนาการพิมพ์, 2537.
- _____. คู่มือประกอบคำบรรยาย โครงการถวายความรู้แก่เจ้าอาวาส.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2537.
- _____. ประวัติการศึกษาคณะสงฆ์ไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา,
2527. อัดสำเนา.
- _____. รายงานการประเมินผลโครงการอุดหนุนการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา ประจำปี 2536. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน กรมการศาสนา,
2537. อัดสำเนา.
- _____. เอกสารโครงการพัฒนาการศึกษาสงฆ์. กรุงเทพฯ :
กองศาสนศึกษา กรมการศาสนา, 2537. อัดสำเนา.
- _____. เอกสารรายชื่อโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ประจำปี 2536.
กรุงเทพฯ : กองศาสนศึกษา กรมการศาสนา, 2537. อัดสำเนา.
- _____. เอกสารสำหรับใช้ประกอบการพิจารณาเรื่องการศึกษาของคณะสงฆ์.
ม.ป.ท., 2521. อัดสำเนา.
- กิตานันท์ มลิทอง. เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
เอ็ดดิสัน เพรสโพลิติกส์, 2536.
- เกื้อกูล คุปรัตน์ และคณะ. โสตทัศนศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2522.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. โครงการพัฒนารูปแบบการปรับปรุง
คุณภาพการประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ, ม.ป.ป.
- _____. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2530.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. คู่มือศูนย์สื่อการศึกษากลุ่มโรงเรียนเอกชน.
กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2532.

- ชม ภูมิภาค. การบริหารโครงการเทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. การบริหารสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2526.
- ทรงชัย ลิ้มพถกษ. โครงการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาของสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร. ปรินต์มานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- เทียน ทองแก้ว. "การศึกษาหาทางสร้างรูปแบบการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา คอนซอเตียม สำหรับกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตชนบทยากจน," ใน ผลงานการวิจัยทางการศึกษาและผลงานการวิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา (เล่ม 1) เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการเรื่อง การวิจัยทางการศึกษาและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ครั้งที่ 4 9-13 กันยายน 2528 ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2528. อัดสำเนา.
- _____. ระบบเครือข่ายการจัดศูนย์วิชาการ สำหรับกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา หลักการและแนวปฏิบัติ. สุรินทร์ : วิทยาลัยครูสุรินทร์, 2532.
- บุญเหลือ ทองเอี่ยม และสุขสวัสดิ์ ภาษิต. การบริหารและการนิเทศงาน โสตทัศนศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2522.
- ประเสริฐ บุญเลิศ. การศึกษาปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์วิชาการ กลุ่มโรงเรียน ตามทัศนะของประธานกลุ่ม หัวหน้าสำนักงานกลุ่มและครู วิชาการสำนักงาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี. ปรินต์มานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2535.

- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. นโยบายสนับสนุนการศึกษาสงฆ์ หลักสูตร
พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และแผนกธรรม-บาลี และมาตรการในการ
ดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบาย
และแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ,
 2537. อัดสำเนา.
- พระราชวรมุนี (ประยุทธ์ ปยุตโต). การศึกษาของคณะสงฆ์ : ปัญหาที่รอทางออก.
 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง, 2529.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 4.
 กรุงเทพฯ : บริษัทพิงเกอร์ปรีน แอนด์มีเดีย, 2535.
- พัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 1, สำนัก. การศึกษาสภาพการ
จัดการศึกษา ของพระสงฆ์ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 1 และกรุงเทพมหานคร. ม.ป.ท., 2537. อัดสำเนา.
- ภริสา ปราบริปู. ปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
ตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- มนัส บุญประกอบ. โครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนแบบคอนซอเตียม สำหรับโรงเรียน
มัธยมศึกษา กลุ่มที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2522. อัดสำเนา.
- มานพ พลไพรินทร์. ปัญหาและความต้องการด้านการเงินของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- วนิดา จิงประสิทธิ์. การบริหารและบริการงานโสตทัศนศึกษา. นครปฐม :
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2532.
- วิจิตร ภักดีรัตน์. "การจัดองค์กรดำเนินงานด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา,"
 ใน เอกสารการสอนประกอบชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หน่วยที่
11-15. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2523.

ศิริพงศ์ พยอมยิ้ม. การเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ :
โอเดียนสโตร์, 2533.

สมชาย บัวเล็ก. "การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ก่อน พ.ศ.
2535," การศึกษาแห่งชาติ. กุมภาพันธ์-มีนาคม, 2535.

สรวุฑ ศิริสุขประเสริฐ. โครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาแบบคอนซอเดียมสำหรับ
กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

เสาวณีย์ ลิกขานันท์. เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2528.

เสาวลักษณ์ ชำนิล. บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในหมู่บ้านวังไผ่ และหมู่บ้าน
อุตะเกา จังหวัดชัยนาท. วิทยานิพนธ์ สม.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2529. อัดสำเนา.

สัจจิต เหมวัล. การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารหลักสูตรของโรงเรียน
พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2536. อัดสำเนา.

องอาจ จิยะจันทร์. เอกสารประกอบการสอน เทคโนโลยี 420 การจัดการบริการสื่อการสอน.
กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.

Almefleh, Khalid Yousuf. "A Comparative Study of University Level
Media Center in Jordan and in The United States,"
Dissertation Abstracts International. 46(10) : 3004-A ;
April, 1986.

Arterbery, Elvis Hugh. "Teacher Utilization of Media Services
Provided by The Regional Education Service Center
in Texas," Dissertation Abstracts International. 32(3) :
4825-A-4826-A ; March, 1972.

Plexicos, Walter. and Moore w. "An Analysis of the Learning Resource Center Concept in the Two-year Institutions," Dissertation Abstracts International. 48(4) : 1265-A ; October, 1980.

Yang, Kwang Ja. "A Needs Assessment of the Instructional Media Center at Seoul National University : A Systems Approach for a Unified Media Program and Development," Dissertation Abstracts International. 46(11) : 3328-A ; May, 1986.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความร่วมมือ

ที่ ทม 1007/1562

ครุฑ

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

6 มีนาคม 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน อธิบดีกรมการศาสนา

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายบรรพต วงศ์ทองเจริญ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ วิทยานิพนธ์ เรื่องการศึกษารูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ.สมศักดิ์ เจียมทะวงษ์

ประธาน

ผศ.องอาจ จิยะจันทร์

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญ นายคมสัน สังฆมณี, นายกมล รอดคล้าย และนายสาคร อัจฉกร เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอ ขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ศิริยุภา พูลสุวรรณ

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/1562

ครุฑ

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

21 เมษายน 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน อธิบดีกรมการศาสนา

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายบรรพต วงศ์ทองเจริญ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ วิทยานิพนธ์ เรื่องการศึกษารูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ.สมศักดิ์ เจียมทะวงษ์

ประธาน

ผศ.องอาจ จิยะจันทร์

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอหนังสือราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการขอความร่วมมือจากโรงเรียน ในสังกัดกรมการศาสนา โดยให้ผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ ผู้สอน ของกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตอบแบบสอบถาม ในระหว่าง เดือนเมษายน 2538 เพื่อเป็นข้อมูล ในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอ ขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ศิริยุภา พูลสุวรรณ

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

โทร. 2584119

ที่ ศธ 0404/4574

ครุฑ

กองศาสนศึกษา

กรมการศาสนา กทม. 10300

25 เมษายน 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์กรอกแบบสอบถาม

นมัสการ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
ในจังหวัดนครราชสีมา

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้มีหนังสือถึงกรม
การศาสนา แจ้งว่า นายบรรพต วงศ์ทองเจริญ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกเทคโนโลยี
ทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัย มีความประสงค์จะทำปริญญานิพนธ์ เรื่องการศึกษา
รูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัด
นครราชสีมา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ผู้ทำการสอนใน
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมาทุกโรงเรียน อำนวย
ความสะดวกในการให้ข่าวสารข้อมูลตลอดจนกรอกแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการทำ
ปริญญานิพนธ์ ดังกล่าว

กองศาสนศึกษาได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อเป็นการอนุเคราะห์แก่นักศึกษาข้างต้น
และเพื่อเป็นการเผยแพร่งานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จึงขอได้โปรดให้
ความอนุเคราะห์เพื่อการนี้ด้วย

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

ชูพันธ์ โสภณศิริรัฐรักษ์

(นางชูพันธ์ โสภณศิริรัฐรักษ์)

นักวิชาการศาสนา 7 รักษาการแทน

ผู้อำนวยการกองศาสนศึกษา

ฝ่ายการศึกษาพระปริยัติธรรม

โทร. 281.492

ที่ ทม 1007/1562

ครุฑ

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

24 กรกฎาคม 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน อธิบดีกรมการศาสนา

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายบรรพต วงศ์ทองเจริญ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ วิทยานิพนธ์ เรื่องการศึกษารูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ. สมศักดิ์ เจียมทะวงษ์

ประธาน

ผศ. องอาจ จิยะจันทน์

กรรมการ

ในการนี้ นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ ให้ รองอธิบดีกรมการศาสนา และ ผู้อำนวยการกองศาสนศึกษา ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2538 เพื่อเป็น ข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่ นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ศิริยุภา พูลสุวรรณ

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ภาคผนวก ข
เครื่องมือการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ชุดที่ 1

(สำหรับผู้บริหารโรงเรียน)

เรื่อง

การศึกษารูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
ของจังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับงานด้านสื่อการเรียนการสอนและความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับความต้องการศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา
2. แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 4 ตอน จำนวน 7 หน้า
 - ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบ
 - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่องานสื่อการสอน
 - ตอนที่ 3 สถานภาพสื่อการสอน
 - ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อข้อเสนอเบื้องต้น ต่อความต้องการศูนย์สื่อการศึกษา
3. คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำมาประมวล เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษารูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมาจึงใคร่ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อด้วยความจริงใจ คำตอบที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ จะเก็บเป็นความลับ และจะใช้ประโยชน์เฉพาะงานวิจัยเรื่องนี้เท่านั้น

คำอธิบาย

สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สื่อวัสดุ สื่ออุปกรณ์และสื่อเทคนิควิธีการ ซึ่งเป็นตัวกลางที่นำความรู้ไปสู่ผู้เรียน และนำการเรียนการสอนนั้นให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เป็นอย่างดี

ศูนย์สื่อการศึกษา หมายถึง ศูนย์บริการสื่อการเรียนการสอนที่เป็นแหล่งกลางของวัสดุ เครื่องมือ เป็นที่รวมโสตทัศนูปกรณ์และสิ่งตีพิมพ์เข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งเกิดจากความร่วมมือกันระหว่างสมาชิกของกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางเกี่ยวกับการให้บริการการจัดหาวัสดุและเครื่องมือ

โสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ การผลิต ทุนเวียนการใช้โสตทัศนูปกรณ์หรือสื่อการเรียนการสอน
ติดตาม ตลอดจนจัดให้มีการฝึกอบรมการประชุมสัมมนาและเผยแพร่แนวความคิดใหม่ ๆ
ของเทคโนโลยีทางการศึกษา ให้แก่คณาจารย์ในกลุ่มโรงเรียน

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบ

โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน ☐ หน้าคำตอบที่ท่านเลือกและเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

1. โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ท่านบริหารอยู่สังกัด
☐ สภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย ☐ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชวิทยาลัย ☐ กรมการศาสนา
2. โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ชื่อ.....
 ตำบล..... อำเภอ.....
3. ระยะเวลาที่โรงเรียนได้รับอนุญาตให้เปิดดำเนินการสอน
☐ ต่ำกว่า 1 ปี ☐ 1-5 ปี ☐ 6-10 ปี
☐ 10-15 ปี ☐ 16-20 ปี ☐ มากกว่า 20 ปี
4. โรงเรียนกำลังเปิดดำเนินการสอนถึงระดับใด
☐ ม.1 ☐ ม.2 ☐ ม.3
☐ ม.4 ☐ ม.5 ☐ ม.6
5. ในปีการศึกษา 2537 มีผู้สอน บรรพชิต จำนวน.....รูป คฤหัสถ์ จำนวน.....คน
 นักเรียนจำนวน.....รูป
6. อายุของท่าน.....ปี พรรษา.....พรรษา
7. ตำแหน่งทางการบริหารในปัจจุบัน
☐ ผู้อำนวยการ ☐ อาจารย์ใหญ่
☐ ครูใหญ่ ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....
8. ระยะเวลาทำหน้าที่ผู้บริหารโรงเรียน
☐ น้อยกว่า 5 ปี ☐ 5-10 ปี
☐ 11-15 ปี ☐ 16-20 ปี
☐ มากกว่า 20 ปี

9. วิทยฐานะ

การศึกษาทางธรรม	การศึกษาทางบาลี	การศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงฆ์
☐ นักธรรมตรี	☐ เปรียญธรรม 1-2 ประโยค	☐ พธ.บ และศน.บ
☐ นักธรรมโท	☐ เปรียญธรรม 3-4 ประโยค	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)
☐ นักธรรมเอก	☐ เปรียญธรรม 5-6 ประโยค	
	☐ เปรียญธรรม 7-8 ประโยค	
	☐ เปรียญธรรม 9 ประโยค	

การศึกษาทางโลก

☐ ต่ำกว่าอนุปริญา	☐ อนุปริญาหรือเทียบเท่า
☐ ปริญาตรีหรือเทียบเท่า	☐ ปริญาโท
☐ ปริญาเอก	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

11. พื้นฐานความรู้และประสบการณ์ด้านโสตทัศนศึกษาหรือสื่อการศึกษา

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เคยศึกษาในสถาบันการศึกษามานานวิชา
- ☐ เคยได้รับการฝึกอบรม
- ☐ ฝึกฝนการใช้ด้วยตนเอง
- ☐ ศึกษาจากตำรา วารสาร และเอกสารต่าง ๆ
- ☐ สังเกตจดจำจากการใช้โสตทัศนูปกรณ์ของผู้อื่น
- ☐ ได้รับการแนะนำจากผู้มีประสบการณ์ด้านโสตทัศนูปกรณ์
- ☐ ไม่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้เลย
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่องานสื่อการสอน

โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องว่างแสดงความคิดเห็น

ความคิดเห็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มี ความ เห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1. สื่อการสอนมีความสำคัญและมีประโยชน์มาก					
2. สื่อการสอนทำให้ประหยัดเวลาในการสอน					
3. สื่อการสอนทำให้ผู้เรียนสนใจและตั้งใจเรียนมากขึ้น					
4. สื่อการสอนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้การสอนให้เกิดประสิทธิภาพ					
5. ผู้บริหารควรสนับสนุนผู้สอนให้ผลิตและใช้สื่อประกอบการสอน					
6. โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนงานโสตทัศนศึกษา					
7. การฝึกอบรมเกี่ยวกับสื่อการสอนช่วยให้การสอนของครูมีประสิทธิภาพมากขึ้น					
8. ควรมีหน่วยงานกลางโสตทัศนศึกษาทำหน้าที่บริการ จัดหาและผลิตสื่อการสอนของอาจารย์ในโรงเรียน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

ตอนที่ 3 สถานภาพสื่อการสอน

ท่านรู้จักสื่อการสอนตามรายการหรือไม่ ถ้าไม่รู้จัก กรุณาใส่เครื่องหมาย / ในช่อง ไม่รู้จักและไม่ต้องแจ้งสภาพปริมาณสื่อและแหล่งที่มาของสื่อ ถ้าท่านรู้จัก กรุณาตรวจสอบว่าโรงเรียนของท่านมีสื่อการสอนตามรายการต่อไปนี้หรือไม่เพียงพอ และบอกแหล่งที่มาของสื่อ โดยใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องให้ตรงกับสภาพที่เป็นจริง

ประเภท/ชนิดของสื่อ	ไม่ รู้ จัก	สภาพปริมาณสื่อ		แหล่งที่มาของสื่อ		
		ไม่มี	มี	ซื้อด้วยเงิน งบประมาณ	จัดซื้อ เอง	ได้รับ บริจาค
1. ประเภทวัสดุ						
1.1 แผนภาพ						
1.2 แผนภูมิ						
1.3 แผนที่						
1.4 แผนภาพโปร่งใส						
1.5 รูปภาพ						
1.6 บัตรคำ						
1.7 บัตรภาพ						
1.8 ภาพพลิก						
1.9 หุ่นจำลอง						
1.10 เทปเสียงปาฐกถาธรรม						
1.11 เทปเสียงนิทานธรรมะแบบตลับ						
1.12 เทปเสียงการสอนภาษาอังกฤษ						
1.13 เทปเสียงเรื่องอื่น ๆ						
1.14 เทปวีดิทัศน์แสดงปาฐกถาธรรม						
1.15 เทปวีดิทัศน์ละครนิทานธรรม						

ประเภท/ชนิดของสื่อ	ไม่ รู้จัก	สภาพปริมาณสื่อ		แหล่งที่มาของสื่อ		
		ไม่มี	มี	ซื้อด้วยเงิน งบประมาณ	จัดซื้อ เอง	ได้รับ บริจาค
1.16 เทปวีดิทัศน์การสอนภาษาอังกฤษ						
1.17 เทปวีดิทัศน์เรื่องอื่น ๆ						
1.18 สไลด์เกี่ยวกับธรรม						
1.19 สไลด์เรื่องอื่น ๆ						
1.20 फिल्मภาพยนตร์						
1.21 โปรแกรมคอมพิวเตอร์						
1.22 หนังสือของ พระอาจารย์สมพงษ์						
2. ประเภทอุปกรณ์						
2.1 กระเป๋าดิน						
2.2 แผ่นป้ายผ้าสำลี						
2.3 กระดานไวท์บอร์ด						
2.4 กระดานชอล์ค						
2.5 กระดานแม่เหล็ก						
2.6 เครื่องฉายภาพยนตร์						
2.7 เครื่องฉายภาพโปรเจกเตอร์						
2.8 เครื่องฉายภาพทึบแสง						
2.9 เครื่องฉายสไลด์						
2.10 เครื่องเล่นวีดิทัศน์(Video)						
2.11 เครื่องขยายเสียง						
2.12 เครื่องเล่นวิทยุ/เทปบันทึกเสียง						
2.13 เครื่องรับโทรทัศน์						

ประเภท/ชนิดของสื่อ	ไม่ รู้จัก	สภาพปริมาณสื่อ		แหล่งที่มาของสื่อ		
		ไม่มี	มี	ซื้อด้วยเงิน งบประมาณ	จัดซื้อ เอง	ได้รับ บริจาค
2.14 เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์						
2.15 กล้องจุลทรรศน์						
2.16 จอฉายภาพ						
3. ประเภทเอกสารสิ่งพิมพ์						
3.1 หนังสือแบบเรียน						
3.2 เอกสารประกอบการเรียน						
3.3 หนังสืออ้างอิงต่าง ๆ						
3.4 พระไตรปิฎก						
3.5 แบบเรียนสำเร็จรูป						
3.6 หนังสือพิมพ์						
3.7 นิตยสารหรือวารสาร						
3.8 จุลสาร						

อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นที่มีต่อข้อเสนอเบื้องต้น ต่อความต้องการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา

สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา

โปรดขีดเครื่องหมาย / ลงใน ☐ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตรงตามความคิดเห็นและความต้องการของท่าน

1. ท่านต้องการศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา เพื่อเป็นศูนย์การในการผลิต จัดหาและให้บริการด้านโสตทัศนศึกษา สำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนเพียงใด

☐ ต้องการมาก	☐ ต้องการปานกลาง
☐ ต้องการน้อย	☐ ไม่ต้องการ

2. ท่านคิดว่า กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา มีความสมควรเพียงใดที่จะต้องมีหน่วยงานกลาง เพื่อทำหน้าที่ประสานงานให้บริการในการผลิต การจัดหาทุนเวียนอุปกรณ์ ตลอดจนติดตามและเผยแพร่แนวความคิดใหม่ ในการดำเนินการสอนให้คณาจารย์ภายในกลุ่ม (โปรดเลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

- ☐ สมควรที่สุด เพราะ.....
- ☐ สมควรมาก เพราะ.....
- ☐ สมควรปานกลาง เพราะ.....
- ☐ สมควรน้อย เพราะ.....
- ☐ ไม่มีความสมควรเลย เพราะ.....

3. สถานที่ตั้งของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา ควรจัดตั้งอยู่ที่ใดจึงจะเหมาะสม (โปรดระบุชื่อโรงเรียนซึ่งท่านคิดว่าเหมาะสมที่จะเป็นที่ตั้งของศูนย์สื่อการศึกษา)

4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

๑.....

นับสการมาด้วยความขอบพระคุณอย่างยิ่ง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ชุดที่ 1

(สำหรับผู้สอน)

เรื่อง

การศึกษารูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
ของจังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับงานด้านสื่อการเรียนการสอนและความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับความต้องการศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา
2. แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 4 ตอน จำนวน 10 หน้า
 - ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบ
 - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่องานสื่อการสอน
 - ตอนที่ 3 สถานภาพในการใช้ ความต้องการและปัญหาการใช้สื่อการสอน
 - ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อข้อเสนอเบื้องต้น ต่อความต้องการศูนย์สื่อการศึกษา
3. คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำมาประมวล เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษารูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา จึงใคร่ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อด้วยความจริงใจ คำตอบที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ จะเก็บเป็นความลับและจะใช้ประโยชน์เฉพาะงานวิจัยเรื่องนี้เท่านั้น

คำอธิบาย

สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สื่อวัสดุ สื่ออุปกรณ์และสื่อเทคนิควิธีการ ซึ่งเป็นตัวกลางที่นำความรู้ไปสู่ผู้เรียน และนำการเรียนการสอนนั้นให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เป็นอย่างดี

ศูนย์สื่อการศึกษา หมายถึง ศูนย์บริการสื่อการเรียนการสอนที่เป็นแหล่งกลางของวัสดุ เครื่องมือ เป็นที่รวมวัสดุทัศนูปกรณ์และสิ่งตีพิมพ์เข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งเกิดจากความร่วมมือกันระหว่างสมาชิกของกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางเกี่ยว

กับการให้บริการการจัดหาวัสดุและเครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ การผลิต หมุนเวียนการใช้โสตทัศนูปกรณ์หรือสื่อการเรียนการสอน ติดตาม ตลอดจนจัดให้มีการฝึกอบรมการประชุมสัมมนาและเผยแพร่แนวความคิดใหม่ ๆ ของเทคโนโลยีทางการศึกษา ให้แก่คณาจารย์ในกลุ่มโรงเรียน

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบ

โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน ☐ หน้าคำตอบที่ท่านเลือกและเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

1. โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ชื่อ.....

ตำบล..... อำเภอ.....

2. สถานภาพของท่าน

☐ บรรพชิต

☐ คฤหัสถ์

3. อายุของท่าน.....ปี พรรษา.....พรรษา

4. ท่านเป็นอาจารย์

☐ ประจำ

☐ พิเศษ

5. วิทยฐานะ

การศึกษาทางธรรม

การศึกษาทางบาลี

การศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงฆ์

☐ นักธรรมตรี

☐เปรียญธรรม 1-2 ประโยค

☐ พธ.บ และ ศน.บ

☐ นักธรรมโท

☐เปรียญธรรม 3-4 ประโยค

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

☐ นักธรรมเอก

☐เปรียญธรรม 5-6 ประโยค

.....

☐เปรียญธรรม 7-8 ประโยค

☐เปรียญธรรม 9 ประโยค

การศึกษาทางโลก

☐ ต่ำกว่าอนุปริญญา

☐ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

☐ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

☐ ปริญญาโท

☐ ปริญญาเอก

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. ทำหน้าที่ผู้สอนมานาน

☐ น้อยกว่า 5 ปี

☐ 5-10 ปี

☐ 11-15 ปี

☐ 16-20 ปี

☐ มากกว่า 20 ปี

7. จำนวนเวลาที่ท่านสอนต่อสัปดาห์

☐ น้อยกว่า 5 คาบ

☐ 5-10 คาบ

☐ 11-15 คาบ

☐ 16 คาบขึ้นไป

8. วิชาที่ท่านสอนเกี่ยวกับ

☐ ทางธรรม

☐ ทางโลก

☐ ทั้งทางธรรมและทางโลก

9. พื้นฐานความรู้และประสบการณ์ด้านโสตทัศนศึกษาหรือสื่อการศึกษา

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ เคยศึกษาในสถาบันการศึกษามานานวิชา

☐ เคยได้รับการฝึกอบรม

☐ ฝึกฝนการใช้ด้วยตนเอง

☐ ศึกษาจากตำรา วารสาร และเอกสารต่าง ๆ

☐ สังเกตจดจำจากการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ของผู้อื่น

☐ ได้รับการแนะนำจากผู้มีประสบการณ์ด้านโสตทัศนอุปกรณ์

☐ ไม่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้เลย

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่องานสื่อการสอน

โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องว่างแสดงความคิดเห็น

ความคิดเห็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มี ความ เห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1. สื่อการสอนมีความสำคัญและมีประโยชน์มาก					
2. สื่อการสอนทำให้ประหยัดเวลาในการสอน					
3. สื่อการสอนทำให้ผู้เรียนสนใจและตั้งใจ เรียนมากขึ้น					
4. สื่อการสอนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ ให้เกิดประสิทธิภาพ					
5. ผู้บริหารควรสนับสนุนผู้สอนให้ผลิตและใช้สื่อ ประกอบการสอน					
6. โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณเพื่อ สนับสนุนงานโสตทัศนศึกษา					
7. การฝึกอบรมเกี่ยวกับสื่อการสอนช่วยให้ การสอนของครูมีประสิทธิภาพมากขึ้น					
8. ควรมีหน่วยงานกลางโสตทัศนศึกษา ทำหน้าที่บริการ จัดหาและผลิตสื่อการสอน ของอาจารย์ในโรงเรียน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

ประเภท/ชนิดของสื่อ	ไม่รู้ จัก	สภาพการใช้			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4. ประเภทเทคนิควิธีการและกิจกรรม					
4.1 การแสดงธรรมเทศนา					
4.2 การปาฐกถา(บรรยาย)					
4.3 การสอนแบบเบญจชั้น					
4.4 การสอนแบบปูจาลักษณะ					
4.5 การสอนแบบอนุสาสน์					
4.6 การสอนแบบอริยสังคี					
4.7 การสอนแบบสากัจฉา					
4.8 การสอนเป็นทีม					
4.9 การสาธิต					
4.10 การอภิปราย					
4.11 การไต่สวน					
4.12 การสัมมนา					
4.13 การแสดงบทบาทสมมุติ					
4.14 การสร้างสถานการณ์จำลอง					
4.15 การเล่นเกม					
4.16 การทดลองปฏิบัติจริง					
4.17 การฝึกภาคสนาม					
4.18 การปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา					
4.19 การแสดงนิทรรศการ					
4.20 การไปทัศนศึกษา					

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ท่านประสบปัญหาในการใช้ การผลิต และการจัดหาสื่อการสอน เพียงใด
โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องให้ตรงกับสภาพที่เป็นจริง

ปัญหา	ปริมาณปัญหา			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การใช้สื่อการสอน				
1.1 ไม่มีเวลาเตรียมตัวก่อนการใช้สื่อการสอน				
1.2 เนื้อหาของสื่อการสอน ไม่สอดคล้องกับบทเรียน				
1.3 สื่อการสอนมักชำรุดและใช้การไม่ได้				
1.4 ใช้สื่อการสอนแล้ว สอนเนื้อหาได้น้อย				
1.5 ปริมาณสื่อการสอนมีไม่เพียงพอกับที่ท่านต้องการ				
1.6 ไม่กล้าใช้กลัวทำเสีย				
1.7 ไม่รู้จักหลักและวิธีนำสื่อการสอนไปประกอบการสอน				
1.8 ห้องเรียนไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อการสอน				
1.9 ผู้บริหารไม่สนับสนุน				
2. การผลิต				
2.1 ขาดความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อการสอน				
2.2 ไม่มีเวลาในการผลิต				
2.3 ขาดงบประมาณในการผลิต				
2.4 ขาดผู้ช่วยเหลือด้านทักษะในการผลิตสื่อการสอน				
2.5 ขาดวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ในการผลิต				

ปัญหา	ปริมาณปัญหา			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. การจัดหา				
3.1 ไม่ทราบแหล่งให้บริการสื่อการสอนในโรงเรียน				
3.2 ไม่ทราบแหล่งให้บริการสื่อการสอนนอกโรงเรียน				
3.3 การดำเนินการจัดซื้อสื่อการสอนไม่สะดวก				
3.4 การไม่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น ๆ				
3.5 เห็นว่าเสียเวลาและยุ่งยากในการติดต่อขอยืมสื่อ				
3.6 มีความยุ่งยากในการเคลื่อนย้ายสื่อเพื่อนำมาสอน				

อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นที่มีต่อข้อเสนอเบื้องต้น ต่อความต้องการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา

สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา
โปรดขีดเครื่องหมาย / ลงใน ☐ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตรงตาม
ความคิดเห็นและความต้องการของท่าน

1. ท่านต้องการศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก
สามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา เพื่อเป็นศูนย์การในการผลิต จัดหาและให้บริการ
ด้านโสตทัศนศึกษา สำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนเพียงใด

☐ ต้องการมาก

☐ ต้องการปานกลาง

☐ ต้องการน้อย

☐ ไม่ต้องการ

2. ท่านคิดว่า กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัด นครราชสีมา มีความสมควรเพียงใดที่จะต้องมีหน่วยงานกลางเพื่อทำหน้าที่ประสานงานให้บริการในการผลิต การจัดหาทุนเวียนอุปกรณ์ ตลอดจนติดตามและเผยแพร่แนวความคิดใหม่ ในการดำเนินการสอนให้คณาจารย์ภายในกลุ่ม (โปรดเลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

- ☐ สมควรที่สุด เพราะ.....
- ☐ สมควรมาก เพราะ.....
- ☐ สมควรปานกลาง เพราะ.....
- ☐ สมควรน้อย เพราะ.....
- ☐ ไม่มีความสมควรเลย เพราะ.....

3. สถานที่ตั้งของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา ควรจัดตั้งอยู่ที่ใดจึงจะเหมาะสม (โปรดระบุชื่อโรงเรียนซึ่งท่านคิดว่าเหมาะสมที่จะเป็นที่ตั้งของศูนย์สื่อการศึกษา)

.....

4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

นมัสการมาด้วยความขอบพระคุณอย่างยิ่ง/ขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ชุดที่ 2

เรื่อง

การศึกษารูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
ของจังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นต่อ รูปแบบศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา
2. แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 2 ตอน จำนวน 10 หน้า
3. คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำมาประมวล เพื่อสร้างเป็นรูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา จึงใคร่ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อด้วยความจริงใจ คำตอบที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ จะเก็บเป็นความลับและจะใช้ประโยชน์เฉพาะงานวิจัยเรื่องนี้เท่านั้น

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบ

1. สำหรับผู้บริหารในกรมการศาสนา โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน ○ หน้าคำตอบที่ท่านเลือก

- สถานภาพของท่าน
 - ☐ รองอธิบดีกรมการศาสนา
 - ☐ ผู้อำนวยการกอง
 - ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2. สำหรับผู้บริหารโรงเรียน โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน ☐ หน้าคำตอบที่ท่านเลือกหรือเขียนคำตอบในช่องว่าง

- โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ชื่อ.....

- สถานภาพของท่าน

☐ ผู้อำนวยการ

☐ อาจารย์ใหญ่

☐ ครูใหญ่

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

- โรงเรียนที่ท่านบริหาร อยู่ห่างจากโรงเรียนปริยัติสามัญนครราชสีมา

(วัดพระนารายณ์มหาราชวรวิหาร) เป็นระยะทาง.....กิโลเมตร

3. สำหรับผู้สอน โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน ☐ หน้าคำตอบที่ท่านเลือก

- สถานภาพของท่าน

☐ บรรพชิต

☐ คฤหัสถ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อรูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มโรงเรียน

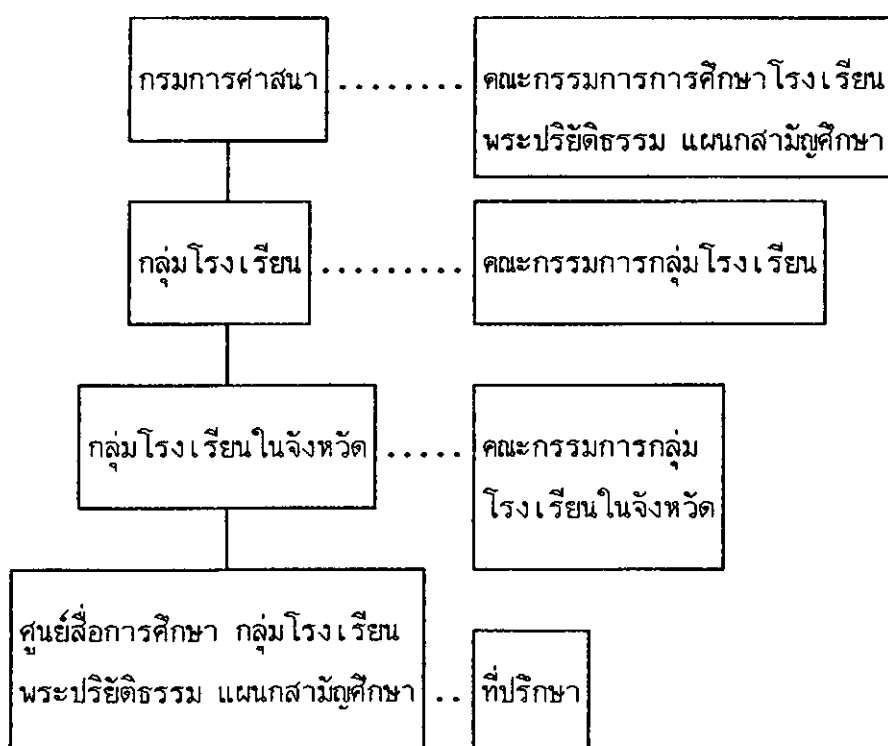
พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา

สำหรับผู้บริหารในกรมการศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนและครูสอน แสดงความคิดเห็น
โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องว่างแสดงความคิดเห็น

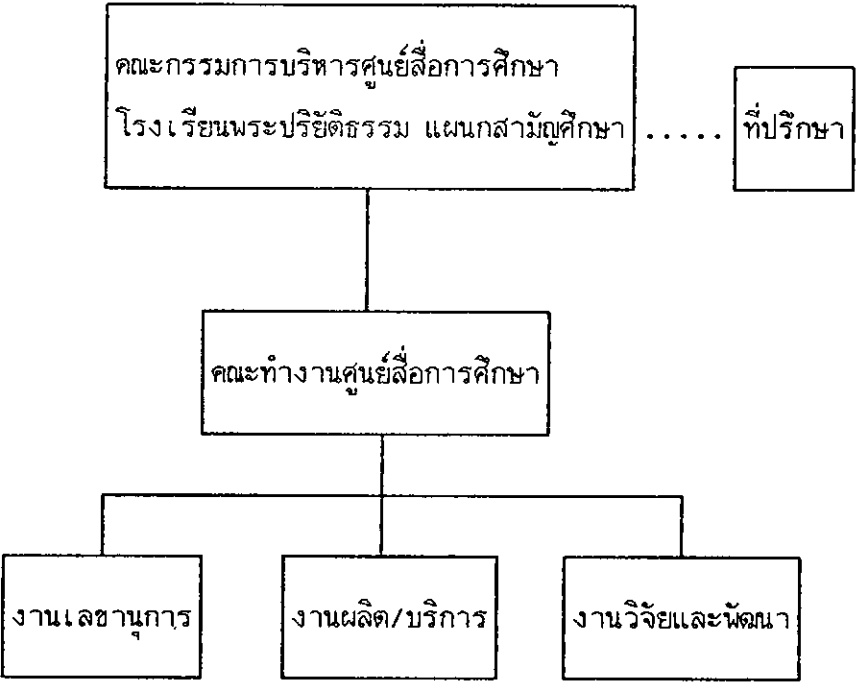
- ผลการประเมินจากแบบสอบถามชุดที่ 1 เห็นควรตั้งศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับกลุ่ม
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ณ โรงเรียนปริยัติสามัญนครราชสีมา
วัดพระนารายณ์มหาราช ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

- โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา ของกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา ของจังหวัดนครราชสีมา มีลักษณะดังแผนภูมิที่นำเสนอ กรุณาแสดงความคิดเห็นในข้อคำถาม ข้อ 1,2

แผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานภายนอกศูนย์สื่อการศึกษา

แผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานภายในศูนย์สื่อการศึกษา

รายการ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มีเห็น	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
<u>รูปแบบโครงสร้างการบริหารหน่วยงาน</u>					
1. โครงสร้างภายนอกตามที่ได้นำเสนอ					
2. โครงสร้างภายในตามที่ได้นำเสนอ					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

รายการ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มีเห็น	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
<u>รูปแบบการจัดหน่วยงานบริการสื่อ</u>					
3. ควรจัดบริการห้องสมุดและโสตทัศนูปกรณ์อยู่รวมกัน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

<u>รูปแบบการจัดอาคารสถานที่</u>					
4. ศูนย์สื่อการศึกษาควรจัดตั้งในสถานที่ที่ติดถนนใหญ่ เพื่อสะดวกในการรับส่งอุปกรณ์					
5. ศูนย์สื่อการศึกษาควรจัดตั้งในอาคารเรียน					
6. สถานที่ตั้งศูนย์สื่อการศึกษาควรมีบริเวณกว้างขวาง สามารถขยายศูนย์ต่อไปได้					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

<u>รูปแบบการจัดพื้นที่ในศูนย์สื่อการศึกษา</u>					
7. ควรมีพื้นที่ในการติดต่อให้บริการรับ/ส่งสื่อ					
8. ควรมีพื้นที่ในการจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ					
9. ควรมีพื้นที่ในการผลิตและซ่อมแซมสื่อการสอน					
10. ควรมีพื้นที่ประชาสัมพันธ์และข่าวสารของศูนย์					
11. ควรมีพื้นที่ทำงานของบุคลากรของศูนย์สื่อฯ					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

รายการ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่มี ความ เห็น	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
<u>รูปแบบการจัดบุคลากร</u>					
12. ผู้ทำหน้าที่บริหารงานศูนย์สื่อการศึกษาควรพิจารณา ผู้ที่มีความรู้หรือประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีทาง การศึกษาเป็นอันดับแรก					
13. ควรมีจำนวนบุคลากรประจำศูนย์สื่อการศึกษาอย่าง น้อย 3 คน โดยแบ่งเป็น 3 งาน คือ งาน เลขานุการ งานผลิต/บริการ งานวิจัยและพัฒนา					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

<u>รูปแบบการปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์สื่อการศึกษา</u>					
14. งานเลขานุการ ควรมีหน้าที่ปฏิบัติงานด้านธุรการ เช่น งานสารบรรณ การเงิน พัสดุ ประชาสัมพันธ์ สารสนเทศ แผนปฏิบัติงาน และประสานงาน					
15. งานผลิต/บริการ ควรมีหน้าที่ สํารวจความต้อง การสื่อของครูในกลุ่มโรงเรียน ผลิตและจัดหาสื่อ ดูแลบำรุงรักษาและจัดเก็บสื่ออย่างมีระบบ บริการ ให้คำแนะนำและจัดทำสถิติข้อมูล					
16. งานวิจัยและพัฒนา ควรมีหน้าที่ ให้คำปรึกษา จัด ฝึกอบรม สนับสนุนการใช้สื่อ นิเทศติดตามผล วิจัย และพัฒนาสื่อ ให้ครูในกลุ่มโรงเรียน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

รายการ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มีความเห็น	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
<u>รูปแบบหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา</u>					
17. มีหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่ครูในการผลิตสื่อทุกประเภท และทุกระดับชั้นเรียน					
18. มีหน้าที่ติดต่อเชิญวิทยากรให้การอบรมแก่ครูในกลุ่มด้านการผลิตสื่อการสอน					
19. เป็นศูนย์ผลิตสื่อแล้วแจกไปยังโรงเรียนในกลุ่ม					
20. เป็นศูนย์เก็บรวบรวมสื่อ เป็นแหล่งกลางให้บริการแก่โรงเรียนในกลุ่ม					
21. เป็นศูนย์เก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศแหล่งที่มาของสื่อและประชาสัมพันธ์ให้โรงเรียนทราบ					
22. จัดซื้อวัสดุแจกจ่ายไปยังโรงเรียนให้ทางโรงเรียนผลิตสื่อเอง					
23. จัดหาสื่อสำเร็จรูปแจกจ่ายไปยังโรงเรียนในกลุ่ม					
24. ประชุมกลุ่มเพื่อการผลิตสื่อการสอนเป็นครั้งคราว					
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....					
<u>รูปแบบการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา</u>					
<u>การวางแผน</u>					
25. ศูนย์สื่อการศึกษาควรกำหนดนโยบายการใช้สื่อการศึกษาอย่างชัดเจน					
26. จัดให้มีการสำรวจความต้องการเพื่อนำมากำหนดเป็นโครงการบริการสื่อการศึกษา					

รายการ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่มี ความ เห็น	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
27. จัดประชุมชี้แจงนโยบาย แผนงาน และโครงการ การใช้สื่อการศึกษาให้โรงเรียนในกลุ่มทราบ		...		...	
28. จัดให้มีการประเมินผลการใช้สื่อการศึกษาเพื่อนำ ผลมาปรับปรุงแก้ไข					
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....					
<u>การจัดองค์การ</u>					
29. จัดแบ่งหน่วยบริการเป็นงานย่อยๆ		...		...	
30. จัดห้องหรือสถานที่สำหรับการเก็บรักษาและการให้ บริการสื่อการศึกษา		...		...	
31. จัดให้มีระบบการขอใช้บริการสื่อการศึกษาไว้อย่าง ชัดเจน		...		...	
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....					
<u>การจัดบุคลากร</u>					
32. จัดเจ้าหน้าที่หรือผู้มีความรู้ด้าน โสตทัศนูปกรณ์เป็น ผู้ดำเนินงานบริการสื่อการศึกษา		...		...	
33. จัดให้มีการอบรมหรือประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับสื่อ การศึกษา		...		...	
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....					

รายการ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่มี ความ เห็น	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
<u>การอำนวยความสะดวก</u>					
34. คณะทำงานศูนย์สื่อการศึกษาสามารถตัดสินใจใน การจัดหาและเลือกสื่อการศึกษา					
35. คณะทำงานศูนย์สื่อการศึกษาสามารถตัดสินใจ สั่งการและแก้ปัญหาให้ลุกล่วงไปด้วยดีเมื่อเกิดปัญหา ด้านการใช้สื่อการศึกษาขึ้น					
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....					
<u>การประสานงาน</u>					
36. จัดให้มีระบบประสานงานระหว่างหน่วยงานอื่นๆ					
37. ประสานงานด้านการจัดสื่อการสอนตามความต้อง การของครูในกลุ่ม					
38. จัดทำคู่มือการใช้สื่อการสอนชนิดต่างๆ ที่มีอยู่					
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....					
<u>การรายงานและประชาสัมพันธ์</u>					
39. ควรรายงานสภาพปัจจุบันของสื่อที่มีอยู่ให้ครูในกลุ่ม ทราบ					
40. ควรจัดทำทะเบียนสื่อการศึกษาให้เป็นปัจจุบัน					
41. ควรจัดทำสถิติการให้บริการสื่อการศึกษาแต่ละ ประเภทตลอดทั้งปี					
42. จัดทำเอกสารเผยแพร่การทำงานและความก้าวหน้า หน้าพร้อมทั้งสื่อการศึกษาใหม่ ๆ ให้ทราบ					
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....					

รายการ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่มี ความ เห็น	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
<u>การจัดงบประมาณ</u>					
43. ควรจัดงบประมาณสำหรับการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์และ สื่อการศึกษาอย่างเพียงพอ					
44. ควรมีงบประมาณสำหรับซ่อมแซมและบำรุงรักษา สื่อการศึกษาและเครื่องมือ					
45. ควรแสวงหาความร่วมมือและสนับสนุนด้านงบ ประมาณจากหน่วยงานอื่น ๆ					
46. กรมการศาสนาควรจัดสรรงบประมาณให้ตามความ เหมาะสมและเพียงพอ					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

รูปแบบการจัดบริการด้านวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์

ประจำศูนย์สื่อการศึกษา

ประเภทวัสดุ ควรมีบริการให้เพียงพอ

47. รูปภาพ					
48. แผนที่					
49. แผนภาพ					
50. แผนภูมิ					
51. บัตรคำ					
52. บัตรภาพ					
53. ภาพพลิก					

รายการ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่มี ความ เห็น	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
54.แผ่นภาพโปร่งใส					
55. เทปวีดิทัศน์					
56. เทปเสียง					
57. สไลด์					
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....					
<u>ประเภทสิ่งพิมพ์</u> ควรมีบริการให้เพียงพอ					
58. หนังสือแบบเรียน					
59. เอกสารประกอบการเรียน					
60. หนังสืออ้างอิงต่าง ๆ					
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....					
<u>ประเภทอุปกรณ์</u>					
61. เครื่องเล่นวิทยุ/เทปบันทึกเสียง 7 เครื่อง					
62. เครื่องรับโทรทัศน์ 5 เครื่อง					
63. เครื่องเล่นวีดิทัศน์ 5 เครื่อง					
64. เครื่องฉายสไลด์ 4 เครื่อง					
65. เครื่องฉายภาพโปร่งใส 4 เครื่อง					
66. ชุดเครื่องขยายเสียง 4 ชุด					
67. จอฉายภาพ 8 จอ					
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....					

รายการ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่มี ความ เห็น	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
<u>ประเภทครุภัณฑ์ประจำศูนย์สื่อการศึกษา</u>					
68. โต๊ะทำงาน 4 ชุด		...		...	
69. เครื่องเขียนตัวอักษร 1 ชุด		...		...	
70. เครื่องตัดกระดาษ 1 เครื่อง		...		...	
71. เครื่องถ่ายเอกสาร 1 เครื่อง		...		...	
72. เครื่องอัดสำเนา 1 เครื่อง		...		...	
73. เครื่องพิมพ์ดีด ไทย/อังกฤษ อย่างละ 1 เครื่อง		...		...	
74. เครื่องคอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง		...		...	
75. เครื่องปริ้นเตอร์ 1 เครื่อง		...		...	
76. กล้องถ่ายภาพ 1 กล้อง		...		...	
77. เครื่องบันทึกเทปเสียง 2 เครื่อง		...		...	
78. เครื่องบันทึกเทปวีดิทัศน์ 2 เครื่อง		...		...	
79. ชั้นวางอุปกรณ์		...		...	
80. ตู้เก็บของ		...		...	
81. ตู้บัตรรายการ		...		...	
82. เครื่องมือในการผลิตสื่อ		...		...	

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา

1. ผศ.สมศักดิ์ เจียมทะวงษ์	ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. ผศ.องอาจ จิยะจันทร์	ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. รศ.ดร.สุรัชย์ ลิกขานันต์	ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และมีความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา

1. นายคมสัน สังฆมณี	ผู้ช่วยอธิบดีกรมการศาสนา
กรมการศาสนา
2. ดร.กมล รอดคล้าย	นักวิชาการศาสนา
กรมการศาสนา
3. นายสาคร อัจฉกร	นักวิชาการศาสนา
กรมการศาสนา

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นายบรรพต ชื้อสกุล วงศ์ทองเจริญ

วัน เดือน ปี เกิด 22 กรกฎาคม 2508

สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 173 หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านบัว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน นักวิชาการศึกษา

สถานที่ทำงานปัจจุบัน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์ อำเภอเมือง
จังหวัดบุรีรัมย์

การศึกษา

พ.ศ. 2521 ประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนแสนศิริอนุสรณ์ จังหวัดบุรีรัมย์

พ.ศ. 2526 มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์

พ.ศ. 2530 การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

พ.ศ. 2538 การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร